

Ruud Couwenhoven

Bourgogne

Yonne, Côte-d'Or & Saône-et-Loire

FRANKRIJK
BINNENDOOR
Regiogids

inclusief
online extra's
gps-routes
luisterboek

Wat zijn de geheimen van de Bourgogne?

Dat verklaapt Frankrijkenner Ruud Couwenhoven in dit boek.

Aan de hand van een bijzondere roadtrip van het noorden van de Bourgogne tot de zuidelijk gelegen wijngaarden, beschrijft hij op zijn eigen en luchtige wijze een unieke reis door de departementen Yonne, Côte-d'Or en Saône-et-Loire.

IN DIT BOEK LEES JE OOK OVER

- **insidertips van locals** voor leuke plekjes;
- bijzondere routes voor **fietzers en e-bikers**;
- **roadtrips** om meer te ontdekken en te genieten;
- tips om **lekker te eten in gezellige restaurants**;
- een **Wijn Roadtrip** vol verrassingen;

INCLUSIEF GRATIS EXTRA'S EN ORIGINELE WIJNTIPS

Naast de gratis website met routekaarten, gps-routes en een luisterboek, geeft één van de beste wijnadvisers in Frankrijk zijn exclusieve tips voor wijndomeinen om de wijnen uit de Bourgogne te proeven en te kopen.

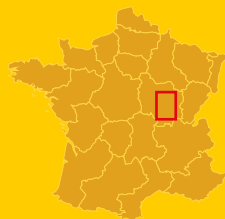

Ruud Couwenhoven is altijd op zoek naar verhalen voor zijn boeken, podcasts en de website frankrijkbinnendoor.nl. Zijn eerste boek, *Frankrijk Binnendoor, ontdek het andere Frankrijk*, is al jaren het bestverkochte reisboek over Frankrijk.

Ruud Couwenhoven

Bourgogne

Yonne, Côte-d'Or & Saône-et-Loire

Chablis

Noyers

Montbard

Dijon

Nuits-Saint-Georges

Beaune

Santenay

Buxy

Sennecey-le-Grand

Tournus

Mâcon

Parc
Naturel Régional
du Morvan

Saône

Saône

295 KM

Registreer je regiogids

Als je jouw Frankrijk Binnendoor Regiogids registreert krijg je meteen toegang tot de **exclusieve website** van het boek met **online extra's**, aanvullende tips, handige links, video's, gedetailleerde routekaarten en gps-routes van alle roadtrips, fietstochten en wandelingen. Je kunt dan ook het unieke luisterboek downloaden. Deze extra's zijn gratis!

Registreer op frankrijkbinnendoor.nl/regiogids/bg
of scan de **QR-code**.

Colofon

Tekst Ruud Couwenhoven

Fotografie Ruud Couwenhoven, Adobe Stock, auteursfoto: Guus Janssen

Redactie Marian Couwenhoven

Eindredactie en correctie Simone Lier-Timmermans, Renske Berckmoes

Vormgeving Oranje Vormgevers, Eindhoven

Illustratie cover Brigitte Waelpoel-Vogten, atelierdebee.nl

Druk Wilco B.V. Amersfoort

1e druk, november 2023

Frankrijk Binnendoor Regioids Bourgogne

is een uitgave van Frankrijk Binnendoor, Grasgraefken 25, 6171 SH Stein (NL).

frankrijkbinnendoor.nl

Copyright Frankrijk Binnendoor, Ruud Couwenhoven © 2023

ISBN 9789083010656

NUR 512

Deze uitgave is samengesteld met de grootst mogelijke zorg. Voor eventuele onjuistheden in de tekst van dit boek zijn Frankrijk Binnendoor en de auteur niet aansprakelijk. Eventuele onvolledigheden, op- en aanmerkingen kunnen naar bovenstaand adres worden gestuurd of naar informatie@frankrijkbinnendoor.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder de schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Wat zijn de geheimen van de Bourgogne?	7
--	---

1. Naar het noorden van de Bourgogne	11
---	----

2. Wijndorp Chablis en departement Yonne	23
--	----

3. Kennismaken met Yonne en Irancy	39
---	----

Wijntips Irancy en Saint-Bris-le-Vineux	52
--	----

4. Fietsen in de Bourgogne	57
-----------------------------------	----

5. Fietsend genieten bij Chablis (Yonne)	67
---	----

6. Een kasteel in aanbouw en bubbels	77
---	----

7. Fietsen of e-biken bij Chablis	95
--	----

Wijnproeven en kopen bij Chablis	108
----------------------------------	-----

8. Relaxed binnendoor naar Dijon	115
---	-----

9.	Waarom Côte-d'Or een topbestemming is	127
	Wijnproeven en kopen in de Côte de Nuits?	140
10.	Beaune en fietsen in de Côte de Beaune	145
	Wijntips in de Côte de Beaune	162
11.	Saône-et-Loire zit vol verrassingen!	167
	Wijnproeven en kopen in Saône-et-Loire	180
12.	Tot Slot	185
	Merci Beaucoup!	190

Domaine Laroche
CHABLIS GRAND CRU

Les Clos

Wat zijn de geheimen van de Bourgogne?

In dit derde deel van de Frankrijk Binnendoor Regiogidsen verklap ik je mijn **geheimen van de Bourgogne**. Aan de hand van een ontdekkings- tocht door de departementen **Yonne, Côte-d'Or** en **Saône-et-Loire** neem ik je mee naar verrassende plekjes. Met een complete roadtrip van circa 504 kilometer reis je over rustige wegen naar de eerste bestemming in het noorden van de Bourgogne: wijndorp Chablis. Daar start een reis door de natuur en de wijngaarden, van de stad Auxerre tot de Roche de Solutré ten zuiden van Mâcon.

Sinds 1996 neemt de Bourgogne in ons gezin een bijzondere plek in. In dat jaar vroeg onze zoon, na een stage op een wijnkasteel in Chablis, of ik hem met zijn mountainbike en wat spulletjes naar het wijndorp wilde brengen. Hij had er namelijk een baan geregeld bij een wijnbedrijf en vanaf dat moment woont en werkt hij in Frankrijk. In de jaren dat hij in Chablis woonde, zijn Marian en ik er vaak geweest en het beroemde wijndorp werd de uitvalsbasis voor onze reizen in Frankrijk. Ik heb de Bourgogne in de loop der jaren leren kennen als een streek met een ongelooflijke hoeveelheid historisch erfgoed dat zich manifesteert in gezellige steden. De bekendste zijn Auxerre, Beaune en Dijon. Maar ook de (wijn)dorpen die verspreid in het landschap liggen zijn absoluut een bezoek waard. De Bourgondische markten en het leven dat er gemoe- delijk en relaxed verloopt maken het in combinatie met lekker eten en drinken een aantrekkelijke bestemming. Het gevarieerde landschap voegt er nog een belangrijk ingrediënt om van te genieten aan toe.

De streek waar ik je meer over zal vertellen is heuvelachtig, met veel bossen, afgewisseld met uitgestrekte wijngaarden. Je kunt overal fantastisch wandelen, en e-biken is er een waar genot. Een roadtrip met auto, motor of camper is ideaal om kennis te maken met deze streek, en ook die krijg je van mij. Ben je benieuwd hoe een kasteel gebouwd wordt? Ik neem je mee naar een unieke plek waar je dat met eigen ogen kunt zien. De Bourgogne is uiteraard ook een beroemd wijngebied en je zult regelmatig tips tegenkomen voor kleinschalige en goede wijndomeinen waar je de heerlijkste wijnen kunt proeven en kopen. Bijzonder is wat dat betreft de speciale Wijn Roadtrip Bourgogne die ik samen met een van de beste cavistes (wijnadviseurs) in Frankrijk heb samengesteld. Zullen we beginnen aan de reis en het Bourgondisch genieten? Bon voyage!

Ruud Couwenhoven

Wil je meer over mij of over Frankrijk Binnendoor weten? Kijk dan op frankrijkbinnendoor.nl. Voor een dagelijkse portie Frankrijk met tips en foto's kun je mij ook volgen op:

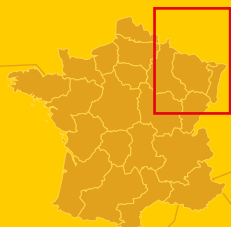
facebook.com/frankrijkbinnendoor
instagram.com/frankrijkbinnendoor

TIP

Registreer je boek met de **QR-code** voor toegang tot de **speciale website** van het boek, het **gratis luisterboek** en de **gps-routes**.

1.

Maastricht

Luik

Marche-en-Famenne

**Monument
de Navarin**

**Châlons-en-
Champagne**

Troyes

Chaource

Chablis

Tonnerre

504 KM

Naar het noorden van de Bourgogne

Zoals je in de inleiding hebt kunnen lezen, laat ik de reis in **Chablis** beginnen, het beroemde wijndorp in het noorden van de Bourgogne. Om er te komen kun je snel via de autoroute richting Reims tot Troyes en dan binnendoor naar Chablis. De snelweg via Lille en Parijs is ook een mogelijkheid, maar ik zou die route vermijden omdat het hier meestal druk is. Leuker is het natuurlijk om op zijn **Frankrijk Binnendoors** te reizen. Als je de snelwegen links of rechts laat liggen, bespaar je in elk geval de tolkosten en je ziet onderweg meer.

Welke route je kiest is uiteraard afhankelijk van waar je vandaan komt. Ik woon samen met Marian in een dorp vlak bij Maastricht. Daardoor is deze mooie stad in Zuid-Limburg meestal het vertrekpunt van onze reizen naar Frankrijk. Wist je trouwens dat de routes in alle boeken van Frankrijk Binnendoor op elkaar aansluiten? Je kunt dus onbeperkt routes combineren met de andere boeken. Ga je bijvoorbeeld via Breda of Antwerpen richting Frankrijk? Dan zou je vanaf de Franse grens via Charleville-Mézières en de Champagnestreek bij Reims en Épernay kunnen reizen. Dat is een route die, in omgekeerde richting, in de Regiogids Noordoost-Frankrijk staat en die je tot in Troyes brengt. Deze keer neem ik je mee op een rit die vanaf de Belgische grens bij Bouillon helemaal binnendoor gaat, tot aan Chablis. Het is een reis die wij ontelbare keren gemaakt hebben. Onderweg zijn er allerlei mogelijkheden om een mooie tussenstop te maken of bijvoorbeeld halverwege ergens te overnachten. Relaxed binnendoor over de rustige Franse binnenwegen reizen vergt wel wat voorbereiding, belangrijk is om een goede route uit te stippelen. Je kunt dat zelf doen met bijvoorbeeld de tips in hoofdstuk 9 van mijn eerste boek *Frankrijk Binnendoor, ontdek het andere Frankrijk*.

Ik vertrek bij voorkeur vroeg in de ochtend, want na **Maastricht** kom je 's morgens tussen acht en negen uur ongetwijfeld in de file bij Luik of Luxemburg. Het liefst zorg ik ervoor dat ik tussen zes en zeven uur door de tunnel bij Maastricht ben. Maar er is nog een reden waarom ik Maastricht vroeg verlaat. De afstand binnendoor naar Chablis is ongeveer 504 kilometer en met een pauze is de reistijd ongeveer zeven uur. Je bent dan rond 13.00 uur in Chablis en laat dat nou net lunchtijd zijn! Daarover straks meer. Bij Luik volg ik het liefst de route langs de Maas en door de stad richting **Marche-en-Famenne** en vervolgens naar **Bouillon**. De route door Luik is sinds 2001 verboden voor voertuigen langer dan 6 meter. Langs de snelweg staat weliswaar een verbodsbord

met een vrachtwagen en de lengte van 6 meter, maar dit geldt volgens de Belgische verkeerswet ook voor auto's met een caravan en campers die langer dan 6 meter zijn. Ik weet dat er campers en caravanners zijn die toch deze route door de stad nemen, maar dan riskeer je wel een boete. Je kunt beter de E25 volgen en daarna voor het vliegveld richting Seraing kiezen en dan Marche-en-Famenne en Bouillon volgen. Een alternatief is de E25 richting Namur en daarna de E411 en N899 naar Bouillon nemen. Deze lange vierbaansweg door de Ardennen is 's morgens lekker rustig. Overigens is het geen snelweg en mag je op de meeste stukken maximaal 90 kilometer per uur, even goed op de borden letten dus. Mijn ervaring is dat dit stuk van de route over het algemeen niet echt druk is. Wel kan het er vooral vroeg in de ochtend vaak mistig zijn en in de winter verraderlijk glad. Ik heb er al eens een auto op zijn kop zien liggen na een slip in een scherpe bocht. Als je bij **Bouillon** komt, kun je overwegen even te stoppen. Het is een mooie oude stad met het middeleeuwse kasteel als voornaamste trekpleister. Misschien zegt de naam **Godfried van Bouillon** je iets, hij was de ridder die beroemd werd omdat hij in 1096 vooropging in de Eerste Kruistocht naar het Heilige Land. Drie jaar later bereikte (en veroverde!) hij met zijn medekruisvaarders Jeruzalem. Bouillon ligt aan de rivier de Semois, dat maakt het voor liefhebbers van natuur en wandelen een plek waar het goed toeven is. Het oude centrum is aantrekkelijk en er zijn genoeg gezellige cafés en goede restaurants voor een tussenstop. Wil je overnachten? Dan zijn er diverse goede hotels. De reden waarom ik zelf nooit in Bouillon overnacht is dat ik meestal op één dag naar het noorden van de Bourgogne rij en de Franse grens niet ver meer is.

EEN FRAAIE RIT DOOR DE **FRANSE ARDENNEN**

Na de Franse grens kom je over een kort stukje autoroute richting Sedan. Deze oude Franse vestingstad is trouwens echt een bezoek meer

dan waard. Je vindt er bijvoorbeeld het grootste versterkte kasteel van Europa, met een oppervlakte van maar liefst 35.000 vierkante meter. Vooral de aankomst bij het immense kasteel is indrukwekkend. Als je door de grote Porte des Princes de binnenplaats van het kasteel oprijdt en er uitstapt, waan je je in de middeleeuwen. Er is een hotel gevestigd in de gebouwen aan de rechterzijde net voorbij de poort. De entree maakte me erop attent dat ik gearriveerd was bij een bijzonder 4-sterrenhotel. Ik heb er ooit overnacht in een fraai ingerichte kamer met een groot tweepersoonsbed, een luxe badkamer met douche en ligbad, en een minibar. Maar na het zien van de prijzen besloot ik van de minibar af te blijven.

Ik kwam een keer op een zaterdagavond met een stel journalisten in het gezellige biercafé Au Roy de la Bière aan de Place de la Halle in **Sedan** waardoor het laat werd. Wij sliepen in Hôtel Le Château Fort de Sedan en besloten die ochtend niet al te vroeg te ontbijten na onze stapavond. Dat bleek een heel goede beslissing, want na een uitstekend ontbijt waren wij die ochtend de eerste bezoekers van het Château de Sedan, dat om tien uur openging. Het is het grootste middeleeuwse fort van Europa en tijdens je bezoek kun je de vestingwerken zien, alles te weten komen over de geschiedenis en genieten van het adembenemende uitzicht vanaf de top van het kasteel. Echt een aanrader om het te bezoeken. Verder is Sedan ook een leuke stad met de gezellige Place d'Armes, waar je tal van cafés en restaurants treft. Sedan ligt aan La Meuse, zoals de Maas in het Frans heet. Je kunt er fietsen over de Voie Verte Trans-Ardenne, die Sedan met Charleville-Mézières en Givet verbindt. Een prachtige fietsroute van 123 kilometer die is aangelegd op het oude jaagpad. Je leest er meer over in de *Regiogids Noordoost-Frankrijk*.

Na Sedan gaat je reis naar de Bourgogne binnendoor over de **D977** richting Vouziers. Je rijdt er door de uitlopers van de Franse Ardennen,

waar je kunt genieten van de prachtige dalen, uitgestrekte bossen en rustige wegen. De kans dat je hier wild ziet is altijd aanwezig. Langzamerhand verandert het landschap, maar je kunt de D977 blijven volgen, een strak aangelegde weg door een streek waar in de Eerste Wereldoorlog bloedige veldslagen werden geleverd. Dat blijkt in elk dorpje dat je passeert. Langs de wegen liggen begraafplaatsen met ontelbare kruisen. Een kilometer of vijf voor het plaatsje Suippe ligt een enorm monument ter nagedachtenis aan de vele slachtoffers. Je ziet het al van verre en als je er voor het eerst rijdt zul je ongetwijfeld denken: wat is dit? Het ***Ossuaire de Navarin*** is een imposante plek waar je absoluut even moet stoppen. Ook indrukwekkend is de niet-aflatende lijst met ruim tienduizend namen van gevallen soldaten. Achter het monument kijk je uit over het weidse landschap en zijn er loopgraven gereconstrueerd. Meestal maak ik hier even een tussenstop en telkens weer ben ik onder de indruk. Dat overkwam mij een paar jaar geleden ook, maar om een andere reden. Ik reed met Marian terug naar Nederland en het was een natte, druilerige dag. Vlak voor het monument haalden wij twee toerfietzers in. Ik stopte bij het monument en liep er even omheen om de benen te strekken. Eigenlijk was het de bedoeling om meteen weer

verder te rijden, het weer was immers toch niks. Maar de twee fietsers stopten hier en keken met verbazing naar de stenen kolos. Ik raakte met ze in gesprek, het bleken twee Duitse wereldreizigers te zijn. Frankrijk en België waren de laatste landen die zij op hun reis richting Aken passeerden. Ik weet niet meer precies hoelang ze onderweg zijn geweest, maar zij vertelden mij dat ze op de fiets onder meer door Iran waren gereden en de piramides van Egypte hadden gezien, maar dat ze tijdens hun rit richting het Ossuaire de Navarin met verbazing naar de horizon hadden gestaard en geen flauw idee hadden wat hun nu weer te wachten stond. Vanaf Maastricht zitten er nu ruim 255 kilometer op en je kunt de D977 blijven volgen tot **Châlons-en-Champagne**. In deze plaats aan de rivier de Marne is de Notre-Dame-en-Vaux een reden om even te stoppen. Kenners zeggen dat het een meesterwerk van gotische bouwkunst is. De bouw van de kathedraal startte in 1157 en duurde ongeveer 60 jaar. Sinds 1998 staat de kathedraal op de Unesco Werelderfgoedlijst. Châlons-en-Champagne is ook een leuke plaats om te pauzeren voor een hapje en een drankje. Wat dacht je van bijvoorbeeld de lokale Ardenner ham, gevulde forel of andere lokale lekkernijen met een glaasje champagne? Kijk natuurlijk wel uit met alcohol als je nog verder wilt rijden.

VAN HET **DEPARTEMENT MARNE** NAAR **AUBE** RICHTING **TROYES**

Na Châlons-en-Champagne verlaat je langzamerhand het glooiende landschap van het departement Marne. Afhankelijk van het seizoen zul je hier vooral agrariërs op de weg tegenkomen. Ik vind het er in het voorjaar altijd prachtig als het koolzaad in bloei staat en de velden zo ver als je kunt kijken geel kleuren. Maar ook in de zomermaanden kun je schier oneindige akkers zien met in de wind wuivend graan, gerst of haver. In het najaar is dit vaak het terrein van de oogst van suikerbieten. Je zult dan op veel plaatsen de rokende schoorstenen kunnen zien van de suikerfabrieken in deze streek. De D977 gaat bij Mailly-le-Camp over in

*“Maar er zijn nog
veel meer redenen
om langer bij Troyes
te blijven.”*

de D677, maar het landschap blijft glooiend en agrarisch. Ongeveer 45 kilometer verderop kom je bij **Troyes**. Het oude centrum van deze stad is na verwoestingen in de Tweede Wereldoorlog prachtig gerestaureerd. De oude panden met vakwerk geven het centrum een intiem karakter, de smalle straatjes dragen daar ook aan bij. Troyes staat bekend om de gebrandschilderde ramen, die hier dan ook in overvloed te zien zijn. Het beschermde stadsdeel is bijna 50 hectare groot en je treft er ontelbare vakwerkhuisen aan. Als je als een vogel boven de oude stad zou vliegen, zou je zien dat het centrum gebouwd is in de vorm van een champagne-kurk. Zou dat toevallig zijn?

Bij Troyes ligt overigens ook een enorm outletcenter met meer dan 250 winkels. De stad is tevens een uitstekende uitvalsbasis voor fietstochten, motortochten én wandeltochten. Maar er zijn nog veel meer redenen om langer bij Troyes te blijven, zoals ruim 500 kilometer fietsroutes over rustige wegen en autovrije fietspaden, de prachtige meren van het Forêt d'Orient en het Lac du Der, en bezoeken aan champagne- en wijnkelders. In Troyes kun je ook de route oppikken die in de *Regiogids Noordoost-Frankrijk* staat. Je maakt dan kennis met de fraaie omgeving van het Fôret d'Orient en de champagne-wijngaarden in het zuiden van de Champagnestreek. Maar omdat de eindbestemming Chablis is, kun je via de rondweg richting de D444, die naar Chaource gaat. Dit lieflijke plaatsje staat bekend om de heerlijke lokale kazen met de naam van het dorp. Als je van kaas houdt, kun je er in **Chaource** niet omheen. Stop dus even bij Fromagerie Gaugry voor een proeverij en om wat kaas in te slaan voor de komende

dagen. En als je toch gestopt bent, neem dan ook de tijd om de Église Saint-Jean-Baptiste te bezoeken. Deze kerk is gewijd aan Johannes de Doper en heeft een grafmonument met een heel bijzondere beeldengroep uit 1515. Kom je er op maandag langs? Dan is er achter de kerk een gezellige markt die deels ook plaatsvindt in de markthal uit 1889.

EEN **MYSTERIEUZE BRON** IN **YONNE**

Na Chaource gaat de rit langzamerhand richting het noordelijke deel van de Bourgogne. Voordat de D444 overgaat in de D944 kom je door de dorpjes Cussangy, Vallières en Coussegrey, die uitgestorven lijken, maar waar nog steeds mensen wonen. Je rijdt ook dwars door een tweetal bossen. Wij hebben dit stuk heel vaak gereden toen onze zoon nog in Chablis woonde en werkte. Meestal kwamen we hier nauwelijks iemand tegen, soms zie je in de velden of aan de bosrand een ree of een hert. Met een beetje geluk zie je misschien zelfs een vos over het veld sluipen, op zoek naar een lekker hapje. Zodra je Tonnerre nadert kom je in Yonne, het departement in het noorden van de Bourgogne waar veel te beleven valt. Maar daar ga je in de volgende hoofdstukken vanzelf achter komen. Bij **Tonnerre** duiken ook de eerste wijngaarden op en gaat de weg naar beneden richting het stadje. Het beste advies dat ik je kan geven is even richting het station gaan, daar de auto of camper parkeren en op zoek gaan naar La Fosse Dionne. Als je het station achter je houdt en de lange straat ertegenover in gaat, loop je er in zes minuten naartoe. Aan het eind van de straat ga je naar rechts en dan aan de overkant de Rue de la Fosse Dionne in. Dit bijzondere plekje ontdekte ik in 1997, toen iemand uit Chablis mij ernaartoe meenam. Zij vertelde mij ook het verhaal van deze bijzondere bron, waar het water met kracht omhoogkomt. In de Keltische tijd was La Fosse Dionne volgens de geschiedenis een heilige bron. En volgens de overlevering zou er een heel grote slang op de bodem leven. Ook zouden mensen die in de bron zijn gevallen nooit zijn teruggevonden. De lokale bevolking zal je graag

de verhalen vertellen die er de ronde over doen. Maar of ze allemaal waar zijn? Feit blijft dat het een bijzonder schouwspel is. Vooral als er in een natte periode heel veel water uitstroomt. De diepte van La Fosse Dionne en de stroming van het water hebben onderzoek nooit goed mogelijk gemaakt. Daardoor heeft deze vreemde bron iets mysterieus. Neem de tijd om eromheen te lopen en La Fosse Dionne van bovenaf te bekijken. Het water borrelt met circa 300 liter per seconde omhoog en je zult je erover verbazen hoeveel water eruit komt. De voeding komt door regenwater uit de omliggende kalksteenplateaus en de 40 kilometer verderop gelegen rivier Laignes. Bij nat weer kan de hoeveelheid water vele malen hoger zijn dan het gemiddelde. In augustus is de stroming meestal het laagst. Het is een prachtig gezicht om te kijken hoe en waar het water omhoogborrelt; ik kan er uren naar kijken. Loop vanaf de bron ook eens naar de kerk erboven. Vanaf het plateau heb je namelijk een fantastisch uitzicht op de omgeving. Bij Tonnerre loopt ook het Canal de Bourgogne, waar je twee etappes kunt fietsen van de Tour de Bourgogne: richting Ancy-le-Franc (29,8 kilometer) en Saint-Florentin (25,5 kilometer). Meer over deze fietsroute lees je verderop in het boek.

CHABLIS, WERELDBEROEMD DANKZIJ DE WIJN

Als je na de afdaling naar Tonnerre niet naar La Fosse Dionne gaat maar meteen richting Chablis wilt, kun je onderaan bij de rotonde naar links en volg je de richting Auxerre. Zodra je over het Canal de Bourgogne komt kun je bij de volgende rotonde rechtsaf een pittig klimmende weg op. Wil je voordelig tanken? Dan ligt er rechts voor deze rotonde een Auchan Supermarché. Na Tonnerre volg je de D965 en maak je eerst een flinke klim. Bovenop zie je een bord voor een parkeerplaats met een uitzichtpunt, daar heb je een gaaf uitzicht op Tonnerre en de omgeving. Chablis ligt nu een minuut of twintig verderop en de weg slingert door een heuvelachtig landschap. Als je het wijndorpje Fleys nadert zie je ook

dat het landschap verandert. Hier beginnen de wijngaarden de overhand te krijgen. Fleys is trouwens een dorpje van niks, maar je vindt er wel diverse goede wijnboeren. Zodra je het dorp uit rijdt moet je even goed opletten, want dan zie je links de poort van het wijndomein van Jean-Pierre & Corinne Grossot. Het is een van mijn favoriete wijndomeinen in deze streek, hun wijnen zijn namelijk echt heel goed terwijl de prijs uitermate scherp is voor de geboden kwaliteit. Ik ga er altijd even langs als ik in Chablis of omgeving ben. Vooral de cuvée Part des Anges is voortreffelijk, maar ook hun andere wijnen zijn een aanrader.

Iets verder komt wijndorp **Chablis** in zicht en kun je linksaf de Avenue Oberwesel in. Volg die tot je over de rivier de Serein komt, daar kun je in het centrum parkeren. Overigens, van medio mei tot en met september is de mooi gelegen Camping du Serein geopend. Het is een eenvoudige camping municipal, maar een prima plek voor je caravan of camper en vlak bij het centrum. Chablis is niet heel groot, het is gewoon een wat uit de kluiten gewassen dorpje dat wereldberoemd is geworden door de wijn. De omgeving is echter fantastisch en het wemelt er van de wijnkelders die er gewoon om vragen om bezocht te worden. De omgeving nodigt ook uit om er te wandelen of te fietsen in de wijngaarden. En natuurlijk verlaat je Chablis niet voordat je ergens de wijn geproefd hebt. In het volgende hoofdstuk vertel ik je meer over dit beroemde wijndorp.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

2.

N65

CHABLIS

Wijndorp Chablis en departement Yonne

Het wijndorp **Chablis** ligt in het departement Yonne en in het noorden van de Bourgogne aan de D965. Omgeven door wijngaarden ligt het dorp in een dal. Het is niet zo heel groot, maar juist die wijngaarden maken Chablis wereldberoemd. Van heinde en verre komen mensen hiernaartoe om zelf te ervaren hoe de beendroge chabliswijnen gemaakt worden en vooral smaken. Maar als je het leuke dorp alleen voor de wijn wilt bezoeken doe je het tekort, er valt namelijk veel meer te beleven. Wat precies? Daar kom je snel achter als je verder leest.

Ik heb mijn hart verpand aan het dorp Chablis. Omdat het niet te ver van de Nederlandse en Belgische grens ligt is het makkelijk op een dag te bereiken en een ideale bestemming voor een lang weekend. Maar je zult in dit hoofdstuk en in de komende hoofdstuk-

ken ontdekken dat je er met een gerust hart ook een week of langer naartoe kunt gaan. Chablis is tevens een aantrekkelijke bestemming om de omgeving te verkennen. Het departement Yonne is wat dat betreft heel gevarieerd, je kunt er van alles ondernemen. In de streek tussen Tonnerre en Auxerre vind je overal **wijngaarden** en **bossen** waar je heerlijk kunt wandelen, mountainbiken en fietsen. Door het heuvelachtige karakter kun je hier met een e-bike uitstekend uit de voeten.

YONNE, EEN BESTEMMING VOL VERRASSINGEN

Het departement Yonne is rijk aan natuur en de variatie in het landschap maakt het een aantrekkelijke bestemming. Je vindt het gebied grofweg ten zuidoosten van Parijs en ten noorden van het **Parc Naturel Régional du Morvan**, dat nog net een stukje van het departement omvat. De rivier de Yonne heeft zijn naam aan het departement gegeven en stroomt onder meer door de stad **Auxerre**. Deze plaats heeft een gezellig middeleeuws centrum met de Cathédrale Saint-Étienne d'Auxerre, die dominant aan de oevers van de rivier staat. In het departement vind je nog meer leuke plaatsen met een rijke historie zoals **Avallon** en **Vézelay**. Aan de rand van het departement bij het dorpje Treigny-Perreuse-Sainte-Colombe wordt zelfs al vele jaren aan een heus kasteel gebouwd, erg bijzonder om te zien. Later zal ik je daar meer over vertellen.

Yonne is ook een streek waar je niet ontkomt aan de verleiding van de gastronomie, met veel lokale producten zoals de jambon persillé au chablis (terrinen van achterham met peterselie in een gelatine van witte wijn), gougères (een soort soesjes met kaas) en de andouillette de Chablis (een worstje van varkensdarm). De beste manier om kennis te maken met de lokale lekkerteden is een Bourgondische markt in de streek bezoeken. Ten slotte zijn de wijngaarden in Yonne overvloedig aanwezig. De bekendste wijnstreek is die van Chablis, maar er zijn er nog een paar. Daar zal ik je nog nader kennis mee laten maken. Ik heb in de loop der jaren Yonne leren kennen als een afwisselende streek waar je je geen moment zult vervelen. In elk seizoen is er namelijk wel wat te beleven. De mooiste tijd is wat mij betreft de herfst, als de druiven geplukt zijn en de wijngaarden goudgeel kleuren. Maar ook het voorjaar en de zomer zijn aantrekkelijk, hoewel het er in juli en augustus wel warm kan worden. Ik ben er ooit in 1999 voor het eerst terechtgekomen, waardoor dat kwam lees je hierna.

HET IS ALLEMAAL **DE SCHULD** VAN **CHÂTEAU LONG-DEPAQUIT**

Château Long-Depaquit in Chablis is er de schuld van dat ik boeken ben gaan schrijven over Frankrijk, samen met de caviste uit Parijs. Hier liep hij stage toen hij achttien jaar was en zijn carrière begon in de Franse wijnwereld. Ik heb het over onze zoon Jordi. Toen hij zijn stage in Chablis erop had zitten en zijn diploma op zak had, vroeg hij mij of ik hem met zijn mountainbike en persoonlijke spullen naar Chablis kon brengen, hij had namelijk een baan geregeld bij zijn stageplek. Aan deze plek heb ik prachtige herinneringen, want als ik met Marian een paar dagen bij hem op bezoek kwam, dan

Château Long-Depaquit

waren we na 19.00 uur en in het weekend met z'n drietjes de enige kasteelbewoners en aten we in de kasteelkeuken. Aan bedden en badkamers was er ook geen gebrek. Telkens als wij in dit leuke wijndorp zijn moet ik even naar **Château Long-Depaquit**. Het is het enige kasteel in het dorp en ligt praktisch in het centrum. Kom je van de richting Auxerre, dan zie je zodra je het dorp in komt rijden aan de rechterkant een kleine wijngaard. Iets verder zie je dan de poort naar de boetiek waar je wijn kunt proeven en kopen. Onze zoon liep zijn laatste stage dus bij Château Long-Depaquit en had er een ruime kamer in de personeelsverblijven naast het hoofdgebouw. Dat klinkt heel chic, maar het was niet meer dan een enorme ruimte op de eerste verdieping met een bed, een kast, een bureau, een radio en een cassette recorder. Huh, cassette recorder? Ja, het was de tijd dat er nog geen mobiele telefoons, iPods en mp3-spelers waren. Als aan het begin van de avond op het domein het werk erop zat ging iedereen naar huis en ging de poort op slot. Alleen onze zoon bleef, want hij was 's avonds en op zondag de kasteelheer omdat er dan niemand anders woonde. Ik kwam er met Marian weleens een weekend logeren en zo kwamen wij erachter dat onze zoon over een bijzondere badkamer beschikte. Wij sliepen tijdens zo'n weekend in de ruimte naast de kamer van onze zoon, met ongeveer twintig bedden en tien badkamers met douches. Zoveel? Ja, want als er in september druiven geplukt worden, kunnen de plukkers er blijven slapen. Hier startte dus de carrière van de caviste uit Parijs en deed hij ervaring op met alle facetten van het maken van wijn en het verkopen ervan. Na zijn stage heeft hij er nog jaren gewerkt en bleef het voor ons een bijzondere uitvalsbasis voor een paar dagen Chablis. Daar is mijn liefde voor Chablis dus geboren!

*“Daar is mijn liefde voor
Chablis dus geboren!”*

VAN **BIERDRINKER** NAAR **WIJNGENIETER**

Ooit was ik een groot liefhebber van een pilsje. Vooral in de tijd dat ik als diskjockey in Zuid-Limburg werkte is menig, vooral Limburgs biertje door mij verslonden. Tot ik geconfronteerd werd met een wijnliefhebber, en vooral -kenner, die mij overhaalde om een goed glas wijn te proeven. Je raadt het misschien al, dat gebeurde in Chablis. Daar werd ik door de caviste uit Parijs subtiel omgeturnd van bierdrinker naar wijngenieter. Bij elk bezoek kregen wij de lekkerste wijnen te proeven en werd mijn traditionele biertje als aperitief vervangen door een glas chablis. Behalve in Chablis heb ik inmiddels op veel andere plaatsen in Frankrijk wijn geproefd. Rood, wit, rosé, ik heb het allemaal laten walsen door het glas en in de mond laten rondgaan met de uitdrukking van een prof. Veel mensen in mijn omgeving vinden mij dan ook **een wijnkenner**, maar dat ben ik niet! Natuurlijk, ik kan inmiddels wat geuren herkennen, maar wie ruikt er geen aardbei, bes, appel, citrus of een bloemige geur? En wie proeft er geen boter of een grondige smaak? Ik drink gewoon de wijn die ik lekker vind, hoe goedkoop of duur die ook is. En als ik ergens tegen een wijngaard aan loop, dan kan ik even bellen of mailen met mijn eigen expert, die altijd wel wat tips heeft voor een goed domein in de buurt. Van die tips kun jij trouwens ook profiteren met de speciale adressen van kleinschalige, goede wijndomeinen waar de caviste uit Parijs zelf inkoopt voor hun winkel in Parijs. Ik ben dus geen wijnkenner, maar wel een ongelooflijke wijnliefhebber.

En nu hoor ik je al denken: drink je dan geen bier meer? Nou, eerlijk gezegd is er geen mooier moment om een lekker **biertje** te drinken dan het moment waarop je aankomt in Chablis. Bestel er vooral een op het terras van de Chablis Bar.

EEN **BROUWERIJ** IN EEN **WIJNDORP**?

Nu ik het toch over bier heb, laat ik je meteen kennismaken met een vreemde eend in de bijt van wijndorp Chablis. Sinds 2016 is er namelijk een bierbrouwerij in het dorp geves-

tigd. In dat jaar zijn twee neven uit een gerespecteerde wijnfamilie een nieuw avontuur aangegaan dat **MADDAM** heet. Vianney en Alexis Madelin zijn namelijk in het hart van de wijngaarden van Chablis een bierbrouwerij gestart. Ze begonnen ooit in een kale hal op het industrieterrein buiten het dorp, tegenwoor-

dig is MADDAM niet meer weg te denken uit Chablis en hoort het net als de beroemde wijnen van de chardonnaydruij bij het dorp. De neven wilden een ambachtelijk topproduct maken en zijn daar 100% in geslaagd. Inmiddels vind je hun bieren dan ook niet alleen in de winkels en restaurants van Chablis, maar ook ver daarbuiten. Vlak na de start sprak ik de mannen, die vol trots hun plannen aan mij vertelden. Ik vind het zo mooi dat twee jongens uit gerenommeerde wijnfamilies de stoute schoenen aantrokken om geen wijn maar bier te maken. Je kunt de brouwerij bezoeken en een rondleiding krijgen en er is een bar in het pand waar het bier van de vaten tot je glas maar een paar meter hoeft te stromen. Het is zelfs mogelijk om ter plekke streekproducten bij je biertje te proeven. Dus als je in Chablis iets anders wilt dan wijnproeven en wilt ervaren hoe lokaal heel verfijnde bieren worden gebrouwen op een biologische manier, dan is MADDAM de aangewezen plek. Doe de mannen gerust de groeten van Jordi, de caviste uit Parijs, want hij zorgde ervoor dat hun bieren ook in Parijs te koop zijn.

WANDELEN IN DE WIJNGAARDEN VAN CHABLIS

Je ontkomt in Chablis niet aan wijn. De druif die in de omliggende wijngaarden wordt gebruikt is de **chardonnay** en daar worden uitstekende wijnen van gemaakt. Het zijn vooral droge witte wijnen die voortreffelijk smaken bij visgerechten of gevogelte, maar ook heerlijk zijn als aperitief. Er is in Chablis een heel leuke manier om meer te weten te komen over de wijnen van het dorp: een wandeling door de wijngaarden. Je moet wel goede wandelschoenen aantrekken, want de paden zijn nogal stenig door de bijzondere ondergrond van de wijngaarden. Die ondergrond – wijnkenners hebben het dan over het terroir – is ook meteen de oorzaak van de bijzondere smaak en het karakter van de chabliswijnen. Bij Chablis is de rotsachtige grond een overblijfsel van wat ooit een zee is geweest en ik ben er tijdens een wandeling weleens op een grote fossiele schelp gestuit. Je kunt deze fossielen nog steeds vinden als je goed kijkt tijdens je wandeling. Omdat de ondergrond zo kalkrijk is zuigen de wortels van de druivenstruiken zich vol met mineralen die de wijn uit Chablis het specifieke karakter geven. De wijngaarden zijn onderverdeeld in **vier classificaties** die bepaald zijn op de kwaliteit en de ligging van de wijngaarden: Petit Chablis, Chablis, Chablis Premier Cru, Chablis Grand Cru. De **zeven grand cru-wijngaarden** leveren tenslotte de beste wijnen op.

KOM MEER TE WETEN OVER DE GRAND CRU-WIJNGAARDEN

Een wandeling door de grand cru-wijngaarden is echt een aanrader en mag bij een bezoek aan Chablis niet ontbreken. Bij het office du tourisme is een kaartje verkrijgbaar met de route, maar het is eigenlijk heel simpel. Loop via de kerk naar het riviertje de Serein en ga bij de sportterreinen over de brug naar het **Parc de la Liberté**. Vanaf de brug zie je boven het Domaine du Chardonnay de beroemde grand cru-wijngaard

den al liggen. Als je door het park loopt kom je bij een kleine parkeerplaats. Het is geen camperplaats, maar soms staan ze hier wel. Begrijpelijk, want het is een topplek. Daar staat een informatiebord met de wandeling door de wijngaarden. Als je die volgt, kom je door alle zeven grand cru-wijngaarden en leer je via informatiepanelen alles over de grand cru-wijnen van Chablis. Loop verder richting de kruising met de D965 waar je kunt oversteken. Kijk wel uit, want je steekt vlak voor een onoverzichtelijke bocht over, maar als je dan aan de overkant staat begint het wandelgenieten. Ga er linksaf en loop onderlangs de wijngaard van de **Grand Cru Grenouilles**. Bij elke grand cru staat een bord met meer informatie. Je komt vanzelf bij een verharde weg die schuin omhoog de wijngaarden in gaat. Links van de weg ligt **Bougros** en daar moet je rechts aanhouden. Deze weg gaat trouwens naar **Fontenay-près-Chablis**, een wijndorp aan de andere kant van de heuvel. Daar kun je ook mooi naartoe wandelen of fietsen, want bij dat dorp kun je een weg door de wijngaarden volgen tot je boven op het plateau bij Chablis en het bos staat. Het is wel even klimmen, maar daarna is het afdalen naar Chablis.

DE **ACHTSTE GRAND CRU** VAN **CHABLIS**

Om de wandeling door de grand cru-wijngaarden te volgen moet je echter rechts de onverharde weg in, richting een huisje boven in de wijngaard. Het is de wijngaard **La Moutonne** van Château Long-Depaquit. Je wandelt hier echt aan de voet van de achtste Chablis grand cru. De achtste grand cru? Hoe zit dat dan, er zijn toch zeven grand crus in Chablis? Ja dat klopt, maar... De achtste grand cru is La Moutonne, waarvan de wijngaard midden in het amfitheater van de grand crus ligt. Omdat Château Long-Depaquit de enige eigenaar is, wordt deze wijngaard een monopole genoemd en is deze voortreffelijke chablis nooit in het rijtje grand crus genoemd. De steile helling van 40% ligt toch echt in de grand cru-wijngaarden. Het is trouwens een wijngaard waar de druif-

ven met zorg met de hand worden geplukt en een van de eerste in Chablis waar met elektriciteit tegen de voorjaarsvorst wordt beschermd in plaats van met de milieuvervuilende oliekachels of paraffinepotten. Je herkent La Moutonne aan het huisje boven de wijngaard. De ligging tussen de grand cru-wijngaarden Vaudésir en Preuses en de zonnige locatie op het zuiden maken er een bijzondere wijngaard en wijn van. De borden volgend kom je door de wijngaarden van Valmur, Preuses en Blanchot, om ten slotte bij de allerbeste wijngaard van Chablis te eindigen: Grand Cru **Les Clos**. Het laatste stuk hiernaartoe moet je klimmen, en mocht je even willen uitpuffen, dan staat er wat eerder een bank met een prachtig uitzicht op het dal en het dorp. Als je wat drinken en te eten hebt meegenomen, is dit een wereldplek om te lunchen. Een stukje verder kom je vanzelf bij de **Table d'orientation Chablis Les Clos**, waar je eveneens kunt genieten van een fraai uitzicht over de hele omgeving. Iets hoger in het bos vind je trouwens een parkeerplaats en een plek met picknicktafels. Hier vertrekken ook diverse wandelingen in de omgeving. Via de weg die ernaartoe gaat kun je ook weer teruglopen naar het dorp.

Hou je van wandelen, dan is de omgeving van Chablis bij uitstek geschikt. Je moet er wel rekening mee houden dat vooral de paden in de wijngaarden bezaaid kunnen liggen met stenen. Goede stevige wandelschoenen zijn dan ook aan te raden. De mogelijkheden om er te wandelen zijn talrijk en aan elke kant van het dorp zijn aantrekkelijke wandelingen uitgezet. Hou er wel rekening mee dat Chablis in een dal ligt. Veel wandelingen beginnen in het dorp en gaan meestal omhoog richting de bossen boven op de heuvels. Dus je zult regelmatig moeten klimmen. In elk geval is overal het uitzicht op de wijngaarden en de verre omgeving absoluut de moeite waard. Bij het office du tourisme in het centrum geven ze je met alle plezier informatie om in de omgeving te wandelen.

EEN HEEL **GEZELLIGE** **BOURGONDISCHE** MARKT

Elke zondagochtend wordt in Chablis een gezellige Bourgondische markt gehouden. Als je van plan bent naar Chablis te gaan, kan ik je aanraden in elk geval een weekend tijdens je verblijf te plannen, want de zondag in Chablis is gewoon heel leuk. En als je op zondagochtend zelf voor je ontbijt moet zorgen, ga dan lekker vroeg naar de bakker voor verse croissants en een stokbrood. Mijn favoriet is de bakkerij van

Maxime Degand, waar je goed en lekker vers brood koopt; de mensen staan er niet voor niets in de rij. Sta je in die rij? Word dan niet ongeduldig en wacht rustig je beurt af. Trouwens, als je buiten staat, dan is dat een toplek, je kunt je dan immers vergapen aan de vitrine met de lekkerste patisserie en gebakjes.

De markt van Chablis is een plaats waar bekenden elkaar ontmoeten, de hand schudden of een bisou (kus) geven. Kijk dan ook niet gek op als je even niet verder kunt lopen omdat de weg geblokkeerd is door een papa en mama met kroost en een kinderwagen die even uitgebreid staan 'bij te kletsen' met een bekende. Dat is juist de charme van zo'n leuke markt als in Chablis. De markt is heel gevarieerd en je vindt er verse groenten en veel producten uit de streek. Toen onze zoon nog in Chablis woonde, kon je vanuit het raam op zijn verdieping een mandje met geld laten zakken naar het boertje bij de kraam en het even later ophalen met verse frambozen en de rest van de bestelling. Als ik er ben, kan ik het ook niet laten om bij een stalletje verse plakken ham van het bot te laten snijden.

Boudin noir

BOUDIN NOIR, IS DAT LEKKER?

Bloedworst... het wordt op de markt in Chablis nog gemaakt waar je bij bent. Ik heb in meer dan dertig jaar al heel wat markten in Frankrijk gezien, maar zelden kom je een kraam tegen op de markt waar lekkere verse **boudin noir** wordt gemaakt. De meeste mensen haken alleen af als ze zien hoe deze worst ter plekke gemaakt wordt. Er staat een grote ketel boven een gasvlam flink te pruttelen met varkensbloed, gemalen varkensvlees, vet en natuurlijk lekkere kruiden die het geheim van de slager zijn. Al vroeg staat er een flinke rij om de eerste bloedworst te bemachtigen. Af en toe stroopt de man die de worst maakt zijn mouwen op en schept met zijn blote arm de warme massa in de ketel om. Daarna komt er een enorme lepel en gaat de inhoud in een pan. En dan begint het feest. Geef maar aan voor hoeveel personen je boudin noir wilt hebben en de man of vrouw die je helpt meet langs de arm een stuk varkensdarm. Aan een kant wordt er een knoop in gelegd en in de andere kant gaat een grote trechter in de darm. Daarna komt een grote lepel met een flinke schep boudin noir en voor je ogen zie je de massa de darm vullen en tot worst vervormen. Dan nog een knoop in de bovenkant van de darm en de warme bloedworst verdwijnt vervolgens in een plastic zak. Tot zover klinkt het niet zo smakelijk, maar wat is het lekker! De bloedworst bak je lekker met stukjes appel in wat goede boter en natuurlijk drink je er een glas chablis bij.

“De bloedworst bak je lekker met stukjes appel in wat goede boter en natuurlijk drink je er een glas chablis bij.”

UITGEBREID LUNCHEN NA DE MARKT

Als je in de buurt op een camping, in een gîte of in een appartement verblijft, is het heerlijk om na de markt met de vers aangeschafte producten een lunch te bereiden. Dat doen de Fransen op zondag ook en het liefst heel uitgebreid. Maar je kunt natuurlijk ook in een van de restaurants in Chablis lunchen, er zijn in het dorp genoeg restaurants waar je gezellig en goed kunt eten. Door onze regelmatige bezoeken aan het wijndorp ken ik alle restaurants. Dit is mijn persoonlijke favoriet:

Chablis Wine Not is een unieke wijnbar met winkel en veel tapasgerechten. Sinds 2021 is deze bar à vin en cave à manger een absolute hotspot voor liefhebbers van een goed glas wijn en lekker eten. Er worden vooral gerechten geserveerd om samen te delen en de wijnkaart is fantastisch. Eigenaar Fabien Espana liet mij zijn indrukwekkende wijnvoorraad zien, die op de eerste verdieping wordt bewaard. Hier daal je dus niet af naar de wijnkelder, maar ga je juist de trap op. Niet alleen ik vind de wijnvoorraad indrukwekkend; in 2022 kreeg Espana uit handen van de Franse president Macron een oorkonde voor de beste wijnkaart van Frankrijk. Zondags is Chablis Wine Not alleen voor de lunch geopend en op maandag en dinsdag is de wijnbar gesloten. Wil je hier eten en vooral van voortreffelijke en unieke wijnen genieten, dan is reserveren een must.

Er zijn meer lekkere plekjes in Chablis en ik heb de restaurants hieronder allemaal meerdere keren bezocht. Ze zijn stuk voor stuk goed, maar ieder restaurant heeft zijn eigen charmes, karakter en prijs.

Au Fil du Zinc

Bijna perfect maar niet goedkoop, reserveren is noodzakelijk.

Le Maufoux

Een sublieme wijnkaart en een overzichtelijke kaart met goede gerechten.

Bistrot des Grands Crus

Dit gezellige restaurant heeft een enorme wijnkaart, je eet er altijd goed en er is een fraai terras.

Kimm & Ridge

Vooraf voor de lokale gerechten. Het schaduwrijke terras is aangenaam.

Les Trois Bourgeois

Goed, maar weinig tafels, dus altijd reserveren.

Au Vrai Chablis

Traditioneel, in het centrum en gewoon lekker.

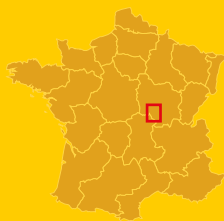
Als je een weekend naar Chablis gaat, moet je er wel rekening mee houden dat het op zondagavond lastig is om een plekje te vinden voor het diner omdat veel restaurants dan gesloten zijn. Probeer het bij de Bistrot des Grands Crus of Au Fil du Zinc en reserveer in elk geval vooraf om teleurstellingen te voorkomen. Wil je per se Chablis Wine Not ervaren? Dan zou ik proberen om zaterdag of tijdig voor de zondag te reserveren.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

3.

135 KM

Kennismaken met **Yonne** en **Irancy**

Een mooie manier om een streek te leren kennen is er een dag met de auto op uit te trekken. Zelf geef ik er de voorkeur aan om op een van de eerste dagen dat ik ergens verblijf een roadtrip met de auto te maken. Meestal gewoon op de bonnefooi, maar je kunt het natuurlijk ook een beetje plannen. In dit hoofdstuk wil ik je inspireren voor een bijzondere dag in het departement Yonne, waar je een mooi oud dorp, een bijzondere stad én de wereldberoemde abdij van Vézelay ontdekt. Aan het eind van de dag laat ik je kennismaken met twee bijzondere wijndorpen in deze streek.

Niet ver van Chablis ligt het dorp Chichée in het dal van de Serein. Je kunt er vanuit Chablis ook te voet naartoe en dat is misschien ook weleens leuk om te doen. Als je door het dal van de Serein loopt, kun je aan de andere kant van Chichée langs de begraafplaats en dan via de wijngaarden terug naar Chablis. Een mooie wandeling van ongeveer 10 kilometer. In Chichée vind je geen café of restaurant, dus neem wat stokbrood en drinken mee. In de schaduw van de bomen op het plein bij de Église Saint-Martin kun je dan op een bank je lunch oppeuzelen. Maar er is nog een optie. Op de Place de la Mairie vind je op nummer vijf Le Fournil des Vignobles, een patisserie waar ook lekker vers brood wordt gebakken. Hier vind je altijd wel wat lekkers om van te likkebaarden. De bakker is alle dagen behalve woensdag van 06.30 tot 13.00 uur en van 16.30 tot 19.30 uur geopend.

NAAR **MONTREAL** DOOR HET **DAL VAN DE SEREIN**

Voor de roadtrip ga je vanuit Chablis eerst over de D45 naar Chichée. Stop even in het dorp en loop in het oude centrum in elk geval even rond de kerk en het leuke plein. Boven de ingang van de kerk kun je zien waarom de naam Église Saint-Martin is, en ook is er een eeuwenoud beeld van Sint-Maarten te zien dat net als het kerkje uit de 15e eeuw stamt.

Na Chichée kun je het dorp uit rijden richting Chemilly-sur-Serein, dat ook aan het riviertje de Serein ligt. Het is een typisch oud dorp zoals je in deze streek meer zult zien. Je kunt er naar de D139 om vervolgens over de D91 naar **Nitry** te rijden. In dit dorp ligt trouwens een bijzonder horecabedrijf, La Beursaudière. Dit is een auberge met elf kamers en een goed restaurant in een voormalige priorij uit de 12e eeuw. In het restaurant word je bediend door personeel in klederdracht.

*“Een mooie
wandeling
van ongeveer
10 kilometer.”*

Als je de *Regiogids Zuidwest-Frankrijk* hebt, kun je bij Nitry aansluiten op de route door de Morvan richting de Dordogne (hoofdstuk 1, pagina 14). Maar voor het vervolg van deze roadtrip moet je het dorp verlaten via de D312 die je blijft volgen tot de D86, waar je de richting ***L'Isle-sur-Serein*** volgt. Hier kom je weer in het dal van de Serein. Met een beetje geluk zie je bij de bosrand misschien een paar reeën. Na dit dorp blijf je de weg volgen die overgaat in de D11. Na een paar kilometer kom je dan bij een splitsing waar je linksaf en rechtsaf naar Montréal kunt. Links is de makkelijke, langere route voor vrachtverkeer en rechts de korte, mooie route. Ben je met een caravan of een grote camper? Dan zou ik de linkerafslag nemen. Ik koos ooit voor de rechter en daar heb ik nooit spijt van gekregen. Je rijdt eerst door een redelijk vlak stuk naar het volgende dorp ***Angely***. Daarna kun je genieten van een wijds uitzicht, want de smalle weg loopt tussen de weilanden steeds hoger de heuvels op en kom je bovenop bij Montréal, een mooi dorp om even stil te staan. Als je naar links gaat vind je iets verderop een parkeerplaats en vandaar is het maar een klein stukje lopen naar de oude kern. Je kunt ook nog wat verder door rijden en misschien een plekje vinden bij het office du tourisme.

Ertegenover loop je dan zo het middeleeuwse dorp in. Het centrum met de oude straatjes met kinderkopjes, de stadspoorten en de overblijfselen van de stadsmuren moet je absoluut bekijken. Je zult er niet snel verdwalen, want als je over de Grand Rue blijft lopen kom je vanzelf bij de ***Collégiale de Montréal***, waar je een fraai uitzicht op de omgeving en het dal van de Serein hebt. Montréal is misschien niet zo heel beroemd, maar staat in deze streek bekend om de rijke geschiedenis en de goed bewaard gebleven oude panden en straatjes. De laatste keer dat wij er waren was in oktober en toen liepen wij er helemaal alleen. Het is gewoon heel leuk om het met je eigen ogen te zien. Wij waren er op een maandag, toen viel er verder niet zoveel te beleven. Bij het office du tou-

risme kregen wij echter een heerlijke tip, maar daarvoor moesten we 10 kilometer verderop zijn.

LUNCH IN **AVALLON**

De tip die wij kregen was om naar **Avallon** te rijden en in het centrum iets te nuttigen. Nieuwsgierig geworden besloot ik het advies op te volgen en ik reed via de D957 via **Sauvigny-le-Bois** naar Avallon. Ook deze stad ligt op een heuvel. Terwijl ik vaak in Chablis en omgeving ben geweest, had ik nooit de moeite genomen om Avallon te bezoeken. Dat blijkt achteraf niet zo slim, want het is een prachtige stad. Ik parkeerde de auto aan de Rue des Odebert vlak bij de overdekte markthal waar op zaterdag zowel binnen als buiten markt is. Kom je op zaterdag, dan kun je dus beter niet met de auto richting de markthal rijden, maar is het verstandiger om elders een plekje te zoeken. Avallon ligt op de grens van de Morvan, het uitgestrekte natuurpark in het hart van de Bourgogne. Door de ligging op een heuvel waakt de stad over de vallei van de Cousin, waar ik straks nog een tip over heb. Het fraaie middeleeuwse centrum is gezellig, met een paar pleinen en geplaveide straatjes met oude panden. Als je meer over de historie, het lokale leven en de cultuur in Avallon wilt weten, kun je terecht in het Musée de l'Avallonnais.

Een leuke manier om Avallon te ontdekken is **Le Circuit de la Grenouille**, een wandeling door de stad die je de belangrijkste plekjes laat zien. Je hoeft alleen maar de bronzen pijlen te volgen met de afbeelding van een kikker (grenouille). Bij het office du tourisme, aan de Rue Bocquillot op nummer zes, kun je een folder halen met meer informatie over deze stadswandeling. Je loopt langs La Collégiale Saint-Lazare d'Avallon, een mondvul én een bijzondere kerk die op

de monumentenlijst staat. Je vindt er ook de historische wijk, die je echt op je gemak moet verkennen. De stadsmuren en de terrastuinen staan garant voor een leuke wandeling. Je komt dan gegarandeerd in de **Rue Aristide Briand**, waar de stadspoort een enorme toren met een klok heeft. En in dat straatje moet je zijn voor iets lekkers. De tip die ik eerder in Montréal kreeg is echt de moeite waard. Voor iets lekkers moest ik namelijk absoluut naar **Dame Jeanne** gaan, een établissement in een oud pand waar vooral vrouwen uit Avallon zouden komen voor koffie, thee, een lunch of gewoon iets lekkers. Daar aangekomen klopte de tip helemaal. In een unieke ambiance zaten diverse groepjes, vooral oudere vrouwen die net terug waren van een gym- of yogales. Hoe ik dat wist? We struikelden bijna over de opgerolde matjes tussen en naast de stoelen. Aan een paar tafeltjes verderop zaten wat dames te handwerken. Maar wat een leuke tent, met een enorme keus aan koffie, thee en andere drankjes. Ook de lunchkaart, die vaak wisselt, is de moeite waard. Om

nog maar niet te spreken over de desserts, zoals warm appelgebak met chocolade of een lekker smeùige moulleux au chocolat met crème anglaise. Ben je ooit in de buurt van Avallon, ga dan zeker naar Dame Jeanne!

HET **MOOIE DAL EN BOS** BIJ HET **RIVIERTJE LE COUSIN**

Avallon kijkt hoog op de heuvel uit op de vallei van Le Cousin. Dit riviertje stroomt door een bijzonder stukje natuur tussen Avallon en **Pontaubert**, de volgende bestemming van de roadtrip. Dat kan snel via de D957, maar veel leuker is het om bij Avallon steil af te dalen en over de smalle D427 door het dal van Le Cousin te rijden. Wat is het daar mooi! Je komt door een bijzonder landschap waar je langs het riviertje kunt wandelen. Het water is helder en kabbelt rustig voort tussen de bomen en rotsen. Over Le Cousin liggen een paar historische bruggen, waaronder de middeleeuwse Pont Neuf en de Pont Romain. Leuker is dat er in dit gebied verschillende wandelroutes zijn uitgezet langs de oevers van Le Cousin. Als je in een stukje natuur wilt wandelen dat niet zo toeristisch is, dan is dit je kans. Het wordt nóg leuker als je een of meerdere overnachtingen boekt in de **Moulin des Ruats**. Dit is een hotel aan de oevers van Le Cousin, ongeveer halverwege Pontaubert en Avallon. Een wereldplek om te genieten van de natuur, de rust, de omgeving en het goede restaurant. Je kunt ontspannen wandelen langs het riviertje of wat meer uitdagende tochten door de heuvels en bossen maken.

Het verderop gelegen Pontaubert heeft een geschiedenis die teruggaat tot de Gallo-Romeinse tijd. Dat blijkt onder meer uit de vondst van een Romeinse

villa in het nabijgelegen dorp Flez-Cuzy. In de middeleeuwen was Pontaubert een belangrijk kruispunt op de route van Parijs naar Avallon en het zuiden van Frankrijk. Het dorp werd in de 12e eeuw versterkt en was een belangrijke marktstad, met een wekelijkse markt die handelaren uit de hele regio aantrok. Tijdens de Honderdjarige Oorlog werd Pontaubert regelmatig aangevallen door Engelse troepen en in 1430 werd de stad volledig verwoest door de hertog van Bedford. Het dorp werd later herbouwd en werd in de 17e en 18e eeuw een centrum van de textielindustrie. Vandaag de dag is Pontaubert een klein, leuk dorpje met niet meer dan zeshonderd inwoners. Je vindt er nog een romaanse kerk uit de 12e eeuw, maar het is vooral een goed vertrekpunt voor de fraaie omgeving, die populair is bij wandelaars en natuurliefhebbers.

VÉZELAY EN BASILIEK SAINTE-MARIE-MADELEINE

De volgende bestemming is *pelgrimsplaats Vézelay*. Als je in deze omgeving verblijft dan moet je hier absoluut eens naartoe gaan. Ik schreef er al over in de *Regiogids Zuidwest-Frankrijk* en je kunt bij Vézelay ook de route in die gids oppikken als je plannen hebt om dwars door de Morvan richting de Dordogne of nog zuidelijker te gaan. Vanaf Avallon of Pontaubert neem je de D957 en zodra je in de buurt komt van **Saint-Père** is het nog maar een paar kilometer naar de beroemde basiliek van Vézelay, die hoog op een heuvel ligt. Volg in het dorp de borden naar een parkeerplaats. Hou er rekening mee dat het in weekenden en het hoogseizoen flink druk kan zijn. Kun je op een doordeweekse dag gaan? Dan zou ik dat zeker aanraden.

De **Basiliek Sainte-Marie-Madeleine** behoort tot het Unesco Werelderfgoed. Als je door de hoofdstraat omhoogloopt doemt de fraaie gevel al snel voor je op. Halverwege splitst de straat zich en ertussen ligt

*“En laat dat nou
een mooi moment
voor een wijnproeverij
zijn...”*

een leuk café met terras. Die zijn er ook op het plein bij de basiliek maar ik vind deze plek veel leuker, je hebt er namelijk een mooi uitzicht op de mensen die richting de basiliek lopen. Bij de Basiliek Sainte-Marie-Madeleine vallen vooral de indrukwekkende portalen bij de eerste en tweede ingang op. Als je binnen bent, vergeet dan niet om links achterin de trap naar beneden te nemen. Pas wel op je hoofd, want ik kon nog net een botsing met de stenen rand voorkomen. Je komt uit in de crypte waar de relieken van Maria Magdalena worden bewaard. Als je alles gezien hebt, neem dan de uitgang via de zijkant en je staat in de tuinen en een parkje met banken. Het uitzicht achter de basiliek vind ik altijd weer betoverend mooi. Zeker als het helder en zonnig is, want dan zie je de Morvan zo ver als je kunt zien in al zijn schoonheid. Het dorpje dat je onder aan de heuvel ziet liggen is Saint-Père, waar je eerder doorheen bent gereden. Vézelay is ontstaan dankzij de nonnen en monniken die er vroeger verbleven, zij vonden het boven op de heuvel veiliger en beter te verdedigen. Nu is het een prachtige plek om van een fraai natuurgebied te genieten en natuurlijk van het oude dorp met zijn beroemde basiliek. Vézelay is al eeuwenlang een belangrijk pelgrimsoord voor christenen. Het dorp is dan ook een belangrijke stop op de pelgrimsroute naar **Santiago de Compostela** in Spanje. Pelgrims bezoeken dagelijks de basiliek van Sainte-Marie-Madeleine om er te bidden, een kaarsje aan te steken en een etappe van hun route richting Spanje af te strepen.

Jij zult nog even moeten wachten tot je de laatste etappe van deze road-trip kun afstrepen, want na Vézelay begint eerst een mooie afdaling en dan een fraaie rit naar de wijndorpen Irancy en Saint-Bris-Le-Vineux. Als je alles goed plant kom je daar later in de middag aan. En laat dat nou een mooi moment voor een wijnproeverij zijn...

IRANCY, WIJNDORP MET KERSENBOMEN

De volgende bestemming is heel bijzonder in de wijnstreek van Chablis. Via de D951 rij je eerst een flink stuk door het mooie dal van de rivier de Cure, die zich slingerend door de heuvels perst. Je blijft de rivier door het dal volgen en rijdt verder via de D606. Dan kom je door dorpen zoals Sermizelles en Voutenay-sur-Cure. De vallei van deze rivier biedt ook veel mogelijkheden om te wandelen. Je vindt bij de dorpen in de vallei tal van bewegwijzerde wandelroutes om te genieten van natuur. Bij het dorp **Arcy-sur-Cure** liggen grotten die misschien niet zo bekend zijn, maar wel de moeite waard. Op een warme dag is het in elk geval een leuk idee om ze te bezoeken. Ze bevatten prehistorische rotstekeningen die meer dan 28.000 jaar geleden zijn gemaakt door onze voorouders, de cro-magnonnens. Iets verder, bij het dorpje **Cravant**, komt de Cure ten slotte uit in de rivier de Yonne, die dus zijn naam aan het departement heeft gegeven. Als je nog een stukje de Yonne blijft volgen tot vlak voor **Vincelottes**, dan kun je via de D38 naar **Irancy**, een fraai gelegen wijndorp.

Overigens zul je hier op de heuvels naast wijngaarden ook veel kersenbomen zien. Als ze in het voorjaar in bloei staan is dat een prachtig gezicht. Probeer ergens in het dorp een plekje voor de auto te vinden en wandel op je gemak door het dorp, het is niet groot, dus dat mag niet zo'n probleem zijn. Bij **Le Soufflot** kun je prima eten en de wijn is er dik in orde. Als je tijd hebt, moet je echt de wijngaarden in gaan. Maak een klim omhoog de heuvel op en loop hoog door de wijngaarden voor een

onvergetelijk uitzicht op het dorp en de omgeving. Het landschap is vooral heuvelachtig, met soms een pittige klim, en ook heel geschikt om te fietsen of te e-biken. Maar daarover later meer. Iets verder in de heuvels ligt **Saint-Bris-le-Vineux**. De rijke historie van dit wijndorp maakt een bezoek sowieso tot een verrassing. Onder het dorp liggen misschien wel de meest indrukwekkende middeleeuwse kelders van de Bourgogne. En de uit de 13e eeuw daterende kerk Saint-Prix-et-Saint-Cot is een van de mooiste van de streek. Vooral de rond 1500 gemaakte muurschildering is een blikvanger. De omgeving bij Irancy en Saint-Bris-le-Vineux is ook leuk als je niets met wijn hebt, want je kunt in de omgeving fraaie wandelingen en bewegwijzerde fietstochten maken.

Trouwens, met meer dan 2000 kilometer bewegwijzerde wandelroutes is wandelen in het departement Yonne geen enkel probleem. Dat maakt dit stuk van de Bourgogne ook zo leuk. Als je terug naar Chablis wilt dan kan dat dwars door de wijngaarden over de D62 via Chitry en Courgis. Wil je eerst nog even wat flessen of zelfs dozen wijn scoren en een mooie wijnproeverij meemaken? Lees dan vooral hierna de tips van de caviste uit Parijs.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

Wijntips Irancy en Saint-Bris- le-Vineux

De wijngaarden bij Irancy maken deel uit van het wijngebied Auxerrois. Er is naast de pinot noir ook de zeldzame césar-druif aangeplant. Deze druif heet waarschijnlijk zo omdat Romeinse legioenen deze druif zouden hebben meegenomen. Feit is in elk geval dat de wijnen van Irancy door deze druif iets bijzonders hebben.

De wijnboeren verstaan hier de kunst van wijn met een uniek karakter maken, dat doen ze door kleine hoeveelheden van de césar-druif toe te voegen aan de pinot noir. De AOC Irancy omvat alleen de rode wijnen, meestal zijn ze fruitig en hebben ze een fraaie robijnrode kleur. Misschien komt het wel door de omgeving met kersenvelden, want je proeft inderdaad kers in deze wijn, maar ook ander rood fruit zoals aardbei en framboos. Het is een niet te zware wijn. Ik vind het dan ook een heerlijke wijn die je voortreffelijk kunt drinken bij wild, gegrild vlees en natuurlijk gerechten uit de Bourgondische keuken met gestoofd vlees of een lokale kaas. In het dorp Irancy zitten goede wijndomeinen. Hou je van wijn en ben je in de buurt, dan is een bezoek aan een van deze domeinen absoluut een aanrader.

In Saint-Bris-le-Vineux omvat de AOC Saint-Bris witte wijnen van de sauvignon blanc. Deze wijn uit Saint-Bris vind ik een heerlijke zomerwijn, licht en fris met herkenbare geuren en smaken van citrus en tropisch fruit. De wijn is ook heel betaalbaar terwijl de kwaliteit hier goed is. Voor wijnliefhebbers die eens met een minder bekend wijngebied willen kennismaken zijn Irancy en Saint-Bris-le-Vineux prima bestemmingen om te bezoeken. Dit zijn de tips van de caviste uit Parijs. Hij kent de wijndomeinen en de door hen gemaakte wijnen. Het zijn stuk voor stuk wijnboeren met passie voor hun vak. Bij veel wijndomeinen in de streek zie je, net als elders in Frankrijk, dat de jonge generatie aan het roer komt, een generatie die steeds meer op een biologisch verantwoorde manier wijn maakt en in staat is om de kwaliteit nog meer te verbeteren.

Le Domaine Ferrari

De caviste uit Parijs zegt over Le Domaine Ferrari dat hier de Rolls Royce onder de Irancy-wijnen vandaan komt; er worden heel goede pinot noirs gemaakt voor een meer dan schappelijke prijs. Het zijn wijnen met diepgang en concentratie, met het typische pepertje van Irancy. De gewone Irancy is hier prima en het is voor wijnliefhebbers heel interessant om het verschil te proeven tussen de percelen met verschillende soorten ondergrond (klei, kalk enz.).

**7 CHEMIN DES FOSSÉS,
89290 IRANCY
+33 386 423 343**

Gabin et Félix Richoux

Thierry Richoux is een van de wijnboeren die Irancy op de kaart heeft gezet. Zijn zoons Gabin en Félix zetten de traditie voort met hun eigen impuls en dynamiek. De wijnen zijn altijd verfijnd en met precisie gemaakt. Proeven kan in de mooie gewelfde kelder. Bovendien worden de wijnen pas verkocht als ze goed op dronk zijn, er zijn dus oudere jaargangen beschikbaar!

**73 RUE SOUFFLOT,
89290 IRANCY
+33 386 422 160**

Domaine Colinot

Dit domein is ook een van de vaste waarden in Irancy. De kwaliteit is altijd goed en de prijzen blijven meer dan redelijk. Hier koop je wijnen die goed bewaard kunnen worden. Vooral van het perceel Palotte worden geweldige wijnen gemaakt, maar ook de Mazelot, Veaupessiot en de andere zijn het proeven en kopen waard.

1, RUE DES CHARIATS, 89290 IRANCY
+33 386 423 325

Le Domaine Jean-Hugues et Guilhem Goisot

Wat de caviste uit Parijs betreft een van de absolute topdomeinen in het departement, en zelfs in de hele Bourgogne. Oké, op het etiket staat weliswaar geen Gevrey-Chambertin, Chablis of Volnay, maar voor het niveau van het terroir (de ligging en ondergrond) zijn de wijnen geweldig. Het is tevens een van de eerste wijndomeinen in deze regio die biologisch en biodynamisch werkt. De saint-bris-wijnen zijn heerlijk fris en mineralig en stuiwen het glas uit! De chardonnays zijn vol, complex en verfijnd en de pinot noirs kunnen opboksen tegen hun grote broers uit de Côte-d'Or. Meer dan de moeite waard!

30, RUE BIENVENU MARTIN 89530
SAINT-BRIS-LE-VINEUX
+33 386 533 515

4.

Fietsen in de Bourgogne

Fietsen in de Bourgogne is een geweldige manier om de wijndorpen, de natuur en de rijke geschiedenis van de streek te ontdekken. Het gevarieerde landschap met rustige wegen, autovrije fietsroutes en jaagpaden langs de kanalen van de Bourgogne biedt voor elk type fietser de mogelijkheid voor bijzondere fietsavonturen.

Door te fietsen tijdens je vakantie ontdek je veel meer dan wanneer je alleen maar trips met de auto, motor of camper maakt. Je komt namelijk veel eerder op plekken waar je normaal gesproken met de auto niet zo snel komt waardoor je meer gaat zien en genieten. Voor elk type fietser is er in Frankrijk wel een passende uitdaging te vinden. Wil je gewoon een leuke tocht met niet te veel klimmen en dalen of liever een pittig rondje? Het kan allemaal. In de hele Bourgogne neemt het aantal bewegwijzerde fietsroutes in rap tempo toe. Dat komt ook doordat de Franse overheid besloten heeft fors te investeren in de ontwikkeling van het fietstoerisme en daarbij ook lokale overheden stimuleert. Dit boek gaat vooral over de departementen **Yonne**, **Côte-d'Or** en **Saône-et-Loire**, die deel uitmaken van de Regio Bourgogne-Franche-Comté. In deze Franse regio is inmiddels meer dan 3000 kilometer aan bewegwijzerde fietsroutes te vinden, waarvan een groot deel in de genoemde departementen.

De Bourgogne is een heuvelachtige streek waar je op de fiets of e-bike echt volop kunt genieten. Ben je een ervaren fietser of maak je graag meerdaagse toertochten, dan zijn er legio mogelijkheden voor een leuke fietsvakantie. De fietsroutes gaan grotendeels over autovrije fietspaden of over rustige landwegen. Ik heb zelf met Marian ervaren dat je er prachtige tochten kunt maken. Een aantal daarvan vind je in dit hoofdstuk en het volgende met een complete beschrijving terug. Overnachten kun je vaak in kleinschalige hotels, in een chambre d'hôte, een gîte of op een camping. Als je meer informatie wilt over dit soort overnachtingsmogelijkheden in Frankrijk, lees dan de tips in hoofdstuk 8 van het boek *Frankrijk Binnendoor, ontdek het andere Frankrijk*.

MAAK VAN **JE FIETSTOCHT** **GEEN SPEURTOCHT**

Als je ervoor zorgt dat je het boek registreert met de link of QR-code voorin het boek, krijg je toegang tot de Google Maps en de gps-route

van elke roadtrip en fietstocht, zodat je die in een route-app kunt downloaden. Een goede app voor fietsers (en wandelaars) is bijvoorbeeld **Komoot**. Daarin vind je ook veel routes die je direct in de app kunt gebruiken. Maar je kunt ook heel simpel je eigen route plannen, waar je ook bent. De app is niet gratis, maar ik heb de betaling er graag voor overgehad, want deze app is niet alleen heel handig als je wilt gaan fietsen, maar ook als je wilt gaan wandelen. Een andere goede app die ik vaker gebruik is van het Franse [visorando.com](https://www.visorando.com).

TOUR DE BOURGOGNE EN ANDERE VÉLOROUTES

De **Tour de Bourgogne** is de indrukwekkendste fietsroute in deze streek, met ongeveer 800 fietskilometers dwars door de Bourgogne. Het is een netwerk van fietspaden langs de kanalen van de Bourgogne, autovrije Voies Vertes over oude spoorlijnen, routes door de wijngaarden

en rustige wegen die gedeeld worden met ander verkeer. De route is onderverdeeld in etappes die variëren van ongeveer 20 tot iets meer dan 50 kilometer. Op de website van nl.francevelotourisme.com vind je de hele route, met een kaart waarop je eenvoudig de diverse etappes kunt kiezen. Je krijgt dan per etappe details van de route met de afstand, hoogteverschillen, gpx-bestanden en pdf's met routekaarten. Wat de hoogteverschillen betreft is de route zo uitgezet dat het grootste gedeelte goed te doen is voor beginnende fietsers. Met een e-bike zal een heuvel of steile klim geen echt probleem vormen. Heb je zin om een meerdaagse tocht te maken? Dan is de Tour de Bourgogne een goed uitgangspunt om ergens de route op te pakken. Ook als je er een etappe uit pikt bij je verblijfsadres, is een fietstocht dé manier om meer te zien, want aan leuke dorpen, winkelders, kastelen, oude kerken en kapelletjes en fraaie natuur geen gebrek.

MET **DE TREIN EN DE FIETS**

Wil je er eens een paar dagen op uit, dan is het goed om te weten dat de grotere plaatsen langs de Tour de Bourgogne goed bereikbaar zijn met de trein. In Franse lokale treinen kun je zonder vooraf te reserveren je fiets meenemen en in speciale rekken hangen. Ga je met de TGV of een intercity, dan kun je tegelijk met je treinticket een fietsplek reserveren. Je moet dan in het boekingsformulier op sncf-connect.com/nl-nl/ kiezen voor 'fiets(en) toevoegen'. Je treintickets voor lokale treinen kun je overigens ook via de website van SNCF online aanschaffen. Als je de Nederlandse link gebruikt, kun je zelfs met iDeal betalen. Het is dus met de trein ook een optie om tussen twee plaatsen met een station een mooie fietstocht te maken en dan later op de dag met de trein terug te gaan. Nog leuker is het om wat spulletjes voor een overnachting in je rugzak te proppen, ergens een leuk hotel of een chambre d'hôte te boeken en de volgende dag terug te fietsen.

BIJZONDERE FIETSRoutes DIE DE BOURGOGNE DOORKRUISEN

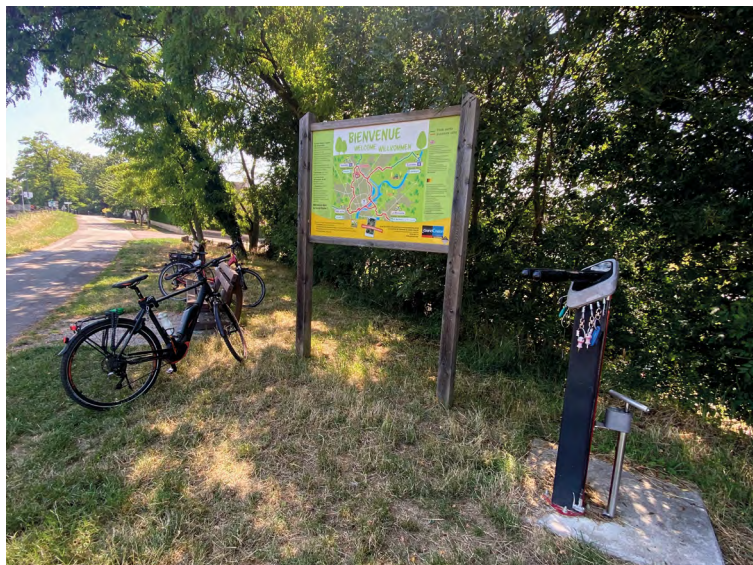
Er zijn verschillende lange-afstandsfietsroutes die door de Bourgogne lopen. Dit zijn bewegwijzerde routes, zoals de **EuroVélo 6**, die je een stuk kunt volgen in de omgeving van Chalon-sur-Saône. Deze route gaat door de wijngaarden van de Côte-Chalonnaise naar Santenay en vervolgens langs het Canal du Centre. In mijn boek *Frankrijk Binnendoor LOIRE* kun je alles lezen over Loire à Vélo, want de EuroVélo 6 loopt over dat traject langs de Loire tot aan de Atlantische Oceaan. Een andere gave lange-afstandsroute is **La Voie Bleue** (EuroVélo 5), die van Luxemburg tot aan Lyon loopt. In de *Regiogids Noordoost-Frankrijk* wordt deze fietsroute al genoemd voor een stuk tussen Metz en Nancy. En vanaf Chalon-sur-Saône volg je de rivier de Saône via deze fietsroute richting het zuiden. Ten slotte is er nog de **oudste Voie Verte** van Frankrijk, de ongeveer 70 kilometer lange route van Chalon-sur-Saône tot aan Mâcon. Deze prachtige route gaat door een bijzonder stukje Frankrijk met een rijke geschiedenis. Het traject van zowel de Voie Bleue als de oudste Voie Verte hebben al een aantal jaren mijn belangstelling. Het kwam er alleen nooit van om er te gaan fietsen, maar voor dit boek ben ik eropuit getrokken om zelf te ervaren hoe leuk het is om een week te fietsen tussen Chalon-sur-Saône en Mâcon. Ik kan je nu al verklappen dat het fantastisch was. Verderop lees je er alles over.

FIETSEN LANGS DE KANALEN VAN DE BOURGOGNE

Fietsen in de Bourgogne hoeft echt geen uitdaging te zijn. Je kunt op veel plaatsen ook relatief vlakke routes volgen. Het **Canal de Bourgogne** tussen Dijon en Migennes is daar bij uitstek geschikt voor. Je fietst er bijna 242 kilometer over autovrije fietspaden en jaagpaden langs het kanaal en door een afwisselend landschap. Het **Canal du Nivernais** is een van de mooiste kanalen van Frankrijk en zelfs Europa. Met een lengte van ongeveer 175 kilometer kun je dit fraaie stukje Frankrijk verkennen over het jaagpad langs het kanaal. Het **Canal du Centre** verbindt de Saône met de Loire en ook langs dit kanaal kun je fietsen. De totale afstand is 171 kilometer. Ten slotte kun je nog een vlakke route volgen langs het **Canal Latéral à la Loire** over een afstand van 137 kilometer. Dan zit je praktisch bij de rivier de Loire en kun je aansluiten op de fietsroute van La Loire à Vélo waar je in *Frankrijk Binnendoor LOIRE* alles over kunt lezen. In de departementen waar dit boek over gaat vind je ook steeds meer lokale routes over rustige wegen, door de wijngaarden en bossen. Vraag bij een office du tourisme naar informatie over deze lokale fietstochten, want er komen steeds meer bewegwijzerde routes bij en zij kunnen je het best voorzien van actuele informatie en handige kaarten.

“Je fietst er bijna 242 kilometer over autovrije fietspaden en jaagpaden langs het kanaal en door een afwisselend landschap.”

ZELF JE **FIETSRONDJES SAMENSTELLEN**

Naast alle bewegwijzerde fietsroutes in de Bourgogne zijn er ook heel veel mogelijkheden om zelf tochten te bedenken. Zeker met behulp van Google Maps kun je in de omgeving van je verblijfplaats leuke routes uitzetten. Probeer het maar eens: tik de plaats in waar je wilt vertrekken en kies het **blauwe icoontje Route**. Dan het fietsertje selecteren en een paar dorpen aan de route toevoegen. Naast de route krijg je ook meteen te zien of het terrein geaccidenteerd is, hoeveel kilometer je te gaan hebt en hoelang je er gemiddeld over doet. De blauwe lijn op de kaart kun je ook nog verslepen om de route aan te passen en je kunt andere tussenpunten invoeren. Heb je je route samengesteld? Met een klik stuur je 'm naar je mobiele telefoon. Wil je weten waar je straks gaat fietsen? Sleep rechts onderin het gele poppetje naar de weg en je komt in Google Streetview en kunt thuis al virtueel je fietstocht rijden. Dit is trouwens ook de manier die ik vaak gebruik om een mooie binnendoorroute met

de auto te plannen (zie hoofdstuk 9, *Frankrijk Binnendoor, ontdek het andere Frankrijk*).

Het is dus heel goed mogelijk om zelf een fietsrondje uit te stippelen. Dat is wat ik het leukst vind. Veel bewegwijzerde fietsroutes in Frankrijk, en dus ook in de Bourgogne, gaan van A naar B, maar door zelf variaties op de routes te maken kom je op verrassende plekjes en wordt een fietstocht nog leuker. Ook voor de fietstochten in dit boek heb ik vaak voor de etappes van A naar B gekozen, maar terug wil ik eigenlijk het liefst via een andere route. Daarvoor zijn routeapps en Google Maps heel handig. Het gaat alleen ook weleens fout... Dat hou ik niet voor mijzelf, je leest er elders in het boek over, zodat je niet dezelfde vergissing maakt als ik. In het volgende hoofdstuk neem ik je mee op een paar prachtige fietstochten in het departement Yonne. Het is met de wijngaarden, riviertjes, bossen én heuvels een gevarieerde streek. Een e-bike kan dus een uitkomst zijn. De tochten maakte ik samen met Marian op onze eigen e-bikes, maar tegenwoordig kun je overal in Frankrijk, en zeker bij de fietsroutes, fietsen en e-bikes huren. Verderop in het boek lees je mijn ervaringen op de fiets door de wijngaarden tussen Dijon en Mâcon.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

5.

54 KM

Fietsend genieten **bij** **Chablis** (Yonne)

Een paar hoofdstukken eerder heb je al kunnen kennismaken met Chablis. De omgeving van het beroemde wijndorp bestaat vooral uit wijngaarden. Heb je een mountainbike of durf je op paden met losliggende stenen te fietsen? Dan is een ruige tocht door de wijngaarden en de hoger gelegen bossen een echt avontuur.

Ik kies er toch liever voor om in deze streek over rustige wegen te fietsen. Bijvoorbeeld met een **heerlijke fietstocht** door het dal van het riviertje de Serein. Er zitten een paar klimmetjes in, maar met een e-bike vormen die tijdens een rit van 54 kilometer geen probleem. Over de hoofdweg bij Chablis, de D965, kan flink wat verkeer gaan en er is (nog) geen fietspad. Maar op de fiets hoeft je niet over deze weg te rijden om veel van de omgeving te zien, je moet hooguit een keer oversteken en kunt dan snel weer een rustig binnenweggetje op.

OP DE **E-BIKE** LANGS DE **SEREIN** NAAR **NOYERS-SUR-SEREIN**

Op fietsafstand van Chablis ligt het bijzondere dorp **Noyers-sur-Serein**, waar je echt naartoe moet gaan als je hier in de buurt bent. Ik laat de auto staan en ga op de e-bike naar dit oude en historische plaatsje. Deze fietstocht behoort nog steeds tot een van mijn favorieten.

Waarom, dat lees je hierna. De rit ernaartoe gaat relaxed en zonder al te veel problemen. Er zitten halverwege wel een paar flinke klimmetjes in, met een e-bike zijn die probleemloos te overwinnen. Je kunt vanuit het centrum van Chablis vertrekken, maar ik laat deze route beginnen in het Parc de la Liberté. In dit park vind je tal van picknickbanken en zelfs een enorme barbecue waar de lokale bevolking vaak dankbaar gebruik van maakt. De ligging van het park is heel fraai aan de rivier de Serein, met uitzicht op de oude watermolen van het **Domaine du Chardonnay**

en de wijngaarden van de beroemde grand crus van Chablis. Kom je met de auto en fiets naar Chablis? Dan kun je bij dit park ook parkeren. Als je eerst in het dorp een verse baguette scoort met wat kaas of een potje

paté, dan kun je dat voor vertrek bij een van de picknickban-

ken lekker oppeuzelen en met een goedgevulde maag op pad gaan. Sta je op het bruggetje over de rivier, dan kijk je uit op het wijndomein of het dorp. In het water zie je de vele forellen voorbijijschieten. Op deze plek hebben wij al vaker een ijsvogel gezien. Deze keer had het beestje blijkbaar een vrije dag, want hij kwam niet meer tevoorschijn. Hier begint mijn favoriete fietstocht naar het circa 25 kilometer verderop gelegen dorp Noyers-sur-Serein.

ONGEVEER **50 KILOMETER** DWARS DOOR **DE NATUUR**

De afstand naar Noyers-sur-Serein is ongeveer 25 kilometer, maar je moet uiteraard ook nog terug. Houd er dus rekening mee dat je minimaal 50 kilometer aan het trappen bent. Gelukkig is het dorp waar je naartoe fietst elke kilometer waard. Rij vanaf het park naar het dorp, vlak voor de brug zie je dan aan de rechterkant ***e-bike winetours***. De Belgische Dominique Lampaert en zijn partner Bea Meyns hebben een paar jaar geleden dit unieke concept bedacht en met hun service en

gps-routes heb je een onvergetelijke dag bij Chablis. Je kunt bij e-bike winetours e-bikes huren inclusief speciale gps-routes door de wijngaarden bij Chablis en wijde omgeving. Je kiest uit verschillende routes en afstanden en kunt ze combineren met wijnproeverijen bij goede wijndomeinen. Na een proeverij kun je met een gerust hart wijn kopen, want je bestelling wordt opgehaald en is later op de dag bij e-bike winetours op te halen. Heb je geen e-bike, dan kun je er een huren en ervaren hoe bijzonder dit concept is. Doe Dominique en Bea vooral de hartelijke groeten van 'de man die reisboeken over Frankrijk schrijft'. Om de route te vervolgen ga je bij de brug over de Serein rechtsaf het dorp in over de Rue Auxerroise. Vlak voor het kasteel van **Domaine Long-Depaquit** kun je linksaf de Avenue de la République in. Dit is de **D62** richting Courgis. Noyers staat er al aangegeven.

EEN WIJNBEDRIJF, ROOFVOGELS EN REEËN

Blijf deze weg volgen en je ziet aan je rechterhand **La Chablisienne**. In 1923 waren er een paar wijnboeren in Chablis die hun krachten bundelden en zo ontstond er een coöperatie die de belangen van de wijnboeren behartigde. Tot de jaren vijftig werd er vooral aan groothandel geleverd. Specifiek voor La Chablisienne is dat de aangesloten wijnboeren na de oogst hun ongefermenteerde druivensap aanleveren waar de coöperatie dan met al haar kennis de wijnen van maakt. In het proeflokaal kun je van petit chablis tot grand cru proeven. Maar als je wilt weten hoe leuk Noyers-sur-Serein is, kun je beter doorfietsen.

Rij het dorp uit langs een begraafplaats met de kerk in het midden. Blijf dan linksaf de weg volgen. Het is een rechte weg waar wel wat verkeer rijdt, maar Franse automobilisten wijken ruim uit voor fietsers omdat ze dat wettelijk verplicht zijn. Het is wel verstandig om achter elkaar te blijven fietsen; naast elkaar fietsen is gezellig, achter elkaar fietsen is veiliger. Na zonsondergang en als het verkeer niet anders toestaat móét je

*“In het proeflokaal kun je van
petit chablis tot grand cru
proeven.”*

zelfs achter elkaar fietsen. Je passeert iets verder de D2, die naar het
wijnndorp **Préhy** gaat. Als je een stuk langs de D91 getrapt hebt, wordt
het tijd om een rustige weg in te slaan. Volg de richting **Chemilly-sur-
Serein** over de D139. Er volgt meteen een pittige klim omhoog langs
een bos tot je boven op het plateau bent, een mooi punt om even te
stoppen of om op elkaar te wachten. Je staat er op een hoogte van
ongeveer 200 meter en hebt er een prachtig uitzicht over het dal van de
Serein en de wijde omgeving. Ik blijf er met Marian meestal even staan,
vaak horen we dan het geluid van roofvogels. Kijk niet vreemd op als er
boven de bomen een paar buizerds opvliegen, we hebben ze hier al
vaker gezien. De laatste keer dat we er waren zag ik vanuit mijn ooghoek
ineens iets bewegen. Ik keek snel richting het bos, waar een paar reeën
nietsvermoedend stonden te snoepen van verse blaadjes. Toen ik mijn
camera wilde pakken, kregen ze ons in de gaten en renden ze het bos in.
De weg hier wordt niet veel gebruikt, dus de reeën wanen zich hier
onbespied en veilig. Wie weet zie jij ze ook.

KLIMMEN EN DALEN RICHTING DE SEREIN

Vanaf het plateau volgt een afdaling waar ik elke keer weer van geniet.
Maar doe het in je eigen tempo, niet iedereen hoeft de held uit te han-
gen. Gebruik als je afdaalt trouwens gedoseerd je achterrem en knijp
nooit vol in je voorrem, de kans dat je dan onderuitgaat is groot. Ik vind
het echter een afdaling waar ik even lekker 'vol gas' naar beneden duik.
Onderaan, bij de kruising, wacht ik dan geduldig op Marian. Zij daalt
altijd veel verstandiger en behoudender en sluit wat later aan. Je komt
uiteindelijk bij **Chemilly-sur-Serein**, een dorp dat niet toeristisch is

en juist daarom is het gewoon leuk om de fiets even aan de kant te zetten en het dorp te voet te bekijken. Dat is sowieso een aanrader tijdens deze tocht. Regelmatig kun je roofvogels zien zoals valken en buizerds, dan even stoppen om van al dit moois te genieten maakt het nog leuker.

Fietsen is hier echt genieten! Het is een prachtige tocht waarbij soms even flink geklommen moet worden. Vervolg je weg en fiets door het dal van de Serein richting **Poilly-sur-Serein**, als je daar aankomt steek je de rivier over. Ik kan je aanraden om er even te stoppen en het mooie uitzicht op de rivier en het dorp te ervaren. De laatste keer dat wij er waren zag ik bij de brug kinderen die aan de waterkant aan het spelen waren. Iets verderop zat een visser. Ik zette mijn e-bike tegen de brugleuning en liep naar hem toe, ik kon het niet laten hem wat te vragen. Hij vertelde mij dat hij voornamelijk op forel viste en hier een paar keer per week zijn avondmaal kwam 'ophalen'. Na dit dorp slingert de weg door het landschap en gaat even later bij een bos flink omhoog. Een pittig klimmetje, maar met e-bikes een fluitje van een cent. Je komt vervolgens langs de dorpen **Sainte-Vertu** en **Môlay** en steeds dichterbij eindbestemming Noyers-sur-Serein. Bij **Perrigny** moet je in het dorp rechtsaf om iets verderop weer linksaf naar de eindbestemming te gaan.

EEN **BIJZONDER DORP** AAN DE **SEREIN**

Al fietsend de Serein volgen is echt een genot. Hartje zomer kan het in Yonne trouwens ook behoorlijk warm worden, dus goed insmeren en zorgen dat je voldoende water bij je hebt kan geen kwaad, zeker omdat er tussen Chablis en Noyers-sur-Serein geen mogelijkheden zijn om uit te puffen op een terras bij een bar of restaurant. De fietsrit gaat soms vlak langs de rivier, soms heuvel op en heuvel af en dan weer wat verder van de Serein af. Niet veel later kom je bij Noyers aan en heb je er ongeveer 25 kilometer op zitten. Deze fietstocht is met een e-bike prima te doen. Ooit maakte ik met Marian deze trip voor het eerst op een e-bike en

was zij meer dan tevreden en zelfs enthousiast. En dat terwijl zij eerder zo sceptisch was om over te stappen naar een e-bike. Tijdens die rit naar Noyers-sur-Serein passeerde zij mij zelfs met een lachend gezicht bij een van de klimmetjes. Zij had al snel de turboknop ontdekt... Ja ja, zo kan ik het ook!

Ik ken het dorpje Noyers goed en weet dat met de fiets over de hobbende kinderkopjes in de middeleeuwse plaats heen gaan niet echt comfortabel is, dus stallen we de fietsen ergens in het centrum van het dorp. Het dorp verken je namelijk het best als je te voet gaat. Het is **een van de mooiste dorpen** van Frankrijk en absoluut de moeite waard. Op een zomerse dag in het hoogseizoen is het er dan ook altijd behoorlijk druk. Wil je genieten van Noyers-sur-Serein en foto's maken in een mooi middeleeuws dorp? Ga dan niet op zaterdag of zondag, maar op een doordeweekse dag en dan bij voorkeur 's morgens vroeg of aan het begin van de avond, als de meeste toeristen verdwenen zijn en de bijzondere gloed van de zon over de oude huizen straalt. De laatste keer

waren wij er op een maandagmiddag half mei en was het er heel rustig. Ik ga je geen exact beschreven wandeling geven om Noyers te ontdekken, zo groot is het dorp namelijk nu ook weer niet. Slenter dus op je gemak door het dorp en laat je verrassen door de oude panden en de bijzondere sfeer. Ga vooral bij **La Vieille Tour** naar de promenade langs de Serein. Je wandelt er met een fraai uitzicht over de rivier en geniet vooral van de prachtige oude vakwerkhuisen!

Wil je alles weten over Noyers-sur-Serein? Stap dan het office du tourisme aan de Place de l'Hôtel de Ville binnen. Ze helpen je er graag aan meer informatie en leuke tips om alles van dit mooie stadje aan de Serein te ontdekken. Als je in Noyers bent, kijk dan in elk geval goed om je heen en ook vooral naar boven; je zult steeds meer details zien met fraaie beelden van houtsnijwerk in de bijzondere gevels. Bij de bar **Rouge et Blanc** aan de Place de la Petite Étape aux Vins kun je lekker in het zonnetje op een terras zitten voor een drankje. In de namiddag is dit een heerlijke plek, het is mijn favoriete stekkie voor een verfrissend lokaal biertje. Heb je liever een koel glas chablis? Dat kan hier uiteraard ook, maar die proef ik later op de dag liever in Chablis zelf.

VIA **CHICHÉE** NAAR **CHABLIS**

Terug kun je dezelfde weg volgen tot Chemilly-sur-Serein, waar je eerder de mooie afdaling kon maken. Nu moet je er echter omhoog. Wil je dat niet? Dan kun je voor een alternatief kiezen, als je de richting van Chichée volgt blijf je het dal van de Serein volgen. Vandaar is het nog maar een klein stukje naar Chablis. Blijf in dat dorp de D45 volgen, dan kom je het wijndorp in via de Rue Jules Rathier. Als je door de **Porte Noël** gaat, fiets je zo het centrum van Chablis in. Overigens heeft de Porte Noël niets met kerst te maken, maar alles met meester-metselaar Jehan Noël, die na het bouwen zijn naam liet verbinden aan de mooi bewaard gebleven stadspoort. Voor de poort liggen een paar bijzondere plekjes die ik je niet wil onthouden. Als je vanuit de richting van Chichée

komt dan ligt direct links **L'Hostellerie des Clos**, een kleinschalig hotel met prima kamers en een heel goed restaurant met een ongelooflijke wijnkaart. Op de wijnkaart vind je meer dan negenhonderd flessen, ruim vierhonderd daarvan uit Chablis. Als je er gaat lunchen of dineren, moet je zeker de wijnkaart vragen. Je krijgt dan een dik boekwerk met daarin de meeste bijzondere flessen wijn. Wat verder richting de Porte Noël ligt links het proeflokaal van het gerenommeerde wijnbedrijf **William**

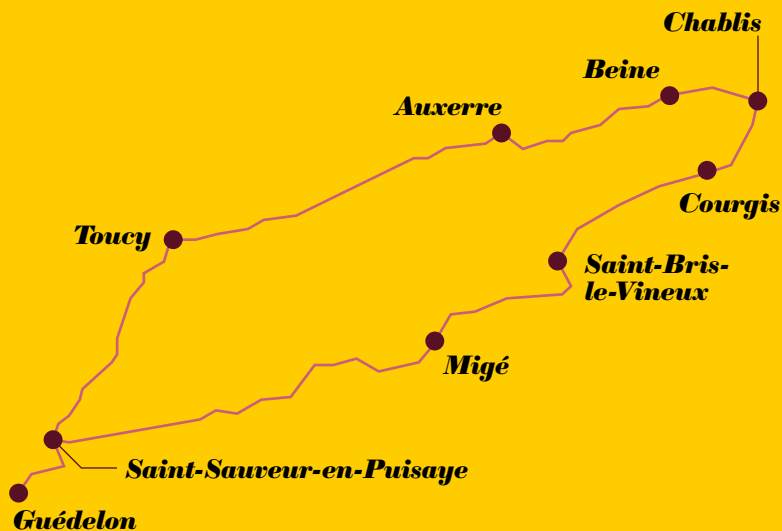
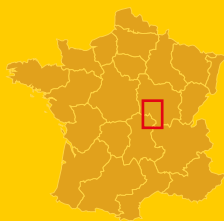
Fèvre, dat algemeen bekendstaat als een van de beste in Chablis. Het is een favoriet van mij en van de caviste uit Parijs en een uitgebreide proeverij is er altijd weer een belevenis. Ze hebben er trouwens ook heel goede wijn uit Saint-Bris. Naast dit proeflokaal ligt het restaurant **Le Maufoux Chablis**, waar je goed en bourgondisch kunt eten. Vooral lokale gerechten sieren de kaart en ook hier is de wijnkaart om van te watertanden. Niet voor niets is het een van mijn favoriete restaurants in Chablis. De openingstijden van dit restaurant zijn wel wat vreemd, want op zaterdag en zondag is het gesloten. Je kunt er van maandag tot en met vrijdag terecht, reserveren is dan wel aan te raden.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

6.

135 KM

Een kasteel in aanbouw **en** bubbels

Het departement Yonne heeft naast de beroemde wijngaarden een paar verborgen geheimen. Een daarvan is het **kasteel van Guédelon**. Nou ja kasteel... Het moet een kasteel worden, het is nog in aanbouw. Hoe dat gaat, kun je met eigen ogen zien. Het is een mooie bestemming voor een roadtrip door een minder bekend deel van de Bourgogne. Met een **dagtocht** van ongeveer 135 kilometer maak je ook meteen kennis met de gezellige stad Auxerre, kom je in een van de favoriete dorpen van de Fransen en kun je bubbels onder de grond proeven in eeuwenoude grotten.

ONBEKEND EN DAT IS HEEL JAMMER

Chablis is naast een leuk en gezellig wijndorp ook een mooie uitvalsbasis om meer te zien in de wijde omtrek. Ik heb mij er altijd over verbaasd dat mensen in mijn omgeving de streek helemaal niet kennen; de Bourgogne associëren de meeste mensen blijkbaar met Dijon, Beaune, Mâcon en de wijngaarden van de Côte-d'Or. Des te leuker is het om je kennis te laten maken met een bijzonder vakantiegebied op ongeveer 500 kilometer van de Nederlandse grens en maar 375 kilometer van Charleroi. Meestal rijdt men over de tolwegen rond Parijs naar het zuiden zonder erbij stil te staan dat links van de snelwegen op ongeveer anderhalf uur een heel aantrekkelijk vakantiegebied ligt. Daarom is het ook zo jammer om altijd maar met 120 kilometer per uur (of harder!) over de Franse snelwegen te rijden. Als je binnendoor gaat, reis je veel relaxter en je ziet meer. Ik weet zeker dat je door over de Franse binnenwegen te rijden de leukste plekjes ontdekt waar je anders nooit geweest zou zijn. Het departement Yonne is zo'n plek. Meer dan de moeite waard en leuk voor jong en oud. Met een bijzondere roadtrip zal ik je meenemen naar een aantal pareltjes. Je zult er geen spijt van krijgen dat je ze gezien hebt.

EERSTE STOP: WIJNDORP BEINE

Als je de auto in het centrum van Chablis parkeert, zijn er een paar opties. De makkelijkste is de ruime parkeerplaats Saint-Martin. Daar vind je ook een paar laadpalen. Je kunt je auto er ook op zondag laten staan, want de markt van Chablis vindt alleen plaats in de hoofdstraat. Parkeren kun je ook in het centrum, op de Place Charles de Gaulle. Dat is het plein waar onze zoon gewoond heeft, in het appartement schuin boven de kleine supermarkt. Op dit plein staan op zondag ook de marktkramen, daar kun je dan dus niet parkeren. Voor deze roadtrip rij je Chablis uit in de richting van Auxerre. Je komt dan langs de supermarkt buiten het dorp waar je ook kunt tanken. Na de rotonde blijf je rechtdoor

de weg volgen en zie je links voor je de wijngaarden boven het dorp Milly. Daar kun je trouwens fantastisch wandelen en heb je bovenop bij het bos een heel mooi uitzicht op de omgeving. Na de rotonde blijf je de D965 volgen en kom je eerst bij **Poinchy**. Let hier goed op je snelheid, er staan namelijk camera's. Vooral als je via deze weg terugkomt heb je bergaf de neiging om te hard te rijden. Zorg dat je echt niet harder dan 50 rijdt, dat bespaart je een boete! De weg klimt na dit dorp langzaam maar zeker omhoog. Rechts van de weg liggen een meer en de wijngaarden bij Beine. Het meer is kunstmatig aangelegd voor de watervoorziening van de wijngaarden en met name om bij vorst in het voorjaar de tere knoppen te besproeien en ze tegen bevroering te beschermen. De wijngaarden die je rechts van de weg ziet, zijn van de premier cru Beauroy. In het wijndorp Beine kun je proeven bij verschillende domeinen. Heb je een camper? Dan kun je bij Domaine Alain Geoffroy een plekje zoeken. Je zult er versteld staan, het domein heeft behalve een

mooië plek voor je camper namelijk ook een museum: **le Musée de la vigne et du tire-bouchon**. Een hele mond vol, maar wel een leuke plek waar je alles te weten komt over de wijngaarden en kurkentrekkers. Je kijkt er je ogen uit. Je kunt er natuurlijk ook wijn proeven en kopen; het gamma loopt uiteen van petit chablis tot aan grand cru Les Clos. Een domein waar ik vaker geweest ben is het **Domaine de la Motte**, ik ben er vooral gecharmeerd van de premier cru Beauroy. Hier maakt de familie Michaut sinds 1960 wijn en inmiddels is de derde generatie er aan het werk. Proeven kan in een heel charmante kelder. Je vindt het domein in het centrum van Beine, aan de Grande Rue. Ben je een enthousiaste wandelaar? Ga dan eens te voet door de wijngaarden vanuit Chablis naar Beine. Het is een afstand van ongeveer 7 kilometer. Je hoeft niet meteen terug te lopen, als je zorgt dat je rond lunchtijd in Beine bent, kun je in **Relais de Chablis** een lekkere plat du jour en een lokaal glas wijn nuttigen. Daarna kun je via de wijngaarden aan de overkant van de D965 via het eerdergenoemde bos en de wijngaarden bij Milly terug naar Chablis wandelen.

HET LEVEN VAN EEN BOURGONDIËR IN CHABLIS

Toen onze zoon in Chablis woonde had hij een tijdje een relatie met een meisje uit het dorp. In die periode reden wij een paar keer per jaar naar Chablis en sliepen in het eenvoudige hotel Aux Lys de Chablis, of bij de ouders van het vriendinnetje. In die tijd heb ik ook ervaren hoe mensen uit deze streek wonen, werken en vooral leven. Met de nadruk op leven. De woonkamers zijn de plek om te eten en plezier te hebben met familie, vrienden en bekenden. Vaak zijn ze sober ingericht, maar ze liggen in deze huizen centraal en vooral dicht bij de keuken. Daar leerde ik ook steeds meer Frans, want er werd niet of nauwelijks Engels gesproken. Gaandeweg maakten wij ook kennis met familie en vrienden van de ouders van het vriendinnetje. In de weekenden dat wij er waren, was er altijd wel ergens een feestje. Ik weet eigenlijk nog steeds niet of dat nu ter ere van ons was; ik denk dat het meer een manier was om na een drukke werkweek stoom af te blazen en vooral te genieten van het leven. Soms togen we met zijn allen richting Beine, waar bij vrienden eerst in de tuin op het grindpad een potje petanque werd gespeeld. Tijdens het spel of erna was het altijd **aperitiveren** met een biertje of iets sterkers. Daarna werd er uitgebreid met elkaar getafeld.

*“In die tijd heb ik
ook ervaren hoe
mensen uit deze
streek wonen,
werken en
vooral leven.”*

FEESTJE IN HET BOS

Ongeveer 25 jaar geleden werd onze zoon Jordi 21. Een zoontje van een van de kennissen werd op dezelfde dag geloof ik 12. Tijd dus voor een feestje. Nou, ik kan je vertellen dat ze daar wel weten hoe ze dat moeten aanpakken! We mochten in een van de bossen boven Chablis een jachthut gebruiken van een wijnboer. Op zondagmorgen werd eerst op de markt van alles ingekocht voor de lunch en de barbecue voor 's avonds in het bos. In colonne reden we met een paar auto's achter het volgelanden bestelbusje van de wijnboer door het bos omhoog naar zijn jachthut. Het bleek een topplek midden in het bos. Die dag hebben we met een man of twintig een onvergetelijke dag en avond gehad. Omdat er geen water, maar wel veel wijn werd gedronken, begon ik mij toch af te vragen hoe dat 's avonds zou gaan als we met z'n allen terug naar Chablis moesten. Ik vroeg dus tijdens de barbecue aan de wijnboer of we ons geen zorgen moesten maken over de gendarmes die in die tijd op zondag nog stevig controleerden bij de rotonde van Chablis. Hij keek mij geruststellend aan en legde uit dat hij had geregeld dat de politie-mannen die avond na tien uur aan de andere kant van het dorp zouden controleren. Als je wijn gaat proeven bij Chablis, moet je er rekening mee houden dat de 'truc' van 25 jaar geleden niet meer werkt. De boetes met alcohol op zijn hoog, vanaf 0,5 promille wordt er beboet met € 135. Als het promillage hoger is, zijn de boetes veel hoger en is er kans op ontzegging van de rijbevoegdheid. Ook kan je voertuig in beslag worden genomen.

AUXERRE, GEZELLIGE STAD AAN DE YONNE

Elke keer als ik van Chablis naar Auxerre rij of vice versa, moet ik bij Beine weer aan die historische avond in het bos denken. Ik heb nog veel meer meegemaakt in dit kleine maar o zo fijne wijndorp, maar dat is voor publicatie niet geschikt en hou ik lekker voor mijzelf. Als je voorbij Beine richting Auxerre rijdt, kom je behalve heuvels, bos en nog wat wijngaar-

den niet veel meer tegen. De weg klimt en daalt nog een paar keer en zodra je onder de autoroute A6 (Parijs - Lyon) door komt is het nog een paar kilometer naar het centrum van Auxerre. Kom je over deze snelweg via Parijs naar Chablis, dan moet je hier afslag 20 nemen om naar het wijndorp te rijden.

Bij Auxerre ga je op de rotonde naar rechts. Je kunt dan doorrijden tot in het oude centrum, maar je kunt ook parkeren naast het station of op de ruime parking van de E.Leclerc-supermarkt. Je bent dan vlak bij de rivier de Yonne. Ik geef er altijd de voorkeur aan om aan deze kant van de rivier de auto te parkeren omdat je dan gedwongen bent om de rivier via de **Pont Paul Bert** te voet over te steken. Waarom? Nou, omdat je bij deze brug een fenomenaal uitzicht op Auxerre hebt en je vanaf de brug zo het oude centrum in loopt. Je ziet vanaf de brug de boten op de rivier Yonne. Hier vertrekken ook passagiersboten waarmee je meerdaagse tochten op de rivier en het Canal du Nivernais kunt maken. Dat is een leuke manier om deze streek te verkennen, want je kunt het varen combineren met fietstochten langs de rivier en het kanaal. Je hebt vanaf de brug ook een prachtig uitzicht op de oude stad waar de **Cathédrale Saint-Étienne d'Auxerre** hoog boven uittorent. Als je aan de andere kant van de rivier bent kun je rechts via een trap naar een wandelpad langs de rivier, dat je kunt volgen tot de aanlegplek van de passagiersboten. Daar ben je vlak bij de kathedraal en ik kan je aanraden om er echt naar binnen te gaan. Want terwijl de kathedraal vanaf de brug al imposant lijkt, is ze nog indrukwekkender als je ervoor staat en de kathedraal vanbinnen bekijkt.

EEN BIJZONDERE KLOK IN HARTJE AUXERRE

Zoals meestal vind je rond de kathedraal van een oude Franse stad de historische binnenstad. Dat is in Auxerre niet anders en je kunt hier even terug in de tijd, met de geplaveide straten, vakwerkhuisen en leuke plei-

nen. Ik kan je aanraden om kriskras door de smalle straatjes en steegjes te lopen. Als je vanaf de kathedraal richting de fraaie **Place de l'Hôtel de Ville** loopt, kun je bij het office du tourisme nog wat extra tips scooren. Ze zullen je ongetwijfeld wijzen op het meest gefotografeerde bouwwerk van Auxerre: **La Tour de l'Horloge**, die iets verderop te bewonderen is. Deze toren sluit de Rue de l'Horloge op een bijzondere manier af en was tot de 16e eeuw een gevangenis. Sinds 1483 is het een poort met een toren waarin een bijzonder uurwerk te zien is. In 1825 werd de toren door brand verwoest, maar met gevoel voor de historie werd deze vrijwel identiek herbouwd. Het unieke is dat de klok tegelijkertijd de tijd en de maanstand aangeeft. De zonnewijzer geeft de uren aan en de maanwijzer loopt ongeveer drie kwartier achter op de uren. Op de middag van de nieuwe maan en om middernacht bij volle maan staan beide wijzers bij elkaar. Wil je naast de tijd ook de stand van de maan weten? Kijk dan bij deze poort dus even omhoog. Als je daarna onder de poort doorloopt kom je in een ander gezellig stukje Auxerre, met een van de drukste winkelstraten in het centrum. Je vindt overal wel een café of een restaurant met een terras, dus plekje genoeg om even bij te komen. Ik heb hier geen favoriete stek, hoewel het terras van restaurant Cantina aan de rivier de Yonne wel heel aantrekkelijk is.

DE **MARKT VAN TOUCY** EN **PIERRE LAROUSSE**

Als je na het bezoek aan het centrum van Auxerre verder gaat om de roadtrip te volgen en je hebt je auto voor de brug geparkeerd, dan moet je nu met de auto de brug over en linksaf de N151 volgen tot je bij een splitsing komt. Daar volg je de richting van de groene borden richting Orléans en de witte borden naar **Toucy** en Saint-Fargeau. Wanneer je op deze manier Auxerre uit rijdt, kom je vanzelf op de D965. Heb je plannen om richting de Loire te gaan en bijvoorbeeld de routes te volgen in mijn boek *Frankrijk Binnendoor LOIRE*? Dan hoeft je vanaf hier alleen

maar de groene richtingsborden Orléans te volgen voor een mooie rit binnendoor naar de Loirevallei. Op zaterdag is het in Toucy behoorlijk druk. Het oude historische centrum staat dan in het teken van een gezellige markt. Al in de 13e eeuw werd er in het dorp gehandeld en gaandeweg ontstond de inmiddels alom gewaardeerde markt van Toucy. Als je een echt sfeervolle Bourgondische markt wilt meemaken, dan is die in het oude Toucy absoluut een aanrader. In 2019 stond de markt van Toucy zelfs op de zesde plaats van de mooiste markten van Frankrijk. Het is in Toucy trouwens niet wat je denkt wat je ziet, hoewel sommige panden er heel oud uitzien. In de Tweede Wereldoorlog werd Toucy namelijk op een zaterdagochtend, terwijl het markt was, gebombardeerd en deels verwoest. Maar er is zoveel mogelijk in oude stijl herbouwd.

Misschien wel een van de bekendste inwoners van Toucy is **Pierre Larousse** geweest. Zijn standbeeld staat niet voor niets in het centrum van het dorp. Hij was al op jonge leeftijd een briljante student. Uiteindelijk begon hij in Parijs een uitgeverij die verantwoordelijk werd voor de uitgaves van de wereldberoemde encyclopedieën Le Petit Larousse, Le Grand Larousse en de Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle. Het zijn boekwerken waarin je werkelijk alles kon opzoeken, boekwerken die eigenlijk de voorloper van internet en Google waren. Zeker de oudere lezers zullen zich dit nog wel kunnen herinneren. Heeft u ook nog die rij van 25 dikke pillen in de boekenkast staan?

LA PUISAYE, EEN VAN DE GEHEIMEN VAN DE BOURGOGNE

Toucy is trouwens de belangrijkste plaats in de streek **La Puisaye**. Het is een nog ongerepte streek met rustige en bochtige wegen, fraaie Natura 2000-natuurgebieden, bossen en meren. Een leuke streek om ook eens wat langer te verblijven. Ik laat je er nu in elk geval alvast kennis mee maken. Een echt onbekend stukje Frankrijk waar het goed toeven is

en veel te zien en te beleven valt. Het is ook een leuke streek om op de fiets of e-bike te stappen. Neem het ritme aan van de lokale bevolking en het genieten kan beginnen. Ze zeggen hier zelf niet voor niets: “C'est ici que nous prend le temps, le temps de vivre, d'être et de profiter.” Vrij vertaald: “Hier nemen we de tijd om te leven en ervan te genieten dat wij hier zijn.” Als je er over de rustige wegen rijdt zul je als vanzelf het ruimtelijke ervaren, met de afwisseling van landerijen en bossen met links en rechts leuke dorpen.

Een van die dorpen is **Saint-Sauveur-en-Puisaye**, op ongeveer 20 kilometer van Toucy. Je komt er door de D955 te volgen, een zalige weg langs graanvelden en door bossen waar veel wild leeft. Maar pas op, want daar waar de weg door de bossen gaat zou er zomaar een ree of een wild zwijn kunnen oversteken. Vooral in het jachtseizoen, na 1 oktober, is het oppassen geblazen in de bossen en op de weg. Zelf zou ik na deze datum voorzichtig zijn om in de weekenden het bos in te gaan of op de dagen dat er gejaagd mag worden. Bij een lokale mairie, het gemeentehuis, kunnen ze je meestal wel vertellen waar en op welke dagen gejaagd mag worden. Ben je veilig door de bossen bij Saint-Sauveur-en-Puisaye aangekomen, dan ben je bij een dorp dat door de Fransen als een van de leukste van het land is gekozen. In 2022 werd het dorp geselecteerd om de regio Bourgogne-Franche-Comté te vertegenwoordigen in het populaire tv-programma **Le village préféré des Français** en het eindigde dat jaar als negende. Het dorp heeft trouwens vooral bekendheid gekregen door de schrijfster Colette, die in dit dorp in 1873 werd geboren. Colette was een vooruitstrevende vrouw die in het begin van de vorige eeuw in het theaterleven van Parijs furore maakte met optredens in de Moulin Rouge, de Bataclan en het Théâtre Marigny. In La Maison de Colette kom je alles te weten over haar romans en haar leven. Kunstenaars hebben het dorp ook gevonden. Sinds 1982 wordt in het dorp de pottenbakkersbeurs **La Foire des Potiers** gehouden. Wil

je het evenement eens meemaken? Het vindt altijd eind juli plaats en is een evenement waar talloze kunstenaars en pottenbakkers hun werken tonen en te koop aanbieden.

EEN **UNIEK SPEKTAKEL** BIJ **SAINT-FARGEAU**

Na dit dorp kun je besluiten om een kasteel te bezoeken of een kasteel in aanbouw te bekijken. Op 10 kilometer van Saint-Sauveur-en-Puisaye ligt in Saint-Fargeau het kasteel van het dorp: ***Château de Saint-Fargeau***. Dit kasteel kent een geschiedenis van 10 eeuwen en is sinds 1979 eigendom van Michel Guyot. Zonder een cent op zak wist hij samen met zijn broer geld los te peuteren bij banken en het vervallen kasteel te kopen. Hun idee om er iets bijzonders van te maken slaagde en tegenwoordig is het een fraai gerestaureerd kasteel met een immens park en een kasteelboerderij. Je kunt er zelfs overnachten. Maar het belangrijkste van Saint-Fargeau zijn de unieke spektakels die er opgevoerd worden met honderden figuranten die de geschiedenis van het duizendjarige kasteel uitbeelden. De voorstellingen spelen zich buiten in het donker af en duren ongeveer twee uur. Ben je in de buurt en kun je

tickets bemachtigen, dan is het een leuk idee voor een bijzondere avond.

GUÉDELON, EEN VERSTERKT KASTEEL IN AANBOUW

Eigenaar Michel Guyot bleek de smaak van restaureren te pakken te hebben, want toen Château de Saint-Fargeau klaar was hoorde hij van een specialist in vestingwerken en een castellologue (een kasteeldeskundige) dat onder Saint-Fargeau de resten lagen van een oude middeleeuwse burcht. Guyot werd getriggerd door een opmerking in het rapport dat het spannend zou zijn om het oorspronkelijke Château de Saint-Fargeau te herbouwen. Dat leek hem niet alleen spannend, hij besloot het ook te gaan doen. Zo kwam hij op het idee om een versterkt kasteel te bouwen en hij zocht een locatie waar hij deze droom kon verwezenlijken. Het werd uiteindelijk een kasteel dat gebaseerd is op kastelen uit de streek en dus niet de oorspronkelijke burcht van Château de Saint-Fargeau.

In 1997 werd een geschikte locatie gevonden voor de bouw van een versterkt kasteel en werd de werf (chantier) van **Guédelon** geopend. In 2000 was ik er voor het eerst en ik wist niet wat ik zag. Daarna ben ik er nog regelmatig teruggekeerd om met eigen ogen de vorderingen te zien. Als je er voor het eerst komt kun je je ogen niet geloven. Hier wordt met de technieken van de 13e eeuw een compleet versterkt kasteel gebouwd. Ik heb er in alle keren dat ik er ben geweest nog nooit een boor, slijptol, hijskraan, tractor of andere machines gezien of gehoord. Dat was ook niet de bedoeling, Guyot wilde bouwen zoals dat in de mid-

*“In 2000 was ik er
voor het eerst en ik
wist niet wat ik zag.”*

deleeeuwen gebeurde. Uit de grond en het bos konden alle materialen worden gehaald die nodig zouden zijn als grondstof. Eerst werden de benodigde gereedschappen gemaakt met ijzer uit de grond en hout uit de bossen. Er werden karren mee gemaakt waar paarden steeds meer materiaal uit het bos en de steengroeve mee konden aanvoeren. Rond het kasteel ontstond een dorpje met een smid, timmerlieden, steenhouders en mandenmakers. Er werden ovens gebouwd en in de groeves rond het kasteel wordt het ruwe steen gehakt dat door de steenhouders minutieus bewerkt wordt. Toen de muren alsmaar hoger werden, kwamen er zelfgebouwde hijsinstallaties die alleen met man- en paardenkracht bediend worden.

Dit alles kun je met eigen ogen aanschouwen als je na Saint-Sauveur-en-Puisaye de D955 en de bordjes Guédelon volgt. Je kunt er gratis je auto parkeren (er zijn zelfs een paar laadpalen) en na betaling van de entree beland je in een andere wereld. Trek er de hele dag voor uit, want je weet niet wat je ziet. Inmiddels staat er al een heel herkenbaar kasteel dat over een paar jaar helemaal klaar is. Het unieke van dit project is dat het werk verschaft aan mensen uit de omgeving en dat er vaklieden worden opgeleid. Naast een bijzondere plek om te bezoeken is het dus ook een locatie waar geleerd kan worden van vakmensen met een passie die werken zoals dat in de 13e eeuw gebeurde. Je mag de mensen die er werken van alles vragen en ze leggen geduldig uit wat ze doen en waar-

om. Alle medewerkers lopen in kleding uit die tijd en dit alles maakt Guédelon tot een unieke plek in de Bourgogne, en zelfs in de hele wereld, die je absoluut eens gezien moet hebben. Leuk voor jong en oud, kinderen raken hier namelijk ook niet uitgekeken.

NAAR **CHABLIS** VIA DE **COL DE CRÉMANT**

Na een bezoek aan Guédelon kun je de roadtrip langs een mooie route terug richting Chablis volgen. Als je dit in de namiddag doet, ben je misschien nog op tijd om ondergronds in een enorme kelder, eigenlijk een grot, de bubbels van de Bourgogne te proeven. ***Les Caves Bailly Lapierre*** sluiten om half zeven, dus je moet er wel rekening mee houden dat je voor een rondleiding en proeverij ongeveer een uur nodig hebt. Als je zorgt dat je voor half vijf aanwezig bent, kun je nog met een rondleiding mee. Alle informatie vind je op de website van dit boek, inclusief de link. Na Guédelon rij je een stukje over de D955 terug zoals je gekomen bent naar Saint-Sauveur-en-Puisaye en daar kies je dan de D85, die je tot Ouanne kunt volgen. Het is een bijna kaarsrechte weg door het typerende landschap van La Puisaye: door bos en langs uitgestrekte landerijen. Je komt dan uit op de drukker N151, waar je linksaf richting Auxerre gaat. Een stukje verder kun je de auto of camper even aan de kant zetten bij ***Le Moulin de Migé***, die sinds 1794 op deze plek staat. In de jaren negentig kwam de molen in het bezit van een lokale vereniging die de restauratie van de vervallen molen ter hand nam. Het resultaat mag er zijn. Bij windsnelheden van boven de 17 kilometer per uur kan de molen graan malen en daarmee is dit de enige molen in Yonne die op deze manier nog in gebruik is. Een paar kilometer verder kun je naar de Caves Bailly Lapierre via het dorp Coulanges-la-Vineuse, om dan bij Vincelles de Yonne over te steken, linksaf te gaan en

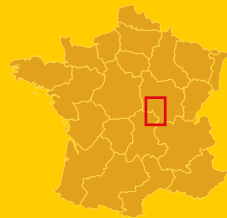
de rivier te volgen tot de Caves Bailly Lapierre. Vanaf Guédelon doe je er ongeveer 45 minuten over.

Als je daar bent aangekomen, sta je op een plek waar ooit steengroeven waren. Steen uit de groeves van Bailly was gewild in Frankrijk en werd bijvoorbeeld gebruikt voor het Panthéon en de Notre Dame in Parijs. Maar toen begin 20e eeuw de steengroeven sloten, werden de grotten tot 1970 gebruikt om er champignons te kweken. Uiteindelijk werden het wijnkelders en die kun je nu bezoeken. Het is een indrukwekkende plek; in de kalkrijke rotswanden zijn tal van kunstwerken uitgehouwen. De kelders liggen ongeveer 50 meter onder de grond en met ruim vier hectare aan ondergrondse galerijen bleken de kelders perfect voor het maken en bewaren van crémant de Bourgogne, de bubbels die op dezelfde manier als champagne worden gemaakt. De rondleidingen door de wijnkelders worden afgesloten met een proeverij. Misschien een leuke afsluiter van de dag? Als je terug wilt naar Chablis, kan dat via de vlakbij gelegen smalle weg naar Saint-Bris-le-Vineux. Je komt dan over de **Col de Crémant**. Voor de sportieve lezers: het hoogste punt van deze enige 'bergpas' in Yonne ligt op 193 meter en de klim vanuit het zuiden is 800 meter lang, met een gemiddeld stijgingspercentage van 12,5%. Heb je de col overwonnen? Dan is de leukste route terug naar Chablis via Chitry en Courgis: dwars door de wijngaarden.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

Auxerre

Chablis

Courgis

Chitry

**Saint-Bris-
le-Vineux**

Préhy

**Saint-Cyr-
les-Colons**

36 KM

Fietsen of e-biken bij Chablis

In dit hoofdstuk kun je met een paar ***mooie fietstochten*** nog meer van Chablis en de omgeving ontdekken. Voor een geoefend fietser of mountainbiker met een goede conditie zijn de heuvels met de wijngaarden perfect voor mooie tochten. Stap je liever op je e-bike, dan zullen de heuvels geen enkele belemmering vormen voor aantrekkelijke kilometers door de afwisselende natuur.

Terwijl er overal in Frankrijk en in de Bourgogne steeds meer autovrije fietspaden komen, zul je in de directe omgeving van Chablis geen zogenaamde pistes cyclables tegenkomen. Als je echter de doorgaande route van Tonnerre naar Auxerre (D965) vermijdt, fiets je alleen maar over rustige D- en C-wegen dwars door de uitgestrekte wijngaarden. Ik zal hierna een paar van mijn favoriete fietstochten met je delen. Als ik het hierna over fietsen heb, bedoel ik er ook lekker trappen op een e-bike mee.

DIT KAASJE VRAAGT OM ALUMINIUMFOLIE!

Als je bij Chablis gaat fietsen ontkom je niet aan klimmen en dalen. Heb je een e-bike, dan is dat je beste maatje. Ik maakte vorig jaar een tocht op mijn e-bike die ik ook meteen tot mijn favoriet bij Chablis heb bestempeld. Waarom? Je fietst alleen maar langs en door wijngaarden, komt boven op heuvels waar je een prachtig uitzicht hebt en vindt diverse mogelijkheden om onderweg te picknicken op unieke plekjes. Wil je ergens onderweg lunchen bij een café of restaurant, dan kan dat alleen in Saint-Bris-le-Vineux, dus is het een goed idee om in Chablis een krakend vers stokbrood te kopen en bij de slager lekker dik gesneden ham of bij de supermarkt een lekker kaasje, of iets anders natuurlijk.

Als ik samen met Marian een tocht zoals deze maak, dan worden er een paar flinke stukken stokbrood lekker dik met Franse kaas belegd. Onze voorkeur gaat dan uit naar **Le Rustique**, een romige camembert met een karakteristieke smaak. Dit kaasje werd ooit bedacht door de direc-

teur van een fromagerie in Condé-sur-Sarthe. We wikkelen de stukken stokbrood met deze smaakvolle kaas steeds goed in aluminiumfolie, anders ruikt mijn rugzak weken later nog naar de kaas. Ik heb eens de fout

“Als iemand weken later met mij meereed, kreeg ik steevast de vraag wat voor geur er in de auto hing.”

gemaakt om een gekochte Rustique een paar dagen zonder aluminium-folie in het dashboardkastje van mijn auto te laten liggen, en dat hebben we geweten. Als iemand weken later met mij meereed, kreeg ik steevast de vraag wat voor geur er in de auto hing. Had ik soms weer ergens kaas gekocht? Je bent dus gewaarschuwd als je ook Rustique gaat gebruiken. Verder zorg ik er altijd voor dat we voldoende te drinken bij ons hebben, bidons met water en eventueel wat kleine blikjes cola. Als het zonnetje in deze streek schijnt kan het soms behoorlijk warm worden, dus zorg dat je voldoende water meeneemt en ook je huid goed beschermt. Daarna kun je op pad voor een paar mooie fietstochten.

DOOR **HET BOS** EN DE **WIJNGAARDEN** NAAR **PRÉHY**

Een fietstocht van ongeveer 27 kilometer met twee pittige klimmetjes en een heel lange afdaling (mijn favoriet!) begint in het centrum van Chablis. Als je naar de rivier de Serein fietst, kun je voor de brug naar rechts en passeer je het oude lavoir, de wasplaats waar vroeger de vrouwen van Chablis in het rivierwater de was deden. Ter hoogte van Domaine Billaud-Simon kun je naar rechts. Tegenover dit wijndomein ligt de ingang naar het **Parc de l'ancienne baignade**, het park van het oude zwembad. Hier was vroeger in de Serein een afsplitsing waar je kon zwemmen. Je kunt er de betonnen resten nog steeds zien. Ik heb het nog meegemaakt dat er gezwommen werd en het was een favoriete plek voor de bewoners. Maar het gebruik van pesticiden op de landerijen en de wijngaarden stroomopwaarts zorgde ervoor dat het water niet echt ide-

aal voor de gezondheid was. Na de sluiting is het park aangepast en nu kun je er fijn wandelen en een bruggetje over. Je komt dan bij de ***camping municipale*** van Chablis, waar je heerlijk kunt staan met je eigen tent, caravan of camper. Aan de andere kant van de rivier kun je dan teruglopen naar het dorp. Er staan een paar banken waar je met de avondzon in je gezicht erg lekker kunt zitten. De kans dat er een blauwe schicht over het water scheert is zeker aanwezig. Dat is dan een van de ijsvogels die ik hier wel vaker gezien heb.

Maar nu verder met de fietstocht. Als je je hebt kunnen bedwingen om bij het wijndomein niet af te stappen voor een proeverij, kun je er rechts afslaan en het paadje blijven volgen. Je volgt dan de straat tot je niet meer verder kunt en gaat daar rechtsaf. Daarna is het heel makkelijk, want je fietst op de D45 en gaat richting Chichée, het dorp waar je de richting Chemilly-sur-Serein kunt aanhouden. Je fietst er heerlijk door het dal van de Serein en komt eerst door een stuk bos. De wijngaarden

lijken te zijn verdwenen, ze liggen rechts van de weg hoog boven op de heuvels en zijn hier aan het zicht onttrokken. Na het volgende dorp ga je rechtsaf naar de D139, een smalle weg waar ik nog nooit een auto ben tegengekomen. Je gaat er flink klimmen want de weg stijgt in korte tijd van 135 naar ongeveer 200 meter. Een mooie klim, want je hebt eerst uitzicht op de landerijen en op het hoogste punt sta je midden in het bos. Stop er even om te luisteren naar de vogels en de andere geluiden uit het bos. De afdaling vind ik er telkens weer heerlijk, vooral als het zonnetje schijnt en je de wind in je gezicht voelt. Aan het eind van de afdaling kom je bij de D91, waar je rechtsaf naar Chablis gaat. Wel even opletten, want dit is een wat drukker weg waar soms best hard gereden wordt. Iets verderop kun je links naar **Préhy**. Tot nu toe heb je vooral grasland, graanvelden en bos gezien en nog niet veel wijngaarden. Maar na de volgende klim komt daar verandering in. Ik vind het zelf een van de leukste stukken om te fietsen in de buurt van Chablis omdat de beloning op de top ligt. Het gaat gestaag omhoog met eerst een stuk door het bos en vervolgens links en rechts agrarische landerijen, maar nog steeds geen wijngaarden. Als je praktisch boven bent zie je rechts een groep bomen met picknicktafels. Daar heb je een fraai uitzicht en misschien is het een plek om in gedachten te houden om er een zelfgemaakte lunch te gebruiken. In de verte zie je onder de bosrand een aantal premier cru-wijngaarden, dat zijn Les Beauregards, Côte de Jouan en Montmains. Als je naar rechts kijkt zie je in de verte Chablis, met daarboven de **grand cru-wijngaarden** waar ik eerder al de wandeling over beschreef.

VLAK BIJ **WIJNDORP PRÉHY**

Op deze plek ben je vlak voor het wijndorp Préhy, dat vooral bekendstaat om het iconische kerkje midden in de wijngaarden. Dat is de **Église Saint-Claire de Préhy**, die oorspronkelijk uit de 16e eeuw stamt en vreemd genoeg helemaal buiten het dorp ligt. Men heeft voor zover ik weet nooit kunnen achterhalen wat hier de reden van is. In elk geval staat

het kerkje fraai in de wijngaarden, waar het overigens na verval in de 18e eeuw uiteindelijk in de 19e eeuw weer deels is herbouwd. Een kniesoor die daarop let, het is gewoon een fraai silhouet in de wijngaarden dat het dorpje iets herkenbaars geeft. De ernaast gelegen begraafplaats ligt ook best uniek, hier word je tussen de wijnranken begraven. De ligging midden in de wijngaarden verklapt ook dat je hier bij een wijndorp met diverse wijndomeinen zit. De bekendste is zonder twijfel **Domaine Jean-Marc Brocard**, die vind je pal naast het kerkje. In het dorp zelf vind je ook nog een paar wijndomeinen, dus als je nieuwsgierig bent hoe de wijnen in Préhy smaken heb je genoeg keus. Het wijndomein van Jean-Marc Brocard ligt trouwens aan het begin van een lange afdaling over de D2 naar Chablis. Als ik hier ben vind ik het telkens weer genieten om deze afdaling op mijn e-bike te maken. Zodra ik door Préhy richting het kerkje en het wijndomein fiets zet ik daar even extra aan, om vervolgens bijna 6 kilometer achter elkaar door de wijngaarden en langs een bosje af te dalen zonder verder nog te hoeven trappen. Het is mij tot nu toe één keer gelukt om zonder bij te trappen van het kerkje bij Préhy tot de kruising bij de D91 af te dalen. Probeer jij het ook eens? Als je onderaan bent kun je linksaf terug naar Chablis en heb je er ongeveer 27 kilometer op zitten.

POINT VUE DE CHABLIS EN EEN HUWELIJKSAANZOEK

Nog een leuke fietstocht die ik graag in deze omgeving maak is tussen de 35 en 40 kilometer en ideaal om een dagtocht van te maken. Je komt door **verschillende wijndorpen** en door een gevarieerde streek. Als je in de dorpen afstapt en ze op je gemak bekijkt, heb je er aan het eind van de rit een fantastische dag op zitten.

Fiets vanuit het centrum van Chablis richting Auxerre en ga vlak voor het Château Long-Depaquit naar links, de D91 op. Zodra je buiten Chablis

komt kun je vrij snel rechtsaf naar **Courgis** over de D62. Het is een lange en gestage klim van ongeveer 5 kilometer waarin je uiteindelijk circa 100 hoogtemeters overbrugt. Links en rechts tijdens de klim zie je alleen maar wijngaarden en vlak voor het dorp moet je rechts aanhouden voor het laatste stukje omhoog. In het wijndorp Courgis zit je dan op ongeveer 250 meter hoogte. Denk niet dat je daar al bovenop bent, want de weg blijft klimmen en gaat door en na het dorp nog verder omhoog. Maar gelukkig kom je na iets meer dan een kilometer bij het **Point Vue de Chablis**, waar je even kunt uitpuffen, zelfs met een e-bike, tenzij je natuurlijk de maximale ondersteuning van je elektromotor hebt gebruikt. Ik zou daar toch voorzichtig mee zijn, ook als je batterij vol is. Met maximale ondersteuning en heuvel op gebruik je veel stroom en je kunt beter wat spaarzamer zijn met misschien iets meer inspanning zodat je de hele dag plezier hebt van je accu. Eenmaal bovenop bij het uitkijkpunt boven Courgis heb je een gaaf uitzicht over de omgeving en sta je op een hoogte van ongeveer 300 meter. Het is dus letterlijk en figuurlijk een toplek om even stil te staan, of op een van de bankjes te gaan zitten. Dat laatste deden wij en terwijl wij van de omgeving aan het genieten waren zagen wij twee mannen en een vrouw van eind twintig, schat ik. Een man en de vrouw liepen wat heen en weer en de andere man hield zich een beetje afzijdig. Terwijl het 'koppeltje' naar de rand van het uitzichtpunt liep en met de armen om elkaar van het uitzicht genoot klonk er plotseling een enorme **OUI!** De vrouw vloog de man om zijn nek en liet hem zeker een

minuut later pas los. Ondertussen bleek de andere man alles op film te hebben vastgelegd. Het huwelijksaanzoek was geslaagd en wij waren hun onbekende getuigen. Even later hebben we ze van harte gefeliciteerd en vernamen dat ze een half jaar later zouden gaan trouwen. Ook dat kun je dus meemaken als je door de Franse wijngaarden fietst.

WIJNDORPEN CHITRY EN SAINT-BRIS-LE-VINEUX

Na het Point Vue de Chablis is het nog een klein stukje klimmen, maar al snel kun je een mooie afdaling maken naar het volgende wijndorp, **Chitry**. De weg slingert naar beneden en na elke bocht heb je een fraai uitzicht op de Vallée de Châtillon. Ongeveer halverwege zie je links van de weg een bord staan met het opschrift **Bourgogne Chitry** en in het dal zie je het dorp liggen. Rij niet meteen naar beneden maar stop hier, want rechts is een soort parkeerplaats met een trap omhoog. Daar heb je een fantastisch uitzichtpunt met een oriëntatietafel van de omgeving. Bij helder weer kun je er behoorlijk ver kijken. Als je daarna afdaalt naar het dorp fiets je praktisch pal tegen een oude toren aan. Het is de versterkte kerk **Saint-Valérien**, waarvan het oudste gedeelte uit de 13e eeuw stamt. Het oude dorp is rond deze kerk ontstaan en ligt in het hart van de met wijnranken begroeide hellingen. De ondergrond is hier van kalksteen en mergel uit het jura-tijdperk en net als in Chablis een garantie voor druiven waar kwalitatief goede wijnen van gemaakt kunnen worden. Het dorp van wijnbouwers telt 350 zielen en heeft ongeveer twintig wijndomeinen. Rond het dorp ligt meer dan 150 hectare aan wijngaarden die zijn geclassificeerd als AOC Bourgondië. Chitry is gewoon een leuke stop om te verkennen en wie weet kun je ergens in een koele wijnkelder, een cave, de wijnen van het dorp proeven. In de omgeving kun je ook mooie wandelingen maken door de wijngaarden en bossen. Reken niet op een vlakke wandeling, want zoals je al fietsend zult merken is het terrein hier behoorlijk geaccidenteerd.

Na Chitry volgt er een aangename afdaling naar **Saint-Bris-le-Vineux**. Het is net als Chitry een wijndorp, maar is met ongeveer duizend inwoners wel wat groter. Als je eenmaal in het centrum van het dorp bent zul je een routebord van een fietsroute kunnen zien met het nummer 2 in een rode cirkel. Dat is een van de vier **bewegwijzerde fietsroutes** die je kunt volgen in de directe omgeving van de stad Auxerre. Volg vanaf hier de bordjes van fietsroute 2 en daal via de Col de Crémant af naar Les Caves Bailly Lapierre. Je kunt er de caves bezoeken, maar denk eraan dat ze tussen twaalf en twee uur dicht zijn. Als je teruggaat om de fietstocht verder te volgen moet je wel weer de Col op en dat is een pittige klim. Zoals ik eerder al omschreef is Saint-Bris-le-Vineux leuk om te bekijken en er zijn genoeg wijndomeinen om te proeven. Hier wordt trouwens een witte wijn gemaakt van de sauvignondruif. Het dorp heeft zelfs een eigen **AOC Saint-Bris**, die staat voor een heerlijk frisse, prettig geprijsde zomerwijn. Als je in de buurt bent zou ik zeker ergens gaan proeven. Ik ben wel een liefhebber van deze wijn geworden, die vooral op een warme zomerse dag goed zal smaken als aperitief of bij een lekkere salade met zalm of een ander visje. Proeven kan bijvoorbeeld bij het goede domein Goisot (zie de wijntips), maar ik koop de Saint-Bris ook wel in Chablis, waar William Fèvre een heel goede maakt.

In het dorp valt ook het nodige te zien. Een bijzonder pand is bijvoorbeeld de Commanderie des Templiers, die uit 1180 stamt. In de gevel kun je nog bijzondere ornamenten zien, zoek maar eens naar de kop van een man met hoorns met daarboven een drietal zwevende engelen. Als de dorpskerk open is zou ik er ook even een kijkje gaan nemen. **L'église Saint-Prix-et-Saint-Cot de Saint-Bris-le-Vineux** is een bijzonder gebouw en staat op de Franse monumentenlijst. Je kunt er de graf-tombes zien van de Sanctus Proscius (Saint Prix), die in 274 de marteldood stierf. Zijn goede vriend Cottus (Saint Cot) vluchtte volgens de verhalen met het hoofd van Proscius in zijn handen en legde een flink stuk rennend door bos en moeras af om uiteindelijk ook te sterven toen

de Romeinen hem wisten in te halen. De relikwieën van deze twee heiligen worden in deze kerk bewaard.

Om de fietsroute verder te volgen verlaat je dit bijzondere wijndorp via de D956 richting Saint-Cyr-les-Colons. Net buiten het dorp ligt links van de weg een lavoir, een oude wasplaats uit de 19e eeuw, met ernaast een bron met daarop een kruis. De bouwers van de kerk in Saint-Bris-le-Vineux zouden dit ooit boven de bron geplaatst hebben ter ere van Saint Prix en Saint Cot. Op de langste dag van het jaar zou de zon rond 21.00 uur de nis eronder bestralen waardoor er gekleurde lichtvlekken ontstaan. Dus als je er op 21 juni bent, dan weet je hoe laat je er moet zijn om te controleren of het wel klopt. Wat in elk geval klopt is dat de D956 een wat drukker weg is die langzaam maar zeker omhooggaat. Het wordt een lange klim, maar het is een mooi stuk om te fietsen. Na een paar kilometer zie je een bord met **Irancy 4,5** en **Point Panoramique**. Hier kun je rechtsaf naar het leuke wijndorp Irancy, maar je krijgt eerst te maken met een pittige klim, dan met de afdaling naar het dorp en ten slotte een flinke klim het dal uit bij Irancy. Het is wel een fraai stuk om te fietsen en heb je een goede conditie of nog een flinke acculading op je e-bike, dan is deze omweg met vier extra kilometers wel de moeite waard. Kies je voor de minder lastige route? Dan blijf je de D965 gewoon lekker volgen. In beide gevallen klim je uiteindelijk van 150 naar ongeveer 300 meter om bij **Saint-Cyr-les-Colons** te komen. Het is een klein dorp met in het centrum een flink plein met een paar banken in de schaduw. Dus misschien een idee om hier even te stoppen. Tijdens de rit hiernaartoe zul je zien dat er naast wijngaarden ook landbouw is waar de paar honderd inwoners van het dorp hun geld mee verdienen. In

*“Het is net als Chitry een wijndorp,
maar is met ongeveer duizend
inwoners wel wat groter.”*

Saint-Cyr-les-Colons worden wijnen van diverse AOC's gemaakt, zoals Petit Chablis en crémant de Bourgogne (bubbels). Je bent hier ongeveer 11 kilometer van Chablis verwijderd en als je over de D2 naar Préhy fietst is het eigenlijk één lange afdaling. Eerst dwars door de landerijen, maar zodra je Préhy nadert zijn het weer de wijngaarden van Chablis die de overhand hebben. Na het kerkje bij Préhy kom je opnieuw op mijn favoriete afdaling richting Chablis. Uiteindelijk heb je dan ruim 36 kilometer op de fiets of e-bike doorgebracht. En ga je op deze leuke fietstocht vol indrukken via Irancy? Dan kun je er nog eens 5 kilometer bijtellen.

EXTRA FIETSTIPS IN YONNE

Al lezend zul je inmiddels ontdekt hebben dat het departement Yonne meer is dan de wijngaarden bij Chablis. Door de gevarieerde omgeving en landschappen zijn er ook behoorlijk wat mogelijkheden om op de fiets of e-bike te stappen. Zoals ik al eerder heb opgemerkt zijn er bij Chablis (nog) geen bewegwijzerde fietsroutes. Met de tochten die ik hiervoor heb beschreven kun je al veel zien van de omgeving. Wat ook de moeite waard is, is de bijzondere **Abbaye de Pontigny**, die je op ongeveer 14 kilometer van Chablis kunt zien. Een heel leuke bestemming om naartoe te fietsen. Dat kan vanuit het centrum van Chablis richting Poinchy en bij de rotonde naar rechts de D131 op. De route is grotendeels vlak, al daal je voor La Tuilerie behoorlijk af naar Pontigny. Terug wordt dat dus even stevig klimmen. Maar deze fietstocht is gewoon leuk en de eindbestem-

ming is bijzonder. De abdij van Pontigny maakte deel uit van een voormalig cisterciënzerklooster en was een van de meest invloedrijke in Europa. Tegenwoordig is het vooral een cultureel centrum waar concerten en exposities worden gehouden. De abdijkerk is fraai gerestaureerd en een blikvanger in de vlakke omgeving. Een deel van de oude kloostergebouwen is ook bewaard gebleven. Als je Chablis bezoekt en meer wilt weten over de wijnen van Chablis, dan is Pontigny een bijzondere plek. Niet omdat je er veel wijzer wordt van de chabliswijnen, wel omdat de monniken van deze abdij verantwoordelijk waren voor de aanleg en ontwikkeling van de wijngaarden bij Chablis. In Pontigny sta je dus op de historische plek waar de wijngaarden van Chablis werden bedacht. In Chablis hadden de monniken ook een abdij, Petit Pontigny. In de resten daarvan is in mei 2023 het ***Cité des Climats et vins de Bourgogne*** gevestigd. Een uniek centrum waar je alles over de wijn van Chablis te weten kunt komen.

Ten slotte nog een tip als je niet van heuvels maar wel van fietsen houdt. Vanaf Migennes richting Dijon kun je in Yonne een paar etappes volgen van de fietsroute van ***Canal de Bourgogne à Vélo***. Je kunt ook een stuk over de Voie Verte langs het ***Canal du Nivernais*** vanaf Auxerre volgen. Allebei mooie mogelijkheden om lekker langs het water te fietsen over de autovrije jaagpaden.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

Wijnproeven en kopen bij Chablis

In Chablis en omgeving ontkom je er volgens mij niet aan om bij een of meer goede wijndomeinen te gaan proeven en wellicht wat te kopen voor thuis. De laatste jaren zijn de prijzen voor de chabliswijnen door diverse omstandigheden behoorlijk gestegen.

Maar als je weet waar je moet zijn, dan kun je nog altijd voor een redelijke prijs heel goede wijn kopen. In mijn eerste boek *Frankrijk Binnendoor*, ontdek het andere Frankrijk staat een interview met **Stan Beurskens**, de eigenaar van Wijndomein St. Martinus in het Zuid-Limburgse dorp Vijlen. Hij studeerde oenologie aan de Stellenbosch University in Zuid-Afrika en de Geisenheim University in Duitsland. Met zijn adviesbureau voor wijn en wijnbouw begeleidt hij wijnboeren in de hele wereld om betere wijnen te maken en Stan is een autoriteit in zijn vak. Hij geeft ook les aan vinologen en wijnmakers die de titel Magister Vini willen behalen. Stan vertelde mij indertijd iets wat ik niet van zo'n expert verwachtte: "Smaak is heel persoonlijk en dat is dus meteen best lastig. Als ik ergens een dag wil gaan proeven, dan ga ik googelen en kijk ik wat er allemaal aan wijnbedrijven in de buurt van mijn vakantieadres zit. Vervolgens plan ik gewoon een dag in, meestal de tweede dag van mijn vakantie, en ga zeven, acht of negen wijnbedrijven langs. Daar ga ik dan proeven en kopen. Meestal heb ik dan genoeg wijn voor de rest van de vakantie. En zit er iets tussen wat ik heel lekker vind, dan koop ik later nog wat bij."

Je hoeft niet te googelen zoals Stan, want hierna staat een overzicht met goede wijndomeinen die door de caviste uit Parijs zijn geselecteerd. Sommige behoren tot zijn en mijn favorieten, andere zijn goed bevonden om rechtstreeks bij in te kopen voor hun wijnwinkel in Parijs, zodat de verwende Parijzenaar van goede en betaalbare wijn uit Chablis kan worden voorzien.

Domaine Jean-Paul et Benoît Droin

Dit is een van de absolute top-domeinen in Chablis. Er worden wijnen met veel diepgang en complexiteit gemaakt, die jong en toegankelijk zijn, maar zeer goed bewaard kunnen worden. De hele range van petit chablis tot de grand crus kan blindelings gekocht worden. Een must voor iedere chablisliefhebber! Wat Jordi betreft de evenknie van Vincent Dauvissat en Raveneau, maar de wijnen van deze wijnmakers zijn nauwelijks te koop. Als je bij Domaine Jean-Paul et Benoît Droin een afspraak hebt, kun je er misschien een paar topwijnen op de kop tikken.

**14 BIS AVENUE JEAN JAURÈS,
89800 CHABLIS
+33 386 421 678**

Domaine Des Malandes

Niet het meest bekende wijndomein van Chablis, maar ik proef hier met Jordi al jarenlang een reeks heel goede chabliswijnen. Guénolé Breteauudeau staat hier aan het roer als oenoloog en heeft de wijnen naar een heel hoog niveau getild. Met de komst van de nieuwe generatie met Richard Rottiers en Amandine Marchive heeft het domein nog een extra impuls gekregen. De weg naar biologische wijnen is ingeslagen en de wijnen worden ieder jaar beter. De prijzen blijven er nog redelijk naar de maatstaven van de Bourgogne.

**11 ROUTE D'AUXERRE,
89800 CHABLIS
+33 386 424 137**

Domaine Laroche

Dit blijft natuurlijk een van de favorieten in Chablis, en niet in de laatste plaats omdat de caviste uit Parijs er zeven jaar met veel plezier gewerkt heeft. Het is een van de plekken om de meest exclusieve en prestigieuze wijnen uit Chablis te proeven en te ontdekken. Daar hangt een prijskaartje aan, maar de wijnen zijn stuk voor stuk geweldig. Je kunt tegen betaling een bezoek aan de eeuwenoude kelders met originele wijnpers brengen, inclusief een proeverij. De boetiek in Chablis is dagelijks open, behalve op zondag.

**10 RUE AUXERROISE,
89800 CHABLIS
+33 386 428 928**

William Fèvre

Dit wijndomein heeft een van de mooiste collecties aan terroirs (wijnen van verschillende ondergronden) in Chablis. Tien hectare aan grand crus (van de honderd) en een hele reeks premier crus. De wijnen zijn strak, mineralig en kunnen zeer lang bewaard worden. Tijdens het schrijven van dit boek (juni 2023) opende de caviste uit Parijs een grand cru Les Clos 2002 die geweldig was. Typisch Chablis, complex en verfijnd. Op het verkooppunt kunnen altijd verschillende wijnen geproefd en gekocht worden. William Fèvre is een van de topdomeinen in Chablis waar je ook de wijn van de AOC Saint-Bris kunt kopen.

**10 RUE JULES RATHIER,
89800 CHABLIS
+33 386 181 437**

Domaine Corinne et Jean-Pierre Grossot

Dit wijndomein ligt in het kleine dorpje Fleys, op een paar kilometer van Chablis. Corinne en Jean-Pierre maken al sinds jaar en dag betrouwbare wijnen. Dochter Ève werkt nu samen met haar ouders. De wijnen worden tegenwoordig biologisch verbouwd. Vooral de cuvée Part des Anges, en de premier crus Vaucoupin en Mont de Milieu zijn favorieten van de caviste uit Parijs, maar ook van mij. Hier kun je met een gerust hart heel goede wijnen voor een acceptabele prijs kopen.

**4 ROUTE DE MONT DE MILIEU,
89800 FLEYS
+33 386 424 464**

Domaine Gautheron

Dit domein in Fleys vliegt al geruime tijd een beetje onder de radar in Chablis. Cyril Gautheron gebruikt enkel roestvrijstalen vaten en maakt wijnen die typisch Chablis zijn. Fris, droog, rechttoe, rechtaan en mineralig. Een hele range is beschikbaar, van petit chablis en chablis premier tot chablis grand cru. Een adres dat betrouwbaar is en waar je altijd waar voor je geld krijgt.

**18 RUE DES PREGIROTS,
89800 FLEYS
+33 386 424 434**

Domaine Garnier & Fils

Je vindt Garnier et Fils ongeveer 10 kilometer ten noorden van Chablis in het dorpje Ligny-le-Châtel. De broers Jérôme en Xavier maken wijnen in een toegankelijke en ronde stijl. Een deel wordt op eikenhouten vaten gelagerd, dit geeft wijnen die iets voller van smaak zijn. Maar de typische mineraliteit van Chablis zorgt altijd voor een goede balans. Een aanrader voor mensen die liever iets minder beendroge wijnen willen.

**CHEMIN DE MÈRE,
89144 LIGNY-LE-CHÂTEL
+33 386 474 212**

Yannick Cadiou

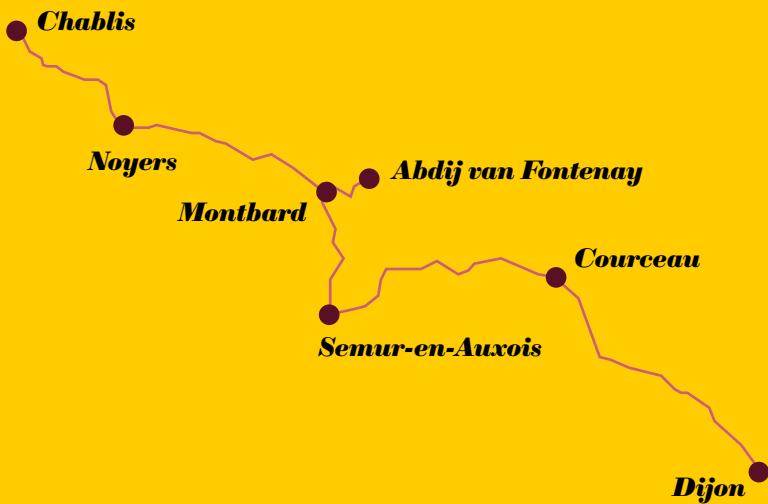
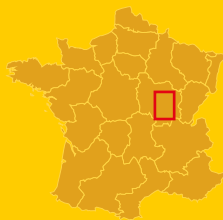

Een van de absolute favorieten van de caviste uit Parijs. Yannick Cadiou verbouwt op 1,8 hectare biologische wijnen. Hij maakt alleen petit chablis en chablis, van geweldige kwaliteit. De wijnen zijn geraffineerd, complex en stijgen ver boven de gemiddelde kwaliteit van chabliswijnen uit. Volgens Jordi de gelijken van vele chablis premier crus terwijl de prijzen daar ver onder blijven...

Kleinschalig, met oog voor detail. Cadiou was 27 jaar verantwoordelijk voor de wijnen van Domaine Laroche, tot hij een paar jaar geleden voor zichzelf begon. Vooraf contact opnemen voor een afspraak met deze wijnmaker is absoluut noodzakelijk.

**50 GRANDE RUE,
89230 BLEIGNY-LE-CARREAU
+33 642 944 784**

8.

163 KM

Relaxed binnendoor naar **Dijon**

Na het verblijf in het wijngebied bij Chablis en het departement Yonne neem ik je mee naar de beroemde wijnstreken van de Bourgogne ten zuiden van **Dijon**. Een gebied waar je historie, wijn, wandelen, fietsen en lekker eten fantastisch kunt combineren. Kortom, een stukje Frankrijk om te genieten van het leven. Om er te komen vanuit Chablis zul je tot aan Dijon ongeveer 160 kilometer moeten afleggen.

Die afstand kun je snel en saai afleggen over de autoroutes A6 en A38, dan ben je in ongeveer anderhalf uur in Dijon. Je rijdt dan van Chablis naar Nitry en neemt daar de tolweg. Maar je mist dan een hoop, want als je relaxed binnendoor naar Dijon gaat maak je er een mooie dagtocht van. Zonder te stoppen zou je er ongeveer een uur langer over doen dan over de tolweg. De route binnendoor naar Dijon heeft echter diverse leuke plekjes om bij stil te staan en in dit hoofdstuk kom je erachter waarom het een goed idee is om binnendoor te rijden en er gewoon een dagtocht van te maken. Als je in Chablis eerst richting Noyers-sur-Serein gaat kun je dit fraaie dorp bekijken, als je dat al niet eerder met de fietstocht uit hoofdstuk 5 hebt gedaan. Daarna kun je over de D956 richting **Montbard** rijden. Je rijdt ongeveer 32 kilometer door een groene en glooiende omgeving, over een goed berijdbare weg. Als je eenmaal bij Montbard bent zit je in het **Pays Auxois Morvan** en in het noordelijkste stukje van het groene hart van de Bourgogne, de Morvan. Montbard is een kleine stad waar het een en ander te zien is. Het Château de Montbard is dé blikvanger, met een fraai park en het Musée Buffon. De Comte de Buffon (Graaf van Buffon) heeft zijn naam gegeven aan het park bij het kasteel en het museum waar je meer te weten kunt komen over deze natuuronderzoeker en wiskundige uit de 18e eeuw. Als je naar grote hoogte wilt klimmen, kun je met een rondleiding bij het kasteel naar het hoogst gelegen kasteel-terras van de Côte-d'Or. Op 46 meter hoogte heb je een bijzonder mooi uitzicht op de omgeving. Heb je je fiets of e-bike bij je? Dan kun je hier een stuk langs het Canal de Bourgogne fietsen, Montbard ligt immers aan het kanaal. Waar vroeger het kanaal voor het vervoer van goederen was, is het nu het domein van de pleziervaart. Je kunt rondvaarten maken of op de fiets stappen, want de oude jaagpaden zijn nu fietspaden waar je heerlijk autovrij langs het kanaal kunt fietsen.

L'ABBAYE DE FONTENAY MOET JE GEZIEN HEBBEN!

Mijn doel was echter niet het stadje Montbard, hoe leuk het ook is. Nee, ik reed nog iets verder, naar de **Abbaye de Fontenay**.

Een prachtige plek die niet voor niets deel uitmaakt van het Unesco Werelderfgoed. Toen ik er voor het eerst samen met Marian kwam was ik meteen onder de indruk. Ben je er in de buurt? Dan kan ik je alleen maar aanraden om deze unieke locatie te bezoeken. De monniken die deze enorme abdij gebouwd hebben, wisten precies wat ze deden. Ze maakten slim gebruik van de ligging met de rug van de abdij aan het einde van een dal met een bron. Ze hadden dus water en de gebouwen waren eenvoudiger te verdedigen. In 1118 werd deze abdij gesticht door Saint-Bernard en uiteindelijk ontstond er een complex met alles wat de monniken nodig hadden. Uiteraard een kerk, een klooster, een eetzaal en slaapplaatsen, maar ook een bakkerij en zelfs een smederij. Dit alles kun je nog steeds bewonderen. Tijdens je bezoek kun je een indruk krijgen van het leven van de cisterciënzer monniken en hun stijl van bouwen. Neem er gerust de tijd voor, want het is meer dan de moeite waard. De omgeving in de vallei en de omringende bossen maken de plek echt heel bijzonder. Hou je van tuinen, strak gesnoeide buxus en fraaie bloemperken? Dan zit je hier ook goed, want de tuinen van de abdij hebben het label **Jardin Remarquable**. Dat is een door het Franse ministerie van Cultuur ingesteld kwaliteitslabel dat alleen aan bijzondere tuinen en parken wordt verleend. Als je in deze tuinen loopt en de fraaie gebouwen om je heen ziet, kun je je bijna niet voorstellen dat de Abbaye de Fontenay de ruige tijden van de middeleeuwen zo gaaf doorstaan heeft. Vergeet vooral niet een wandeling door de fraaie kloostergangen te maken. Meer informatie vind je op de website abbayedefontenay.com.

OP NAAR HET **MIDDELEEUWSE SEMUR-EN-AUXOIS**

De volgende tussenstop is een leuk idee voor een lunch. Het stadje ***Semur-en-Auxois*** ligt ongeveer 25 kilometer verderop en in de juiste richting naar Dijon. Via de D905 en D980 ben je er vanaf de Abbaye de Fontenay in ongeveer een halfuur. Zodra je wat dichterbij het stadje komt zie je al de contouren van het middeleeuwse centrum. De ligging aan de rivier de Armançon is heel aantrekkelijk en eenmaal in het oude centrum kijk je je ogen uit. Alles wat een middeleeuws stadje moet hebben is er: een doolhof van geplaveide straatjes, historische huizen met bijzondere gevels, stadspoorten en de oude vestingmuren waar je op verschillende plekken een mooi uitzicht hebt. Vooral de Rue Buffon is een leuke straat. Op zondagochtend is het er druk maar heel gezellig, want dan wordt de wekelijkse markt gehouden. In deze mooie straat liggen ook een paar cafés en restaurants. Bij La rumeur kun je verschillende wijnen uit Yonne en Côte-d'Or per glas bestellen, maar ook lekker eten. Dat kun je trouwens ook bij het goed aangeschreven La Cuisine de

“Zodra je wat dichterbij het stadje komt zie je al de contouren van het middeleeuwse centrum.”

la Fontaignotte in de Rue de la Fontaignotte. Maar er zijn nog meer leukere plekjes in Semur-en-Auxois te vinden. Wil je de calorieën er na een lunch uit lopen? Dan is er in de omgeving een mooie wandeling te maken van ongeveer 13 kilometer, **Le tour du lac de Pont**. Het is een wandeling om het stuwmeer dat ongeveer 4 kilometer van dit leuke stadje ligt. Je kunt er zwemmen, waterfietsen, kajakken, vissen en andere watersporten beoefenen. Semur-en-Auxois is een heel leuke bestemming om eens wat langer te blijven. Liefhebbers van wandelen en natuur kunnen het hier best een week uithouden. Het is ook een goede uitvalsbasis om dit deel van de Bourgogne verder te verkennen. Je vindt er diverse hotels, maar ook chambres d'hôte en gîtes om te overnachten in dit gezellige stadje.

Als je het in Semur-en-Auxois voor gezien houdt, is het tijd om richting Dijon te gaan. Dat kan op een paar manieren. Bijvoorbeeld via de D970, dan kun je misschien een kijkje nemen bij de Écluse 15Y de Braux in het Canal de Bourgogne. Het is een van 189 sluizen in het kanaal. Wie weet kun je er het schutten van de boten zien. Misschien nog leuker is het om naar de ongeveer 20 kilometer verderop gelegen **Voûte du Canal de Bourgogne** te rijden. Een opmerkelijk bouwwerk in het kanaal en een plek van ongeveer 3,3 kilometer waar je niet langs het kanaal kunt fietsen of wandelen. Het is namelijk een tunnel die tussen 1825 en 1832 gebouwd werd om te voorkomen dat er op het traject ongeveer tien sluizen moesten komen om de hoogteverschillen in het landschap op deze korte afstand te overbruggen. In **Pouilly-en-Auxois** kun je een rond-

vaart van ongeveer twee uur maken, daarmee vaar je door deze 3,3 kilometer lange verlichte tunnel en krijg je een indruk van de omgeving en het kanaal. Wil je liever via Semur-en-Auxois linea recta naar Dijon? Kies dan de D971, dan kun je vanaf Courceau tot aan Dijon op deze weg blijven rijden. In beide gevallen is de resterende afstand 75 kilometer naar het centrum van Dijon, waar je ongeveer een uur en een kwartier over doet.

DIJON, WAT EEN GEWELDIGE STAD!

Voor menigeen begint een vakantie in Frankrijk met een autoreis richting het zuiden. De **hoofdstad van de Bourgogne**, Dijon, is dan vaak een eerste tussenstop. Meestal wordt er een hotel voor een nacht geboekt, om de volgende ochtend weer verder te reizen naar Zuid-Frankrijk. Zelf ben ik diverse keren in Dijon geweest en het is een stad die meer dan de moeite waard is. Mijn voorkeur gaat uit naar de zaterdag, want dan wordt in het centrum een fantastische markt gehouden. De **markt in Dijon** is een van de mooiste van Frankrijk. In elk geval kun je hier het beste van de Bourgogne vinden, verse producten, mosterd, wijn en alles van topkwaliteit. Als je over de markt van Dijon slentert of je ogen uitkijkt in de prachtige markthallen, dan begrijp je direct dat de uitdrukking leven als een Bourgondiër niet zomaar uit de lucht is gegrepen. De markt van Dijon is eenvoudig te vinden. Als je eenmaal een plekje voor de auto hebt gevonden zoek je de torens van de Cathedrale Notre Dame en loop je die richting op. Met de kathedraal in je rug steek je schuin over naar de **Rue Musette** en iets verder liggen **Les Halles**, met eromheen de altijd heel gezellige markt. Daar vind je op dinsdag, vrijdag en zaterdagochtend tot 13.00 uur een markt met ontelbaar veel kramen. Daarnaast vind je in de markthallen zelf vooral verse waren zoals groenten, fruit, zuivel, vlees, gevogelte en vis. Deze immense markthal is ontworpen door de bekende Bourgondiër **Gustav Eiffel**, die in Dijon is geboren. Je weet wel, die van de Eiffeltoren in Parijs. Heb je na je bezoek aan de markt en het zien van al die lekkere etenswaren trek gekregen?

Dan hoef je niet ver te lopen, direct naast de markthallen liggen tal van restaurants. Je moet wel een beetje geluk hebben om een plekje te vinden, of zorgen dat je er voor 12.00 uur bent. Een apart restaurant vind ik ***Speakeasy***. Klinkt niet echt Frans, maar is het qua keuken wel. Ze hebben er altijd een goede plat du jour en een menu speed. De laatste keer dat ik er met Marian was genoten wij er van een heel voordelig lunchmenu waar niets mis mee was. Je zit er pal naast de markt op een gezellig terras en in de schaduw. De inrichting van het café is ook heel apart, stap er naar binnen en laat je verrassen. Gewoon een prima plek met vriendelijk personeel.

EEN BIJZONDERE HANDTEKENING

In de omgeving van de kathedraal vind je een paar prachtige straatjes met oude huizen, zoals de **Rue Verrerie**. In deze straat staan huizen uit de 15e eeuw die de laatste jaren met oog voor detail zijn gerestaureerd. Op de begane grond waren het vooral glasmakers (verriers) die er hun atelier hadden. Hier krijg je een goed idee hoe er in de middeleeuwen in Dijon geleefd werd. Via de **Rue Jeannin** en de **Rue de la Chouette** kom je achter de kathedraal aan de noordzijde, daar moet je even goed opletten. Als je er namelijk mensen de muur van de Notre Dame **een aai ziet geven** met hun linkerhand, dan zijn ze niet gek geworden, maar misschien wel heel slim. Het wordt gezegd dat het aanraken van de uil met de linkerhand geluk brengt. Natuurlijk heb ik het ook gedaan. Baat het niet, dan schaadt het niet. Dat kun je niet van de uil zeggen; omdat inmiddels ontelbare mensen het dier hebben aangeraakt is het beestje spiegelglad geworden. Waarom de uil op deze plek is aangebracht zal altijd een raadsel blijven. Sommige deskundigen beweren dat het de handtekening van de architect of een van de bouwers is. Feit is dat het een bijzondere plek is in het hart van Dijon. Daarna is het zeker een aanrader om de kathedraal vanbinnen te bekijken. Maar voor je naar binnen gaat, moet je eens goed kijken naar de bijzondere voorzijde met twee rijen pilaren boven de ingang. Eenmaal binnen is het op een zonnige dag prachtig met het licht dat door de gebrandschilderde ramen valt waardoor de fraaie kathedraal iets bijzonders krijgt.

*“Baat het niet,
dan schaadt
het niet.”*

EEN STAD VOOR LEKKERBEKKEN EN WIJNLIEFHEBBERS

Dat Dijon een Bourgondische stad is merk je aan van alles. Er is een plek waar je dit gevoel letterlijk en figuurlijk kunt proeven. Vlak bij de Chouette van de Notre Dame ligt op nummer tien in een prachtig pand uit 1483 **restaurant Maison Millière**. Hier kun je genieten van sfeer én de Bourgondische keuken. Als je in Dijon een traditioneel en lokaal gerecht wilt proeven, neem dan eens **Jambon Persillé Dijonnais** (ham met peterselie). Kies er ook meteen een lekker glas witte wijn bij uit de Bourgogne. Nu ik het toch over lekker eten heb: uit Dijon komt ook de beroemde Moutarde de Dijon. Je kunt 'm bij het wereldberoemde merk Maille kopen in de Rue de la Liberté, maar ook in andere winkeltjes. Ook heerlijk is de **pain d'épices**, een lokale specialiteit die gemaakt wordt bij Mulot & Petitjean op de Place Bossuet. Het is een soort ontbijtkoek, die ze sinds 1796 volgens een exclusief recept maken. Er zijn inmiddels meer vestigingen in Dijon, maar op dit adres zit de originele winkel.

In mei 2022 werd voor de lekkerbekken en wijnliefhebbers een uniek centrum geopend dat volledig gewijd is aan de Franse gastronomie. **La Cité internationale de la gastronomie et du vin** is een compleet nieuw gebouw dat op loopafstand van het centrum ligt. Ertegenover ligt de Parking Dijon Monge, waar je de auto eenvoudig kwijt kunt. Vanuit het centrum is het een stukje wandelen en als je dat niet wilt, rijden er gratis pendelbusjes (navettes) om je naar dit luilekkerland te brengen. In een prachtig gebouw vind je ruim 1750 vierkante meter expositieruimtes, maar ook winkeltjes die met eten en drinken te maken hebben, restaurants, een gastronomische bibliotheek en **La Cave de la Cité**, met meer dan 3000 flessen wijn, waarvan er ruim 250 te proeven zijn. Dat proeven is niet gratis, maar de ruimte van de cave is fantastisch als je wijnliefhebber bent. Ook als je het niet bent, is het indrukwekkend te zien hoe hier met wijn wordt omgegaan. Je kunt tegen betaling kiezen

*“Als je daar naar binnen stapt,
word je meteen overdonderd
door een metershoge wand!”*

wat voor wijnen en hoeveel ervan je wilt proeven. Dat kun je zelf doen, want je wijn wordt in de gekozen hoeveelheid (3, 6 of 12 cl) automatisch ingeschonken. Je kunt tegen extra betaling ook met een sommelier wijnen proeven, die legt je dan alles uit over de wijn. Het is erg leuk om deze indrukwekkende ruimte – en de rest van het complex – te bezoeken. Wil je de Franse gastronomie ervaren, want die staat niet voor niets op de Unesco Werelderfgoedlijst, dan kan dat in het restaurant ***La Table des Climats***. Als je daar naar binnen stapt, word je meteen overdonderd door een metershoge wand die vanaf de begane grond tot de bovenste verdieping doorloopt en compleet gevuld is met flessen wijn. Indrukwekkend! Het restaurant wordt inmiddels uitstekend gewaardeerd en combineert gerechten met wijn, vandaar dat het ‘Vinostronomique’ wordt genoemd. Als je het wilt ervaren, dan moet je wel vooraf reserveren, maar je kunt er terecht voor de lunch en het diner. Dubbel kans dus.

BLIJF EENS WAT LANGER IN DIJON!

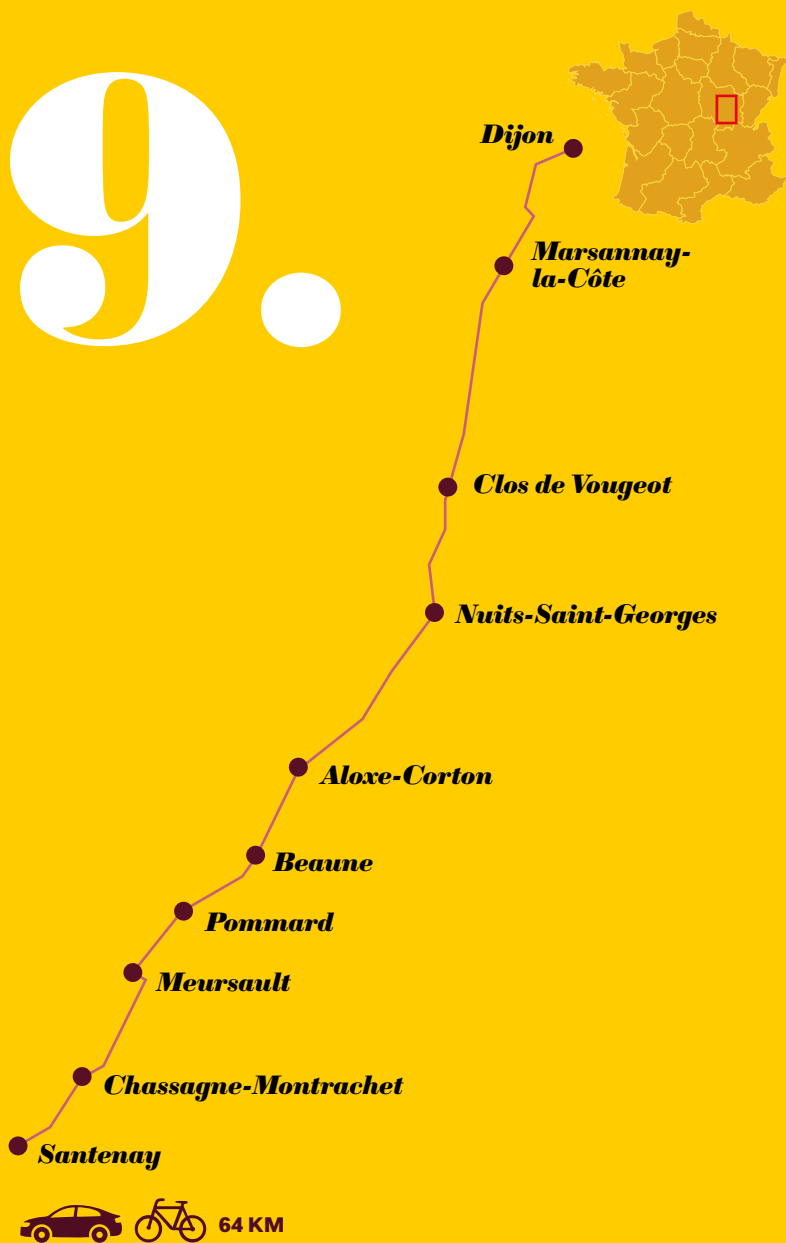
Ga gerust eens een weekend naar Dijon. Dan kun je bijvoorbeeld op pad gaan met een gids om het centrum nog beter te leren kennen. Je gaat dan in een paar uur het belangrijkste van de oude binnenstad zien. Lekker ouderwets kuieren met een plattegrond in je hand kan natuurlijk ook. Meer informatie en een stadsplattegrond, ook in het Nederlands, is gratis verkrijgbaar bij het office du tourisme aan de Rue des Forges. Daar kunnen ze je ook alles vertellen over een wandeling met een gids. Daarna kan je avontuur in Dijon beginnen. Eén ding is zeker, Dijon doe je tekort door er niet op zijn minst een paar dagen te verblijven. Het centrum barst van de winkels, restaurants en cafés en met het nieuwe La Cité internationale de la gastronomie et du vin heeft deze Bourgondische stad er een extra attractie bij. Wil je de wijnstreek tussen Dijon en Beaune verkennen? Dat kan met de auto, maar ook heel mooi op de fiets of e-bike. In het volgende hoofdstuk ga ik je er veel meer over vertellen en kom je achter nog meer geheimen van de Bourgogne.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

9.

Waarom **Côte-d'Or** een topbestemming is

Voor ik je meer ga vertellen over het departement **Côte-d'Or** kom ik even terug op Dijon. Deze bijzondere stad is immers de hoofdstad van het departement, dat vooral bekend is vanwege de uitgestrekte wijngaarden.

Dijon heeft een rijke historie, die teruggaat tot de Romeinse tijd, maar de ontwikkeling van de huidige stad vond vooral in de middeleeuwen plaats. In de tijd van het hertogdom Bourgondië was Dijon al de hoofdstad van de streek en Filips de Stoute en Karel de Stoute hebben de oude binnenstad vormgegeven, met het ***Palais des Ducs et des États de Bourgogne*** als bijzonder middelpunt. In de eeuwen erna ontwikkelde Dijon zich tot een centrum voor handel, wijn, wetenschap en kunst en nog steeds ligt de stad op een kruispunt van belangrijke (snel)wegen. Als je over de autoroute rijdt en in de buurt van Dijon bent, raad ik je aan een afslag te nemen en deze bruisende stad te bezoeken. Trek dus net als Filips of Karel je stoute schoenen aan en verlaat de snelweg. Laat je daarna onderdompelen in een stad met bijzondere architectuur, een gezellig oud centrum en ongekende mogelijkheden om te genieten van het goede Franse leven. Ik weet zeker dat je er geen spijt van krijgt, want alleen al met een bezoek aan Dijon zul je ervaren waarom de Côte-d'Or een topbestemming is. Maar... er zijn nog veel meer speciale plekken in dit departement. En dat op ongeveer 550 kilometer van Maastricht of Brussel.

BINNENDOOR LANGS CÔTES EN WIJNGAARDEN

Wanneer je met de auto over de tolweg richting Lyon rijdt, zie je na Dijon rechts van de snelweg in de verte de heuvels met eindeloze wijngaarden. Wat je vanaf de snelweg niet ziet, is dat er bijna evenwijdig aan de autoroute twee departementale wegen dezelfde richting op gaan, de D974 en de D122.

De Côte-d'Or is na Yonne het tweede departement in de Bourgogne waar ik je meer over ga vertellen. Ik heb côte altijd een vreemde benaming gevonden voor een streek in het Franse binnenland. Althans, ik associeer **côte** met strand en zee, zoals bij de Côte d'Azur of de Côte

Opale aan de Kanaalkust. In de Bourgogne hebben ze dus ook côtes, dat zijn benamingen voor de wereldberoemde wijngebieden in dit stukje Frankrijk, waar jaarlijks een zee aan wijn wordt geproduceerd. Dat de heuvels hier côte worden genoemd is geen toeval, maar om te begrijpen waarom dit zo is moet je 160 miljoen jaar terug in de tijd. Toen lag hier een ondiepe zee, die na verloop van tijd verdween. Daarna ging het landschap er door aardbevingen en andere geologische invloeden uitzien zoals het nu nog steeds is. Het werd een gebied met hellingen, rotsen en valleien met een kalkrijke ondergrond, die uitermate geschikt bleek te zijn voor de wijnbouw. Ik beschrijf 160 miljoen jaar geschiedenis en vorming van een landschap misschien wat simplistisch nu, als je er meer over wilt weten kun je terecht bij de in 2023 geopende **Cités des Climats et vins de Bourgogne** in Beaune en Mâcon. Maar daarover verderop meer. In elk geval is de combinatie van het klimaat en de bodemgesteldheid van de Côte-d'Or de oorzaak van het unieke terroir van de bourgognewijnen. Overigens is terroir een term die in de wijnwereld gebruikt wordt voor tal van factoren die bijdragen aan de kwaliteit en smaak van wijn. Kort gezegd gaat het om een combinatie van klimaat, bodem, geografische ligging en de invloed van de wijnboer. Dit kan zelfs per perceel verschillen, waardoor ook de smaak van de druiven van twee naast elkaar liggende percelen anders kan zijn.

Tussen de autoroute en de voet van de côtes zit nauwelijks 2 kilometer, maar het zijn wel de beroemdste 2 kilometers als je het over wijn hebt.

Hier komen wijnen vandaan die tot de beste én ook de duurste ter wereld behoren. De eerder genoemde D974 (de oude N74) volgt ongeveer 60 kilometer de **Route des Grands Crus** tot Santenay ten zuiden van Beaune.

*“Elk dorp heeft zijn eigen
charmes, wijngaarden en wijnen
met een specifiek karakter.”*

Je passeert dan de 34 wijndorpen van de Côte de Nuits en de Côte de Beaune. Elk dorp heeft zijn eigen charmes, wijngaarden en wijnen met een specifiek karakter. Het zijn 60 kilometers waar heel veel te beleven, te zien en te proeven valt en ik wil je er graag kennis mee laten maken. Je kunt die 60 kilometer natuurlijk met de auto, motor en zelfs op de fiets in een dag afleggen, maar ik denk dat je dan het nodige mist wat meer dan de moeite waard is. Het is veel leuker ergens een overnachtingsplek te zoeken om deze bijzondere streek beter te leren kennen.

DE CÔTE DE NUITS EN NUITS-SAINT-GEORGES

Toen ik eenmaal doorhad hoe de côtes in de wijngaarden zijn ontstaan, had ik meteen minder moeite met deze benaming en leek het mij een leuk idee om ze aan een nader onderzoek te onderwerpen. Vanuit Dijon neem ik je mee door deze wereldberoemde wijngaarden in de Côte-d'Or. Ten zuiden van Dijon, tussen de wijndorpen Chenôve en Corgoloin, ligt het wijngebied dat de **Côte de Nuits** wordt genoemd. Hoewel ik de streek goed ken, ben ik er speciaal voor dit boek opnieuw vijf dagen naartoe geweest om te achterhalen hoe het er is om te fietsen, maar ook om voor mij nog onbekende plekjes te ontdekken. Tenslotte wilde ik weten of het in deze wereldberoemde wijnstreek mogelijk is bij goede wijndomeinen te proeven en betaalbare wijn te kopen. Die wijntips krijg je verderop te lezen, maar eerst neem ik je mee op mijn ontdekkings-tocht door de Côte de Nuits. Het wijndorp **Nuits-Saint-Georges** is daarvoor een prima bestemming, omdat dit dorp ongeveer halverwege Dijon en Beaune ligt. In het dorp en de directe omgeving zijn goede

hotels en chambres d'hôte te vinden. Als je er wat langer wilt verblijven, kun je ook een gîte of appartement boeken.

Tussen Dijon en Beaune vind je ook diverse campings en voor campeers zijn er verschillende camperplaatsen te vinden. Ben je een camperaar? Dan is het een goed idee om je aan te sluiten bij **France Passion**. Je kunt dan gratis of heel voordelig bij meer dan tweeduizend boeren en wijnboeren in Frankrijk overnachten. De gedachte achter deze organisatie is om je kennis te laten maken met het leven op het platteland en het werk en de producten van de (wijn)boer. Sta je bijvoorbeeld met je camper bij een wijnboer, dan kun je er proeven en wat wijn kopen in ruil voor de gratis nacht die je er verblijft. Je kunt dus niet een hele week blijven staan en reserveren kan ook niet, maar het is een heel leuke manier om je campervakantie op deze manier door te brengen. Meer informatie vind je op de website france-passion.com. Ik huurde een gîte in een klein dorpje van de **Hautes-Côtes de Nuits** op een hoogte van ongeveer 400 meter. De wijngaarden die daar liggen brengen goede wijnen voort. Sterker nog, door de opwarming van de aarde en door een jonge generatie wijnmakers worden de wijnen uit deze hoger gelegen wijngaarden steeds beter. De druiven krijgen meer warmte en het gebruik van nieuwe technieken en de biologische wijnbouw zorgen voor een kwaliteitstoename van de druiven in deze wijngaarden. Prettige bijkomstigheid is dat de prijzen nu nog wel lager zijn dan van de beroemde wijnen uit de wijngaarden 400 meter lager.

Nuits-Saint-Georges is een leuk dorp, met een gezellig oud centrum met wijndomeinen, restaurants en cafés. Je vindt er ook leuke winkeltjes, zodat het dorp voor iedereen wat te bieden heeft. De meeste terrassen vind je op de Place de la République en mijn favoriete plekje ligt net iets verder buiten de drukte. In de Grande Rue ligt het kleine restaurant La Cabotte, maar als je even een paar meter verder loopt ligt om de

hoek, op de Place Monge, het terras van dit prima restaurant. Je zit er heerlijk rustig op het plein en vlak naast een oude wijnpers. Naast de lokale gerechten op de menukaart is er een uitgebreide wijnkaart om van te watertanden. Als je het wijndorp verder verkend hebt en je wilt wat wijn kopen aan de hand van een goed advies, dan kan ik je aanraden om naar de Rue Crébillon te lopen. Daar ligt de wijnwinkel **Cavon de Bacchus**, met een fantastische collectie bourgognewijnen.

FIETSEN IN DE CÔTE DE NUITS RICHTING DIJON

De beste tip die ik je kan geven om de wijngaarden van de Côte de Nuits te zien is op de fiets stappen. Natuurlijk kun je met de auto de Route des

Grands Crus volgen, maar op de fiets is gewoon veel leuker. Je moet wel rekening houden met wat heuvels. Heb je een e-bike? Dan leveren die heuvels geen enkel probleem op. Dwars door de wijngaarden loopt een **bewegwijzerde fietsroute** over de rustige wegen tussen Dijon en Nuits-Saint-Georges.

Dit is een etappe van de Tour de Bourgogne en de afstand is ongeveer 24

kilometer. Als je de tijd neemt om de verschillende wijndorpen te bekijken, kun je er het best een dag voor uittrekken. Je kunt deze fietstocht ook vanuit Dijon maken, maar ik reed 'm met Marian in omgekeerde richting.

Omdat wij onze gîte in het dorpje **Chaux** hadden, moesten we eerst een kilometer of vier over de D8 afdalen naar Nuits-Saint-Georges, een werkelijk fantastische afdaling met een uitzichtpunt over de lager gelegen wijngaarden. Omdat wij later op de dag ook nog terug moesten, keek ik onderaan Marian bedenkelijk aan; zelfs met een e-bike zou het een pittige klim worden! We passeerden het **Château Gris**, dat sinds de 18e eeuw op een unieke plek met een ommuurde wijngaard van 3,5 hectare ligt. De inwoners van Nuits-Saint-Georges noemden het kasteel zo vanwege het grijze leistenen dak. Onderaan de D8 kom je bij de bewegwijzerde fietsroute richting Dijon. Je herkent de fietsroute aan de wit-groene richtingsbordjes met daarop het gekleurde logo van **le Tour de Bourgogne à vélo**. Je fietst eerst een stukje door het dorp en wat ik heel maf vond, was dat je daarna plotseling voor de begraafplaats van Nuits-Saint-Georges staat. De grote poort stond open. Het bordje stond echt op rechtdoor fietsen, dus deden we dat ook maar. Je fietst dus gewoon over de begraafplaats en aan het eind kun je opnieuw door een poort, de weg oversteken en rechtdoor de wijngaarden in.

Vanaf dat punt is het alleen maar fietsen door wijngaarden en wijndorpen. Je ziet regelmatig borden waar de namen van de specifieke wijngaarden op staan. En altijd wordt er wel ergens in de wijngaarden gewerkt. De wegen waar je over fietst zijn grotendeels alleen bestemd voor fietsers en voertuigen van de wijnboeren. Wij fietsten er eind juni en stuitten na een paar kilometer op een veewagen waar net een paard uit kwam. Toen wij er even bleven staan werd het paard voor een ploeg gespannen en werd er met man en paard aan gewerkt om de grond tussen de kostbare wijnranken los te maken. Als je hier door de wijngaarden fietst, besef je ook waarom de wijn uit de Côte de Nuits behoorlijk aan de prijs is. Alles wordt er namelijk met de hand gedaan: het onderhoud in de wijngaarden, het snoeien, het ploegen én uiteindelijk het plukken.

VOSNE-ROMANÉE

Over kostbaar gesproken, het eerste wijndorp dat je al fietsend bereikt is ***Vosne-Romanée*** en dat is misschien wel het beroemdste wijndorp van de rode bourgognewijnen. Het dorp zelf stelt niet zo heel veel voor,

*“Deze wijn van de
pinot-noirdruiven
behoort tot de
duurste ter wereld.”*

maar de wijngaarden bij het dorp wel. Ze hebben klinkende namen zoals La Tâche, Les Richebourgs, Romanée-Saint-Vivant en Romanée-Conti. Die laatste grand cru-wijngaard is mythisch en eigendom van **Domaine de la Romanée-Conti**. Zet het uit je hoofd om bij dit domein een proeverij te regelen, de wijnen zijn namelijk zo exclusief en duur dat alleen bij wijze van pure uitzondering mensen door het afgesloten hek worden binnengelaten om te proeven. Deze wijn van de pinot-noirdruiven behoort tot de duurste ter wereld en als je een fles wilt bemachtigen, dan is een flinke prijs in de Staatsloterij misschien een mogelijkheid. Zo is er bijvoorbeeld eens een fles Romanée-Conti uit 1945 geveild voor een bedrag van ruim 550.000 Amerikaanse dollars. Wil je toch een beetje meekrijgen van deze mythische wijnen? Let dan goed op als je door de wijngaarden bij Vosne-Romanée fietst, de wijngaarden van het domein zijn namelijk herkenbaar aan grote stenen kruizen en de wijngaard van Romanée-Conti ligt achter een stenen muur met daarin een plakkaat met de naam van de wijngaard. Overigens, als je bij dit dorp komt zie je een bord met het opschrift **Fin de la véloroute, danger engins viticoles**. Hoewel er dus staat dat de fietsroute eindigt en er gevaar bestaat van voertuigen die in de wijngaarden worden gebruikt, moet je je niet van de wijs laten brengen, maar gewoon de weg volgen. Na het dorp kun je namelijk de route weer gewoon volgen. Je fietst daarna op en af met links en rechts alleen maar wijngaarden naar een volgende speciale bestemming.

EEN BIJZONDER WIJNKASTEEL: **CHÂTEAU DU CLOS DE VOUGEOT**

Na een paar kilometer doemt er een kasteel boven de wijnranken op, ***Château du Clos de Vougeot***. Het meest bekende beeld van dit kasteel is dat van de voorzijde, maar als je het kasteel fietsend door de wijngaarden vanuit Vosne-Romanée benadert krijg je een veel beter idee van de unieke ligging en de bij het kasteel behorende wijngaarden. Het kasteel ligt sinds het begin van de 12e eeuw iets buiten het wijndorp Vougeot en te midden van wijngaarden met een oppervlakte van ruim 50 hectare. Zoals vaker in Frankrijk is ook deze plek door monniken gesticht en nog steeds neemt het kasteel een belangrijke plaats in de geschiedenis van de Franse wijnbouw in. Over die geschiedenis kun je in het kasteel veel meer te weten komen, want het is het hele jaar geopend. Met een betaald bezoek krijg je toegang tot de 15e-eeuwse wijnmakerij, de Petit Cellier en de Grand Cellier uit de 12e eeuw, de slaapzaal en de keuken. Je ziet ook de eeuwenoude wijnpersen. Het kasteel is trouwens ook de thuisbasis van la Confrérie des Chevaliers du Tastevin. Dat is een broederschap die in 1934 werd opgericht om de wijnen, de regionale keuken en de tradities van de Bourgogne te behouden en waar mogelijk in ere te herstellen. Ga er ook eens in de wijngaarden wandelen, het is dé plek om te genieten van een bijzondere omgeving.

EEN **BANK** IN DE **SCHADUW** MET **PRETTIG UITZICHT**

Na een bezoek aan Château du Clos de Vougeot kun je naar het dorp Vougeot gaan of verder fietsen en de bordjes volgen richting het volgende beroemde wijndorp, Gevrey-Chambertin. Maar je passeert eerst Chambolle-Musigny en Morey-Saint-Denis. Toen ik deze fietstocht de laatste keer maakte was het een zonnige en warme dag in juni. We hadden wat stokbrood en drinken mee om onderweg wat te eten en toen we in **Morey-Saint-Denis** kwamen, zag ik in de schaduw van de lokale kerk en bomen een bank. Ideaal om even te zitten met een mooi uitzicht, want aan de overkant ligt de **Caveau des vigneronns**. Dat is een collectieve wijnkelder van twaalf wijndomeinen waar je de wijnen van deze domeinen kunt kopen voor dezelfde prijs als op het domein. Er zijn meer dan 170 verschillende soorten wijn beschikbaar en ter plekke proeven kan ook. Ze vertellen je er graag meer over de wijnen van de Côte de Nuits. Hier naar binnen stappen kan geen kwaad en het is veel eenvoudiger dan een afspraak maken bij een wijndomein in deze streek. Maar daarover straks meer. Als je de fietsroute verder volgt kom je vanzelf bij **Gevrey-Chambertin**, een dorp dat de moeite waard is vanwege de wereldberoemde wijnen, maar vergeet ook niet er even stil te staan of de fiets aan de kant zetten om het dorp te voet te bekijken. De tweede naam van dit wijndorp is afkomstig van de grand cru-wijngaard Chambertin waar je fietsend doorheen komt. Deze wijngaard is te herkennen aan een bord met de tekst **Ici commence le Chambertin**. Het dorp is leuk om te zien, met mooie oude panden in de smalle straatjes. Er zijn langs de fietsroute ook een paar restaurants en bars met terrassen, dus als het lekker weer is, is het een goede pauzeplek. En misschien een moment om de lokale wijn te proeven? Iets buiten het centrum ligt het **Château de Gevrey-Chambertin**, dat ooit tot de Abdij van Cluny behoorde. Het is niet te bezoeken en eigendom van een Chinese zakenman die het inclusief de bijbehorende wijngaarden in 2010 kocht. Iets voorbij het kasteel heb je

een mooie doorkijk over de wijngaarden die bij het château horen. Zodra je de fietsroute vervolgt en het dorp uit rijdt gaat de weg omhoog en kom je vanzelf langs het kasteel. Daarna kun je de resterende kilometers van de Côte de Nuits afleggen en passeer je de wijndorpen Fixin en Couchey, om te eindigen in Marsannay-la-Côte. Namen die ook allemaal weer verbonden zijn met gerenommeerde wijnen. Aan het begin van dit hoofdstuk schreef ik dat de Côte de Nuits ten zuiden van Dijon begint bij het dorp **Chenôve**. Dat is ook zo, maar ik ben er niet naartoe gefietst omdat het in de periferie van Dijon ligt, de stad die eigenlijk het dorp heeft opgeslokt. Je kunt de fietsroute wel helemaal volgen tot in het centrum van Dijon, maar de laatste kilometers zijn niet echt indrukwekkend. Wil je op de fiets naar hartje Dijon, dan kan dat wel door de bordjes te volgen. Je komt dan onder meer langs de Cité internationale de la Gastronomie et du vin, waar je richting het centrum kunt. Dat gaat trouwens niet helemaal zonder slag of stoot, want je zult flinke stukken trottoir met voetgangers moeten delen en die zijn niet altijd bedacht op fietsers. Dat was niet zo mijn ding en al helemaal niet van Marian. Vandaar dat wij van **Marsannay-la-Côte** het eindpunt van onze fietstocht maakten. Dit wijndorp is trouwens volgens de caviste uit Parijs ondergewaardeerd in de Côte de Nuits. Daar kun je misschien gebruik van maken door voor acceptabele prijzen heel goede wijnen op de kop te tikken. De terugtocht ging in omgekeerde richting en dan blijkt toch, ondanks dat je dezelfde route volgt, dat je de fietstocht dan heel anders beleeft. Onze tocht van bijna 50 kilometer eindigde in de namiddag met een lekker hapje en een goed glas wijn op het terras van La Cobotte in Nuits-Saint-Georges.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

Wijnproeven en kopen in de Côte de Nuits?

De kop van dit hoofdstuk over wijnproeven en kopen in de wereldberoemde Côte de Nuits wordt afgesloten met een vraagteken. Dat is niet voor niets, want de markt voor wijn uit de Côte de Nuits is op zijn zachtst gezegd gespannen.

Dat komt allereerst omdat de vraag naar de topwijnen uit deze streek al vele jaren heel groot is en jaarlijks nog steeds toeneemt. Bovendien waren de oogsten van 2019 en vooral 2021 historisch laag, wat het aanbod nog krappere maakte. Het resultaat is dat de prijzen van de meeste wijnen geëxplodeerd zijn en veel wijnboeren alleen nog maar verkopen aan hun trouwe vaste klanten. Ze nemen simpelweg niet meer de moeite om nieuwe potentiële klanten te ontvangen voor een proeverij en hun een paar flessen te verkopen. Misschien is het goede nieuws dat in 2022 de opbrengsten in de Bourgogne voor een aangename verrassing hebben gezorgd, met wijnen die het potentieel hebben voor een geweldig wijnjaar te zorgen. Als 2023 ook een mooi wijnjaar wordt, met voldoende opbrengsten, dan zou wellicht enige ontspanning op de markt kunnen ontstaan en zou proeven en kopen bij de wijnboer toch weer mogelijk worden. Je kunt natuurlijk ook altijd naar een coöperatie gaan of een gezamenlijke cave van lokale wijnboeren bezoeken.

De wijndomeinen zijn door de caviste uit Parijs geselecteerd, misschien kun je hier terecht voor een proeverij. Een afspraak maken is meestal nodig en de beste tijd is over het algemeen aan het eind van de middag, maar dit kan per domein verschillen.

Domaine Bart

Domain Bart ligt in het minst bekende dorp van de Côte de Nuits. Martin Bart maakt er wijnen die tot de absolute top horen. Het domein heeft een verscheidenheid aan percelen die stuk voor stuk hun eigen persoonlijkheid en karakter hebben. En dat proef je in de wijnen. Een aanrader als je een afspraak kunt krijgen en de prijzen blijven er aantrekkelijk.

**23 RUE MOREAU
21160 MARSANNAY-LA-CÔTE
+33 380 514 976**

Domaine Bernard Coillot

De wijnen van dit domein zijn altijd zacht en rond van smaak. Rijp fruit en mooie houttonen. Het zijn makkelijk toegankelijke wijnen die veel mensen zullen aanspreken, en altijd met de nodige complexiteit. Een adres om op je lijstje te zetten.

**14 RUE DE LA BOULOTTE,
21160 MARSANNAY-LA-CÔTE
+33 380 521 759**

Domaine Berthaut-Gerbet

Hier worden volgens de caviste schitterende wijnen gemaakt. Er is een fraai aanbod uit de hele Côte de Nuits, maar ook uit de Côte de Beaune, waardoor er in het proeflokaal ook andere wijnen geproefd kunnen worden. Het proeflokaal Caveau Napoléon is op werkdagen (behalve woensdagmiddag) geopend van 09.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 18.00 uur.

**9 RUE NOISOT, 21220 FIXIN
+33 380 524 548**

Domaine Marchand-Grillot

Een van de meest ondergewaardeerde domeinen uit dit gerenommeerde wijndorp. In de Rue Aquatique wordt water niet in wijn veranderd, maar er wordt wel heel verfijnde wijn gemaakt. Zijdezacht en met karakter. Absolute topwijnen!

21 RUE AQUATIQUE, 21220 GEVREY-CHAMBERTIN
+33 380 341 018

Domaine Chicotot

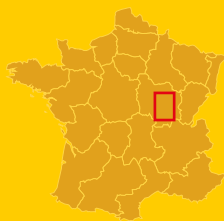
Dit is het favoriete adres in Nuits-Saint-Georges van de caviste uit Parijs. De wijnen behoren tot de beste uit de streek. De nieuwe generatie heeft het stokje met veel succes overgenomen. Er wordt nu biologisch verbouwd en de kwaliteit is nog beter geworden. Mocht je er terecht kunnen, dan kun je hier prachtige wijnen proeven en kopen.

15 RUE DU GÉNÉRAL DE GAULLE,
21700 NUITS-SAINT-GEORGES
+33 380 611 933

Ten slotte nog twee andere domeinen waar je wellicht terechtkunt: **Domaine Daniel Rion & Fils** in Premeaux-Prissey en **Domaine Clerget** in Vougeot. Allebei altijd goed!

Verder kun je terecht in de eerder al genoemde **Caveau des vignerons** in Morey-Saint-Denis, gelegen tegenover de kerk van het dorp. Misschien gewoon langsgaan, een kijkje nemen en proeven. Er zijn in elk geval mooie wijnen te koop.

10.

Nuits-Saint-Georges

Chaux

Villers-la-Faye

Magny-lès-Villers

***Pernand-
Vergelesses***

Aloxe-Corton

30 KM

Beaune en fietsen in de Côte de Beaune

In het vorige hoofdstuk schreef ik dat bij het plaatsje Corgoloin de Côte de Nuits overgaat in de Côte de Beaune. Dat is de wijnstreek die tussen de snelweg en de heuvels van de côtes richting het zuiden loopt tot ongeveer Santenay. **Beaune** is een leuke plaats, kleiner dan Dijon, maar er valt genoeg te zien en te beleven.

Château de Corton-André

Als je in de buurt van Beaune verblijft, is het ook leuk om tussen Beaune en Nuits-Saint-Georges door de wijngaarden te fietsen. Het is de beste manier om de streek te verkennen. Maar ook met de auto kun je mooie trips maken in de omgeving. Vergeet daarbij vooral niet om eens hoger op de côtes te gaan. Gewoon dus een dag in de auto op stap. Zonder plan een roadtrip maken kan heel verrassend zijn.

AI! HET FIETSPAD IS GEBLOKKEERD EN NU?

Ik heb een keer een machtige fietstocht gemaakt van Nuits-Saint-Georges naar Beaune. Dat kan via de ongeveer 24 kilometer lange bewegwijzerde fietsroute door de wijngaarden, die ook een etappe is van de Tour de Bourgogne. Makkelijk te doen dus op een dag en als je Beaune wilt bezoeken, dan zou ik op tijd in de ochtend vertrekken. In Nuits-Saint-Georges kun je de auto op diverse plekken parkeren maar niet alle plaatsen zijn gratis, daar moet je dus even goed op letten. De fietstocht kun je beginnen op de plek waar je een mooi uitzicht hebt op Château Gris aan de rand van het dorp. Hier volg je dan richting het zuiden de bewegwijzerde fietsroute. Je fietst grotendeels door de wijngaar-

den en afhankelijk van het seizoen langs velden vol zonnebloemen. Het eerste deel is relatief vlak en makkelijk. Fietsen op een bewegwijzerde fietsroute wil in Frankrijk niet altijd zeggen dat de route altijd goed is aangegeven en dat je geen obstakels tegenkomt. Zo kwam ik met Marian over deze fietsroute bij het wijndorp **Corgoloin**, waar de Côte de Beaune begint. Je fietst er vanuit de wijngaarden het dorp in en toen wij er reden werd er gebouwd aan een pand. Er stond een enorme vrachtwagen met een betonpomp op het fietspad, waar je niet langs kon. De steunpoten aan de zijkant van de auto waren uitgeklappt en blokkeerden het fietspad en eronder hingen kabels waardoor we er niet onderdoor konden kruipen. Dat leek ons sowieso niet zo'n goed idee, want er werd net beton gestort op een verdiepingsvloer van het pand. Terwijl ik samen met Marian de situatie inschatte en bedacht hoe wij in hemelsnaam aan de andere kant konden komen, stapte er een man op ons af. Hij wenkte dat we onder de steunen door konden. Daarna riep hij een collega, de werkzaamheden werden even stilgelegd en zij zorgden ervoor dat onze e-bikes aan de andere kant van het obstakel kwamen. Daarna werden de kabels omhooggehouden en konden wij onder de steunen door kruipen. Na vijf minuten kon de bouw en het storten van de vloer weer verder gaan en konden wij onze fietstocht vervolgen. Fietsen in Frankrijk is fantastisch, maar je moet er altijd rekening mee houden dat er weleens iets op het fietspad kan staan. Vooral in dorpen en steden waar je vaak over de stoep of een smalle strook op de weg fietst kan het voorkomen dat er vuilnisbakken of auto's staan. Ook moet je alert zijn op de routebordjes, want soms staan ze niet op een logische plaats. Wij houden in elk geval samen altijd de bewegwijzering goed in de gaten, zodat de kans om een bordje te missen zo klein mogelijk is.

MAAK NIET DE FOUT DIE IK MAAKTE

De fietsroute door de wijngaarden richting Beaune brengt je bij het bijzondere wijndorp **Aloxe-Corton** met het Château de Corton-André.

*“En hou je van truffel?
Dan is het een leuk idee
om een demonstratie met
truffelhonden mee te maken.”*

Als je het dorp binnen rijdt ontcom je er niet aan. Wat meteen opvalt is het kleurrijke dak. Het is een populaire bestemming in de buurt van Beaune en misschien wel het meest gefotografeerde gebouw van de streek. Op deze plek ben je ook aangekomen bij een van de prestigieuze wijngaarden van de Côte de Beaune, waar voortreffelijke rode en witte wijnen worden gemaakt. Je kunt deze wijnen proeven in de oude kelders van het kasteel, maar ook bij de omliggende wijnboeren. Na dit bijzondere wijndorp kun je de route richting Beaune volgen, met een paar pittige klimmetjes. Bij Beaune kom je vlak langs en over de autoroute A6 en daarna fiets je naar het Parc Bouzaize, waar je niet ver van het centrum zit. Als je terug naar Nuits-Saint-Georges wilt fietsen kan dat uiteraard via dezelfde route als op de heenweg. Ik vond het echter leuker om er een ‘fietsrondje’ van te maken en daarom ging ik na een pauze in Beaune eerst een stukje terug richting Aloxe-Corton, maar uiteindelijk naar **Pernand-Vergelesses**, een leuk dorp met de nodige wijnboeren die voortreffelijke wijnen maken. Om er te komen moet je een stuk klimmen en dat gaat deels over de **D18**. In het dorp, vlak na het wijndomein Bonneau du Martray, kies je rechts de weg die schuin omhoogloopt, de Rue de Bully. Maak daar niet de fout die ik maakte! Ik bleef hier namelijk links aanhouden en kreeg daarna een enorm steile klim voor mijn kiezen. Zelfs met een e-bike was het een pittige klus om bovenop te komen en eenmaal daar hield de geasfalteerde weg op. Oeps... Dat kon niet goed zijn. Marian arriveerde even later en samen keken wij nog naar een weggetje dat rechts steil omhoogliep. Nou ja, dan pakken we die ook nog wel mee. Even later stonden we bovenop bij een uitkijkpunt op het

plateau de Frétille, waar je een fantastisch uitzicht op de omgeving hebt bij het Oratoire de Notre Dame de Bonne Espérance. Ook een aangename plek voor een picknick, maar je moet er wel iets voor overhebben. Ben je een wielrenner? Vanuit het dorp is de klim ongeveer 1000 meter, met een gemiddeld stijgingspercentage van 11%. Kies je de juiste weg in het dorp, dan kun je naar **Magny-lès-Villers**.

BROOD UIT EEN AUTOMAAT, LIKEUR EN TRUFFEL

Het stuk naar Magny-lès-Villers klimt gestaag over de Rue de Bully, je fietst langs landerijen en bos tot aan Villers-la-Faye, waar je in het centrum de richting van Chaux moet kiezen over een vlak stuk. Chaux is een dorpje van niks en ligt boven op de **Hautes-Côtes de Nuits**. Hier verbleven wij een paar dagen om in deze streek te fietsen. Toen ik er een Airbnb boekte, vroeg ik bij aankomst waar de boulanger in het dorp was. Die was er niet, wel kreeg ik te horen dat er elke dag, behalve op woensdag, verse baguettes van zeven uur 's ochtends in de **maBaguette** verkrijgbaar waren, de broodautomaat die elke ochtend vers werd gevuld. Om uiteindelijk weer in Nuits-Saint-Georges uit te komen maak je vanuit Chaux een prachtige afdaling van iets meer dan 4 kilometer. Vlak voor het laatste stukje zie je rechts een picknickplaats met een gaaf uitzicht op de wijngaarden. Het laatste stukje komt vlak langs het gerenommeerde Château Gris en even later sta je weer op de plek waar de fietstocht begon. Je hebt dan ongeveer 40 kilometer afgelegd en bent langs de leukste plekjes van de Côte de

Beaune ten noorden van de beroemde wijnstad gefietst. Van de eigenaresse van de gehuurde gîte kreeg ik nog een paar leuke

tips. Boven op de côte ligt het dorpje Arcenant, op een kilometer of tien van Nuits-Saint-Georges. In dat dorpje ligt ***Liqueur Jean Baptiste Joannet***. Al generaties lang woont deze familie in Arcenant, een dorp dat vooral bekendstaat om de teelt van rood fruit zoals frambozen, aardbeien, kersen en zwarte bessen. Ze maken er op ambachtelijke wijze de lekkerste likeuren en jam. En hou je van truffel? Dan is het een leuk idee om een demonstratie met truffelhonden mee te maken. Truffels in de Bourgogne? Jazeker, in de bossen bij Marey-lès-Fussey ligt ***Maison aux Mille Truffes***. Daar kun je zien hoe deze gastronomische lekkernij met truffelhonden wordt gevonden. Aansluitend kun je kiezen voor een proeverij of een complete truffellunch. Leuk en lekker om eens te doen.

BEAUNE, MEER DAN EEN TUSSENSTOP LANGS DE AUTOROUTE

Beaune is de ideale tussenstop op weg naar het zuiden van Frankrijk. Maar daar doe je de gezellige wijnhoofdstad van de Côte-d'Or tekort mee. Beaune heeft namelijk meer te bieden dan er een nachtje te slapen en de volgende dag verder te rijden. Ik heb speciale herinneringen aan Beaune omdat onze zoon er gestudeerd heeft. Het is ook de stad waar ik mijn Franse vuurdoop kreeg en voor het eerst ***escargots*** at in het gezellige en goede restaurant Le Gourmandin aan de Place Carnot. Voor het eerst slakken eten vond ik toen best eng, maar gelukkig was het een soep met escargots en ik moet zeggen dat dat een goede manier was om kennis te maken met slakken. Daarna? Escargots vind ik verrukkelijk! En het restaurant heb ik samen met Marian nog regelmatig opgezocht. Tegenwoordig heet het L'Ecrit'Vin en ook daar zijn onze ervaringen prima. Het is er gezellig en je eet er lekkere lokale gerechten. Beaune is niet zo heel groot en heb je op een dag wel gezien, maar de omgeving biedt veel mogelijkheden voor uitstapjes, wandelingen en fietstochten in de wijngaarden of voor een roadtrip met de auto.

BLIKVANGER: HOSPICES DE BEAUNE

Het **Hôtel-Dieu** in Beaune moet je absoluut bekijken, beter bekend als de Hospices de Beaune. Het wereldberoemde en **kleurrijke dak** is vanaf de straat niet te zien, dus daarvoor moet je een entreekaartje kopen. Dat is

overigens wel de moeite waard, want naast het indrukwekkende dak met geglazuurde dakpannen biedt het uit 1443 stammende gebouw een museum waar je een goede indruk krijgt hoe de zieken vroeger in een hospice verzorgd werden. De **Hospices de Beaune** heeft ook een wijndomein. De wijnen worden al meer dan 150 jaar op de derde zondag in november geveild. Dat gebeurt tegenover de Hospice in **Les Halles de Beaune** en de opbrengst wordt besteed aan de bescherming van het cultureel erfgoed van de Hospices de Beaune en diverse goede doelen. Dat weekend is er van alles te doen in Beaune, maar het hoogtepunt is de wijnproeverij in de kelders van de Hospice. Deze kelders liggen tot ver onder de straten van Beaune. Je moet er een entreekaart voor kopen, maar daarvoor krijg je naast een glas ook alle wijnen direct uit het vat te proeven! Als je een kaartje kunt bemachtigen is dit een onvergetelijke gebeurtenis. Ik raad je wel aan om niet alle wijn die je proeft door te slikken, anders kom je aan het eind de trap niet meer op. Lees hoofdstuk 5 in het boek *Frankrijk Binnendoor, ontdek het andere Frankrijk* maar eens...

*“Het hoogtepunt is de
wijnproeverij in de kelders
van de Hospice.”*

WIJN, WINKELN OF WANDELEN?

Beaune heeft een gezellig oud centrum. Parkeren kun je het best op de Place Madeleine. Loop daarna richting het centrum en ga bij de kruising met stoplichten naar links voor het office du tourisme. Daar vind je alle informatie over Beaune en de omgeving. Bekijk er ook meteen de oude wijnpers die in de hal staat. In de hal is ook de ingang van het **Musée des Beaux-Arts** en via een corridor is het mogelijk om naar de gezellige Place Carnot in het centrum te lopen. Bij de verschillende restaurants, cafés, terrassen en winebars vind je vast een goed plekje om even te gaan zitten en de plattegrond te bestuderen. Wil je de wijn proeven? Zoek dan een terras bij een winebar en niet bij een brasserie. Dan weet je namelijk zeker dat je een goed glas wijn krijgt. Op een terras bij een brasserie zou ik zelf een biertje pakken. Het heet tenslotte niet voor niets brasserie (brouwerij). In Beaune vind je overal winebars waar je de fantastische wijnen van de Bourgogne per glas kun proeven. Je kunt natuurlijk ook bij een van de vele wijnwinkels binnenstappen en je daar laten adviseren.

Het voetgangersgebied bestaat vooral uit een paar gezellige straten met winkels en restaurants. Aardig om te zien, maar je bent er zo doorheen. Leuker wordt het richting de Hospice. Ertegenover ligt de bijzondere winkel Atheneum. Sinds 1989 wordt er op 1200 vierkante meter van alles verkocht op het gebied van wijn en gastronomie. Het is de favoriete win-

kel van Marian en ik moet zeggen dat ik er ook graag naar binnen ga. Ik heb er eens prachtige wijnkruiken gekocht. Maar ook leuke boeken en andere snuisterijen zijn er te koop en je vergaapt je er aan de prijzen van de wijncollectie. Loop ook naar de Avenue de la République, waar het wijnmuseum van de Bourgogne ligt. Hou je van een wandeling? Dan moet je de Avenue de la République volgen tot je aan het eind komt. Daar heb je links de oude stadsmuur, die deels nog intact is. Steek er de **Boulevard Maréchal Foch** over en volg het riviertje aan de overkant. Je komt dan bij het prachtige **Parc Bouzaize**, met een grote vijver, waar je heerlijk in de schaduw kunt wandelen of op een terras aan de vijver, kunt zitten. Aan de achterkant van het park kun je een hek door en als je er de straat oversteekt, loop je zo de wijngaarden in waar diverse mooie wandelingen zijn uitgezet. Bij het park beginnen ook de fietsroutes door de wijngaarden richting Nuits-Saint-Georges en Santenay. Heb je geen fiets of e-bike bij je? Loop dan op deze plek even naar Bourgogne Évasion, daar kun je ze huren. En als je hier toch bent, dan raad ik je een fietstocht over de **Voie des Vignes** aan. Beaune is een stad die ideaal is als tussenstop richting Zuid-Frankrijk, maar ook een prima uitvalsbasis om de wijnstreken van de Côte-d'Or te bezoeken. De ligging halverwege de Côte-d'Or is perfect voor een paar dagen in deze fraaie wijnstreek. Elke zaterdag wordt in het centrum bij de markthal de weekmarkt gehouden. Het is wat mij betreft een van de leukste markten van de Bourgogne, waar de chefs van de talloze restaurants in de stad ook hun inkopen doen.

OVERNACHTEN EN LEKKER ETEN IN BEAUNE

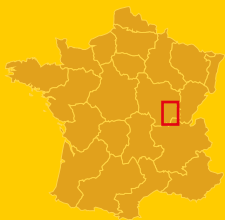
Veel mensen kiezen Beaune dus uit voor een overnachting als tussenstop en daarvoor heb je aan de rand van de stad en de uitvalswegen naar de autoroute tal van hotels, van eenvoudig tot luxe. Maar als je de stad wilt bekijken, kan ik je aanraden een hotel, chambre d'hôte of gîte in de stad zelf te boeken. Er is genoeg keus en voor elke beurs is er wel wat te vinden. Misschien moet ik het niet verklappen, maar ons favoriete

adres voor een overnachting is hotel de la Cloche. Wij komen er al jaren en zijn er nog nooit teleurgesteld. De kamers zijn netjes en het ontbijt is prima. Oorspronkelijk was het pand in de 16e eeuw een Relais de Poste waar de koetsen door de grote poort naar achteren konden. Nu kun je er met de auto of motor door rijden en veilig parkeren. Verwacht geen overdreven luxe maar alles is gewoon in orde, het is echt zo'n traditioneel Frans hotel met bloemetjesbehang op de kamer.

Wat eten en drinken in Beaune betreft kan het behoorlijk stressvol zijn, de keuze is namelijk reuze. Maar in de loop der jaren hebben wij onze favoriete adresjes gevonden. Ik kreeg ooit het adres voor een goed restaurant van een medewerkster in de winkel van Atheneum tegenover de Hospice. Marian kwam er eens met twinkelingen in haar ogen naar mij toe. Zij had twee fraaie kippen van keramiek gezien die mooi in ons interieur zouden staan. Snel sloot ik een deal met haar. Zij de kippen en ik die avond een voortreffelijk diner met een wijnarrangement, maar waar? De vriendelijke juffrouw die ons hielp kreeg van mij de vraag waar zij zou gaan eten als ze die avond iets lekkers wilde. Ze hoefde niet lang na te denken en antwoordde: **“Le Cheval Noir.”** Op mijn vraag waarom juist daar kreeg ik het antwoord dat de chef sinds 2015 eigenaar is na eerst een paar jaar in het restaurant gewerkt te hebben en dat het eten en de wijnen er heel goed zijn. Je kunt kiezen uit verschillende menu's met een wijnarrangement. Dat klonk als muziek in mijn oren. Ze pakte haar handtas onder de toonbank, haalde er een kaartje uit en schreef het telefoonnummer 03.80.22.07.37 op een papiertje. Ik kreeg ook meteen de tip niet te lang te wachten met bellen, omdat het meestal snel vol is. Daarna zijn wij er nog regelmatig geweest en soms wordt het zelfs dé reden om naar Beaune te gaan. Een ander goed adres is restaurant le Maufoux aan de Rue Maufoux. Het is hetzelfde restaurant waar ik in het hoofdstuk over Chablis al over schreef. Een prima adres voor een avond, met traditionele gerechten en een voortreffelijke wijnkaart. Op zaterdag en zondag is het restaurant overigens altijd gesloten.

EEN ETENTJE MET IERSE ZEEZEILERS

Een andere leuke plek waar wij graag komen is *Caves Madeleine*. Het is al vele jaren een gevestigde plek in Beaune. Klein en daardoor intiem met een paar tafeltjes voor twee en een heel lange tafel waar je met andere gasten samen zit. Het eten is gewoon goed en de wijnkaart idem dito. Omdat je aan tafel zit met andere gasten heb je, als je ervoor openstaat, zo een gesprek met je tafelgenoten. Zo hebben wij er een keer een fantastische avond meegemaakt met vier Ieren. De mannen vertelden dat zij zeezeilers waren en het ene na het andere sterke verhaal rolde over tafel. Toen ik ze vroeg waarom ze eigenlijk bij Caves Madeleine waren, kreeg ik een antwoord dat ik niet verwacht had. In mijn belevenis drinken Ieren bier en whiskey. Maar de mannen dronken geen bier en hadden zelfs nog nooit whiskey geproefd, maar wel wijn. Zij kwamen al meer dan twintig jaar in Beaune, waar ze twee keer per jaar dezelfde wijnboer bezochten om zijn wijnen te proeven. In de derde week van november gingen zij opnieuw naar Beaune, met een geweldige reden. Elk jaar kochten ze met zijn vieren een vat wijn bij de favoriete wijnboer en kwamen ze dat in november ophalen zodat ze met kerst ervan konden genieten met vrienden en familie. Met een gehuurde bestelauto gingen ze dat bewuste weekend naar de wijnboer om hun vat op te halen. De volgende maandag zouden ze dan met de bestelauto dwars door Frankrijk terugrijden naar de haven van La Rochelle, waar hun zeiljacht lag, en met het vat wijn de oversteek naar huis maken. Ik ben daarna nog regelmatig met Marian in Caves Madeleine geweest, maar heb de mannen helaas nooit meer getroffen. Dus of het vat veilig thuis is gekomen, zal ik vermoedelijk nooit te weten komen. Maar... als ik in Beaune ben, zal ik zeker weer naar Caves Madeleine gaan. Het eten is er immers goed en de sfeer is er fantastisch. Reserveren is er wel noodzakelijk en het helpt als je een beetje Frans spreekt, tenzij je vier Ieren treft.

53 KM

DWARS DOOR **DE WIJNGAARDEN** NAAR **SANTENAY**

Van Beaune tot aan Santenay is een afstand van ongeveer 24 kilometer en tussen deze twee plaatsen liggen de beroemde wijndorpen Pommard, Volnay, Monthelie, Meursault, Puligny-Montrachet en Chassagne-Montrachet. Met de auto kun je een wijnroadtrip maken door de bruine routeborden met de tekst ***Route des Grands Crus*** te volgen. Ik geef er echter de voorkeur aan om door de wijngaarden te fietsen. De route is volledig bewegwijzerd en je rijdt over autovrije fietspaden en rustige wegen die slingerend door de wijngaarden gaan. Als je een beetje conditie hebt kan het prima op een gewone fiets. En heb je een e-bike, dan zul je de klimmetjes probleemloos overwinnen. Het vertrekpunt ligt bij het Parc Bouzaize in Beaune. Zodra je de bebouwing achter je hebt gelaten fiets je in de wijngaarden en passeer je de Porte des Avaux, waar de ***Veloroute La Voie des Vignes*** begint. Al snel zie je de eerste routebordjes en begint een klimmetje richting ***Pommard***. Je ziet de wijngaarden tegen de hellingen liggen en naar dit eerste wijndorp op de route is het even stug omhoogfietsen. Neem de tijd, stap eens af in zo'n wijndorp en ga op zoek naar de wijndomeinen. De rode wijnen bij Pommard zijn stevig en vol van smaak. Opvallend is hier het Château de Pommard uit de 18e eeuw, waar je proeverijen kunt doen. Maar er zijn genoeg kleinere domeinen waar geproefd kan worden en waar de wijnen prettiger geprijsd zijn. Je fietst door het dorp en aan de andere kant kom je weer door een fraai stuk in de wijngaarden. Omdat je hier vrij hoog op de Côte de Beaune fietst heb je ook een prachtig uitzicht. Je passeert de karakteristieke wijngaarden van dit gebied, die meestal ommuurd zijn. Bekende wijngaarden zijn ***Les Pézerolles*** en ***Clos des Épeneaux***, maar er zijn er nog veel meer. Vaak zijn ze te herkennen aan een bord, een steen met de naam of een ijzeren hek dat toegang tot de wijngaard geeft.

VIA **POMMARD** NAAR **MEURSAULT**

Het volgende wijndorp is **Volnay**. Dit mooie dorpje heeft een 14e-eeuws kerkje waar je een gaaf uitzicht op de omgeving hebt. In de smalle straatjes zitten tal van wijnbedrijven, dus er is gelegenheid genoeg om ergens te proeven. Houd er rekening mee dat je niet overal zomaar terechtkunt en dat je vooraf een afspraak moet maken. Zoek via internet eens een paar adressen met goede recensies of ga op goed geluk op avontuur om zelf een pareltje onder de wijnen te vinden. Je kunt natuurlijk ook de tips aan het eind van dit hoofdstuk gebruiken. Denk er wel aan dat ook hier de bourgognewijnen niet goedkoop zijn en dat het wijnen zijn die je vaak een tijdje moet laten rusten. Na Volnay daalt de weg om daarna dwars door de wijngaarden naar Meursault te gaan. Een gezellige plaats met in het centrum een terras bij de lokale Tabac en een supermarktte van Casino waar je zo nodig nog wat kunt inslaan voor je picknick onderweg. Je herkent **Meursault** van verre door de bijzondere kerktoeren die hoog boven het dorp uitsteekt. De wijngaarden bij Meursault brengen vooral fantastische witte wijnen voort. Als je een topwijn wilt proeven of kopen, ga dan voor **Les Perrières**, **Les Genevrières** of **Les Charmes**. Château de Meursault is een bekend wijndomein met een historie van vele honderden jaren. In dit wijndorp ligt ook Le Soufflot, een prima restaurant dat van dezelfde eigenaar is als Le Maufoux in Chablis en Beaune. Het is alleen door de week open voor de lunch en het diner. De wijnkaart is voor liefhebbers om van te likkebaarden.

VERWENNERIJ BIJ CHASSAGNE-MONTRACHET

Als je in Meursault gepauzeerd hebt, wordt het tijd voor het vervolg. Je passeert tal van wijngaarden met bekende namen en langzamerhand doemt het dorpje ***Puligny-Montrachet*** op. Het wordt weleens de hoofdstad van de beroemde droge witte wijnen van de Bourgogne genoemd. Nou, hoofdstad vind ik wat overdreven, maar het is wel een wijndorp met veel beroemde domeinen. Omdat de grond van de wijngaarden hier vooral kiezel bevat, zijn de witte wijnen er krachtig en droog. Als je de wijn in je glas hebt, dan is het geel-groen en het aroma is vol en krachtig. Toen ik hier een paar jaar geleden voor het eerst fietste rond het midaguur stelde ik Marian voor om ergens iets te zoeken voor de lunch, want ik wilde weleens de volle en krachtige Chassagne-Montrachet Premier Cru proeven. Ik wist iets wat Marian niet wist en reed door dit kleine dorp langs het stadhuis en postkantoor naar een grote parkeerplaats. Als je die op rijdt, zie je La Cabane liggen bij een soort parkje. Het is een goed idee om hier je fietsen te stallen en er een lunch te gebruiken. Ik bestelde een pierre de charcuterie en Marian een pierre de fromage. Samen met een Chassagne-Montrachet 1er Cru werd dat een onvergetelijke lunch. Soms moet je gewoon even uit de band springen, de twee glazen wijn voor ons tweetjes waren namelijk net zo duur als de gerechten. Maar het is het absoluut waard geweest, want ik heb er weer een mooie ervaring bij. Het is een fijne plek om even te stoppen en de wijn was fenomenaal lekker. Trouwens, deze wereldplek is een spin-off van het restaurant [Ed.Em](#) in het dorp. Edouard is de getalenteerde chef, Emilie is patissier en zij maakt de verrukkelijkste patisserie. La Cabane is de laatste jaren steeds populairder geworden en of je er nog zonder reservering een tafeltje krijgt is niet met zekerheid te zeggen. Maar dan is er in geval van nood een carte à emporter bij de foodtruck.

BIJ **SANTENAY** DEZELFDE WEG **TERUG OF...**

Het laatste stuk naar Santenay is ook mooi om te fietsen. Met de aan-gegeven route is het prima te doen en alleen een kwestie van de bordjes volgen en blijven trappen. Er zijn overal genoeg mogelijkheden om van de route af te wijken en wat om te rijden, iets wat ik zeker zou doen. Zo zie je nog veel meer van deze beroemde wijngaarden van de Côte de Beaune. Als je in Santenay bent, dan zit je praktisch op de grens van de Côte-d'Or en het departement Saône-et-Loire. Het dorp is meer dan de moeite waard om te bekijken. In de wijngaarden heb je misschien al de windmolen Le Sourin gezien, die op de heuvel voor het dorp over de wijngaarden waakt. Het Château Philippe le Hardi (Filips de Stoute) heeft ook weer van die fraai gekleurde daken die zo typerend zijn voor deze streek. Het stamt uit de 14e eeuw en is nu het hart van de wijnbouw bij het dorp, met ruim 96 hectare aan wijngaarden. Je kunt er ruim vijftig wijnen uit de regio proeven.

Als je na Santenay terug wilt naar Beaune, kan dat weer door de wijngaarden zoals je gekomen bent. Je hebt dan ongeveer 50 kilometer gefietst. Maar het is ook leuk om door het dorp te rijden en de routebordjes te volgen tot de Avenue des Sources. Daar begint een nieuwe fietsroute, namelijk de Voie Verte naar Nolay. Dat is een leuk middeleeuws dorp met een fraaie markthal in het centrum. Dit traject is ongeveer 13 kilometer over een fietspad dat op een oude spoorbaan ligt. Je moet er wel rekening mee houden dat Nolay boven aan de Côte ligt en dat je dus een stuk moet klimmen. Je kunt terug naar Beaune via de D973, maar dat is wel een grote doorgaande weg. Bij Monthélie kun je dan de route door de wijngaarden naar Beaune kiezen. In Santenay kun je ook kiezen voor een andere Voie Verte, die gaat via Chagny richting Chalon-sur-Saône. Maar daar lees je in het volgende hoofdstuk meer over.

*“Maar het is ook leuk om
door het dorp te rijden
en de routebordjes te
volgen tot de Avenue
des Sources.”*

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

Wijntips in de Côte de Beaune

Als je meer te weten wilt komen over de wijnen van de Côte de Beaune, dan kun je in Beaune terecht in La Cité des Climats et vins de Bourgogne. Dit in juni 2023 geopende complex laat je op een unieke en laagdrempelige manier kennismaken met de wijnen van de Bourgogne en de Côte de Beaune in het bijzonder.

Het is er ook mogelijk om workshops en wijnproeverijen bij te wonen. Ook in Chablis en Mâcon vind je zo'n nieuw centrum en het principe is overal gelijk. Maar het centrum van Beaune is het meest indrukwekkend. Meer informatie vind je op citeclimatsvins-bourgogne.com.

Wil je zelf op wijnavontuur in de Côte de Beaune, dan kunnen de tips van de caviste uit Parijs je misschien helpen. Ook in dit wijngebied is het aan te raden vooraf contact op te nemen en een afspraak te maken bij de wijnboeren. Je kunt het natuurlijk op de bonnefooi proberen, maar of men aanwezig is of tijd voor je heeft is dan onzeker.

Domaine Rollin

Hier vind je een heel mooie reeks wijnen. Denk bij de witte wijnen aan Bourgogne Aligoté, Hautes Côtes de Beaune, Pernand-Vergelesses en Corton-Charlemagne. Bij de rode zijn er toegankelijke wijnen zoals de Bourgogne, de Hautes Côtes of de Chorey-les-Beaune en de Premier Crus. En dat alles met een goede prijs-kwaliteitverhouding.

**49 ROUTE DES VERGELESSES
21420 PERNAND-VERGELESSES
+33 380 21 57 31**

Domaine Joseph Voillot

Dit domein maakt heel goede wijnen. Tot voor kort was de wijnmaker Jean Pierre Charlot, de oud-leraar van de caviste uit Parijs in Beaune. Hij is de schoonzoon van Voillot en sinds vele jaren de man die de wijnen van dit domein maakte. Charlot wordt door collega's eerbiedig aangeduid als "vrai vigneron", een echte wijnmaker. Het stokje is nu overgedragen aan de nieuwe generatie, zijn neef Etienne Chaix. Hier zijn nog betaalbare wijnen verkrijgbaar. De Volnay Vieilles Vignes is heel goed en al jaren de Frankrijk Binnendoor-huiskwijn.

**PLACE DE L'ÉGLISE
21190 VOLNAY
+33 380 216 227**

Domaine Thierry Glantenay

Een domein met een schitterende collectie wijn uit Volnay en Pommard en twee heel goede 'instapwijnen': Marie-Neige (wit) en Thierry Glantenay (rood). De prijzen zijn voor Bourgondische begrippen meer dan redelijk. In hetzelfde dorp zitten ook Georges en Pierre Glantenay, maar Thierry is de favoriet van de caviste. Het wijndomein ligt helemaal boven in het dorp.

3 RUE DE VAUT
21190 VOLNAY
+33 380 216 220

Domaine Fernand en Laurent Pillot

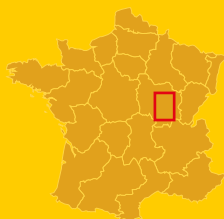

Een adres met klassieke witte topwijnen uit Chassagne en Puligny en een verrassend goede Pommard. Wat meer aan de prijs gezien de nobele afkomst, maar ze gaan nog niet over de top zoals bij een groot deel van hun collega's. Een aanrader dus als je mooie wijnen uit deze streek wilt inslaan.

3 RUE DU PUIITS MERDREAUX
21190 CHASSAGNE-MONTRACHET
+33 380 219 983

Naast deze geselecteerde wijndomeinen zijn er meer goede adressen waar je wellicht terecht kunt: **Jean-Marc et Hugues Pavelot** (Savigny-lès-Beaune), **François Mikulski** (Meursault), **Michel Bouzereau et Fils** (Meursault) en **Morey-Coffinet** (Chassagne-Montrachet).

11

Givry

Chalon-sur-Saône

Buxy

Saint-Gengoux-le-national

Tournus

Chuny

Mâcon

144 KM

Saône-et-Loire zit vol verrassingen!

Het derde departement waar deze Regiogids Bourgogne over gaat is **Saône-et-Loire** in het zuiden van de Bourgogne. Zoals ik dit departement heb ervaren is het een fantastische mix van oude dorpen en stadjes, een heuvelachtige streek met veel bos, landerijen, wijngaarden en de vallei van de rivier de Saône. Een topbestemming voor een vakantie!

Vreemd genoeg kende ik de streek niet zo goed. Wij waren weleens in Mâcon geweest en bij Cluny, maar dat waren vluchtige bezoekjes. Ik was vooral nieuwsgierig naar de eerste en daarmee de **oudste Voie Verte van Frankrijk**.

TOUR DE BOURGOGNE SUD

Om dit departement wat beter te leren kennen verbleef ik met Marian anderhalve week in het landelijke dorpje **Laives**. De omgeving is vlak, er is een bakker en een goede winebar, Les Vignes d'Hortense, waar je op reservering ook kunt eten. Ik had er een gîte gehuurd, maar op drie kilometer van het dorp ligt ook camping **Les Voiles de Laives**, waar je accommodaties kunt huren of een staanplaats. De camping is het hele jaar open en ligt bij de Base Nautique Lacs de Laives in een fraai Natura 2000-natuurgebied. Vlak bij de drie meren van Laives ligt de **Abbaye de la Ferté**, waar je in een unieke omgeving in een chambre d'hôte kunt verblijven. Een bijzonder complex met een oude abdij en een enorme ommuurde tuin met in het midden een kasteel met kamers. De omgeving van Laives is heel verrassend. In het vlakbij gelegen Sennecey-le-Grand vind je langs de oude N6, nu de D906, goede bakkers, een voortreffelijke slager en een office du tourisme waar ze je alles over de omgeving kunnen vertellen en je aan kaarten voor mooie fietstochten kunnen helpen. Het leuke van deze streek is namelijk dat je er fantastisch kunt fietsen over de Voie Verte tussen Chalon-sur-Saône en Mâcon, maar ook over **La Voie Bleue**, die langs de Saône loopt. Dit is een bewegwijzerde fietsroute van 700 kilometer die Luxemburg langs de rivieren de Moezel en Saône met Lyon verbindt. Je hebt dus de keus om in Saône-et-Loire door de wijngaarden van de **Côte Chalonnaise** te fietsen of langs de rivier de Saône. Je kunt zelfs beide routes aan elkaar koppelen, dan heb je de **Tour de Bourgogne Sud**, met een totale afstand van 144 kilometer. Je fietst over nagenoeg autovrije fietspaden langs de rivier en over de Voie Verte door de wijngaarden. Het is echt

een topidee om er een paar dagen over te doen. Je kunt namelijk onderweg op veel plaatsen overnachten in een leuk hotel of een chambre d'hôte en je hoeft nooit ver van de route af om ergens lekker te eten en te overnachten. De route is onderverdeeld in verschillende etappes. Als je 40 kilometer per dag aflegt doe je er ongeveer vier dagen over en heb je ruim de tijd om onderweg van alles te zien. Ik heb met Marian verschillende stukken gefietst, zoals langs de rivier van Tournus naar Mâcon en over de Voie Verte van Chalon-sur-Saône naar Mâcon. De oude spoorbaan tussen Cluny en Mâcon is helemaal uniek, want je fietst er 1,6 kilometer door de oude ***Tunnel du Bois Clair***. Deze tunnel is nu verlicht en je doet er een minuut of zes over om erdoorheen te fietsen. De gemiddelde temperatuur in de tunnel is overigens een graad of 11, dus een vest of een jack op je bagagedrager is geen slecht idee. Absoluut een belevenis op zich. Op nl.francevelotourisme.com/fietsroute vind je meer informatie over de complete route en etappes.

OP DE FIETS **NAAR CHALON-SUR-SAÔNE**

Net als bij de Côte de Nuits en de Côte de Beaune heb je in Saône-et-Loire ook de wijngaarden op de hellingen van de **Côte Chalonnaise**. De Voie Verte loopt grotendeels aan de voet van de wijngaarden en soms wat verder weg. Bij veel plaatsen vind je langs de route nog oude gebouwen die bij de spoorlijn hoorden en soms zie je tussen het struikgewas nog stukken van een oud perron. Het middeleeuwse wijndorp Buxy is een mooi vertrekpunt richting Cluny of Chalon-sur-Saône. Aan de rand van het dorp is bij de Voie Verte een parkeerplaats waar je zelfs speciaal afsluitbare fietsboxen hebt. Je kunt er makkelijk twee fietsen in kwijt en andere spulletjes en 'm op slot doen met een eigen slot. Handig als je het leuke plaatsje wilt bezoeken, want het middeleeuwse centrum is echt mooi om te zien. Ik zou zeker even de fiets stallen of het dorp in rijden om je te laten verrassen door de intieme sfeer van het oude dorp rond de kerk. De Voie Verte naar Chalon-sur-Saône is ongeveer 15 kilometer en de eerstvolgende plaats ligt 5 kilometer verderop, dat is wijndorp Givry. Daar worden rode en witte wijnen in de AOC Givry gemaakt. Hier is vooral de prachtige stadspoort een opvallende verschijning. En net zoals in veel wijndorpen is het hier ook een aanrader om de fiets te stallen of de auto ergens te parkeren en te voet op verkenning te gaan. Je zult er geen spijt van krijgen, want de charme van Givry zit niet alleen in de oude gebouwen maar ook in de mooie omgeving en de wijngaarden bij het dorp. Ben je er donderdagochtend? Dan kun je lokale producten kopen op de gezellige markt.

Naar Chalon-sur-Saône is het nog ongeveer 7 kilometer over de Voie Verte. Eerlijkheidshalve moet ik wel zeggen dat het niet de meest indrukwekkende 7 kilometer zijn die ik ooit gefietst heb. Hoe dichter je bij de stad komt, hoe saaier het wordt. Ook moet je bij Chalon-sur-Saône goed opletten, want de bordjes naar het centrum zijn niet altijd heel opvallend. Je fietst ook af en toe over een trottoir. Daar staat tegen-

“Als je zin hebt in een hapje en een drankje, dan is de Place Vincent bij de kathedraal een aanrader.”

over dat Chalon-sur-Saône wel een heel leuke stad is, met een overzichtelijk centrum dat je makkelijk kunt verkennen aan de hand van koperen plaatjes in de trottoirs. De route begint bij het office du tourisme, dat je vlak bij de kades langs de Saône vindt. Je komt langs verrassend mooie panden met fraai bewerkte gevels. Als je zin hebt in een hapje en een drankje, dan is de Place Vincent bij de kathedraal een aanrader, een prachtig pleintje omringd door oude vakwerkhuisen waarvan de een nog mooier dan de ander is. En er zijn terrassen genoeg! Als je op de fiets in deze leuke stad bent, dan is het ook de moeite waard om naar het **Canal du Centre** te fietsen. Dit staat met bordjes aangegeven, al is het soms wel even zoeken, maar dan krijg je ook wat! Dit kanaal verbindt Chalon-sur-Saône met Santenay en fietsen is er hartstikke leuk. Je passeert een paar sluizen en als er geschut wordt is het altijd weer speciaal om dat te zien. De afstand naar Santenay is ongeveer 25 kilometer, maar als je doorrijdt tot iets voor Chagny kun je weer richting wijndorp Rully en over de Voie Verte terug naar Buxy. Je hebt dan ongeveer 60 kilometer afgelegd.

CLUNY, EEN HISTORISCHE PLEK

Vanuit Buxy kun je ook een mooie fietstocht richting Cluny maken. Je fietst voor een groot deel langs en door de wijngaarden. Bij **Saint-Gengoux-le-National** word je verrast door een compleet stationsgebouw met perron, overkapping en een oude waterpomp om de locomotieven van water te voorzien. Een mooie plek om even te stoppen. Maar dat kan ook een stuk verderop. Naast de Voie Verte ligt namelijk het Étang de Cormatin, met een gebouwtje met overkapping en picknickbanken. Een mooie en rustige plek op ongeveer 20 kilometer

van Buxy. Bij Cormatin ligt ook het gelijknamige kasteel, als je van mooie tuinen en kastelen houdt kun je hier van de route afwijken en het kasteel bezoeken. Het heeft een rijke historie en de tuinen werden oorspronkelijk rond 1620 aangelegd. In de loop der tijden verdwenen ze echter, tot ze in het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw werden gereconstrueerd en opnieuw aangelegd.

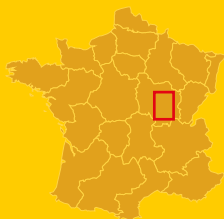
Vanaf Cormatin is het nog ongeveer 14 kilometer naar Cluny. Die plaats heeft qua geschiedenis veel te vertellen, hier stond ooit de grootste abdij van Europa. De monniken van de Abdij van Cluny hebben een enorme invloed gehad op deze streek, maar ook elders in Frankrijk en Europa. Het is bijna niet te bevatten dat ze in 910 begonnen met de bouw van het enorme complex. Het zou zich uitstrekken over meer dan 30 hectare en de kerk had enorme afmetingen. Tijdens de Franse revolutie werd het grootste deel echter verwoest. Toen ik ooit voor het eerst in Cluny kwam, had ik mij een voorstelling gemaakt van de oude abdij en de kerk. Het werd echter een grote deceptie, want zoveel is er niet meer van over. De naam en de geschiedenis zijn misschien mooi en ik vond het leuk om eens te zien. Het dorp is trouwens oud en wel gezellig, maar ook toeristisch. Ben je er nog nooit geweest? Ga er gerust naartoe en oordeel zelf. Het is in elk geval een prima doel voor een fietstocht. Van Buxy naar Cluny is ongeveer 35 kilometer. Doe je dat op een dag heen en weer, dan trap je 70 mooie kilometers door de natuur van Saône-et-Loire. Als je vanuit Mâcon op de fiets naar Cluny gaat, dan is de afstand ongeveer 28 kilometer en kom je door de Tunnel du Bois Clair.

*“Doe je dat op een dag
heen en weer, dan trap je
70 mooie kilometers door
de natuur van Saône-et-Loire.”*

EEN **ROADTRIP** DOOR DE **MÂCONNAIS**

Een mooie manier om de Mâconnais te verkennen is een roadtrip in het gebied tussen **Tournus** en Mâcon. Een leuke start is dan de stad Tournus, die niet alleen aan de rivier de Saône ligt, maar ook aan de historische **Route Nationale 6**. Voor velen is dit de mythische weg die Parijs met het zuiden van Frankrijk verbond. Overigens zul je in de omgeving van Tournus vergeefs zoeken naar de N6 omdat deze weg hier is omgedoopt tot D906. Nog steeds is voor velen de oude N6 een route om te volgen naar Zuid-Frankrijk vanwege die historie. Maar laat ik meteen elke illusie wegnemen; de charmes en emoties die in veel boeken over de N6 worden beschreven zijn nagenoeg verdwenen. Soms is er nog een oud tankstation maar dat is dan bijvoorbeeld een boulanger of een bouwval, of er staat nu een modern en eigentijds tankstation. Wel zie je nog oude auberges en restaurants, maar ook daar heeft de tand des tijds behoorlijk aan geknabbeld. Soms zijn ze zelfs vervallen. Verder is de oude N6 een heel drukke doorgaande weg, waar het soms onprettig is om te rijden vanwege het vrachtverkeer. Je kunt dan beter een mooie Frankrijk Binnendoor-weg zoeken. Maar in Tournus heeft de N6 wel erfgoed achtergelaten, want in de stad vind je veel goede restaurants. Of al die restaurants er de oorzaak van zijn dat buiten de stad ook een Tefal-pannenfabriek ligt weet ik niet, maar feit is dat de winkel bij de fabriek veel bezocht wordt. Tournus is meer dan culinair genieten. Het centrum is niet immens en daardoor overzichtelijk, de blikvanger is de prachtige **Abbaye Saint-Philibert**. Het oudste deel stamt uit de 10e eeuw en de gebouwen zijn nog fraai bewaard gebleven. Met de oude straatjes eromheen is het bijna een stadje in de stad. Echt leuk om te bekijken. Vlakbij, aan de Saône, vind je een aantal parkeerplaatsen. Ook handig als je naar bijvoorbeeld Mâcon of Chalon-sur-Saône langs de rivier wilt fietsen. Iets wat je zeker eens moet doen als je in de buurt bent, je fietst er heerlijk langs het water. Richting Chalon-sur-Saône is het ongeveer 33 kilometer en naar Mâcon dezelfde afstand.

104 KM

MÂCON EN DE ROCHE DE SOLUTRÉ

Rij na Tournus over de oude N6 naar Mâcon. Als je de auto (gratis) parkeert bij de **Cité des Climats et vins de Bourgogne**, kun je er, net als in Beaune, alles te weten komen over de wijnen van de Mâconnais en de Côte Chalonnaise. Als je daarna stroomafwaarts langs de Saône loopt, kom je vanzelf bij de kades langs de rivier. Je passeert bijvoorbeeld het **Hotel d'Europe et d'Angleterre**, met een rijke historie die tot de jaren dertig van de vorige eeuw teruggaat. Op de rivier landden in die tijd grote watervliegtuigen met vooral gefortuneerde passagiers en avonturiers die zich hier in de watten lieten leggen of doorreisden naar andere plekken in Europa. Het hotel is er nog steeds, dus als je eens op een avontuurlijke plek wilt overnachten dan kan dat. Mâcon is trouwens een gezellige stad, dus ga gerust het centrum in. Zoek je een leuke en goede plek voor de lunch? La Part des Anges en Au Comptoir des Halles aan de Quai Lamartine zijn prima plekken om een hapje te eten en van een goed glas wijn te genieten. Na de lunch kun je dan het oude centrum in. De Place Saint-Pierre ligt vlak achter de Quai Lamartine, waar een stadswandeling begint die in de trottoirs is aangegeven met goudkleurige driehoeken met de tekst **cité Lamartine**. Die naam kom je vaker tegen in Mâcon, Alphonse de Lamartine was dichter en schrijver. Hij schopte het uiteindelijk in de Franse politiek tot staatsman als een van de grondleggers van de Tweede Republiek. Je raadt het al, Alphonse de Lamartine is in Mâcon geboren.

Als je de oude binnenstad hebt bekeken, kun je met de auto naar de wijngaarden van de Mâconnais. Een wijng gebied dat anders is dan de beroemde côtes in de Bourgogne. Het is de heuvelachtige streek rond Mâcon, die in het zuiden overgaat in de Beaujolais. Ik vond het heel verrassend en echt de moeite waard om met de auto door de Mâconnais te toeren. De wegen zijn er over het algemeen rustig en overal vind je leuke wijndorpen, af en toe een kasteel en vooral veel wijngaarden.

Wandelaars komen in deze streek volop aan hun trekken met talloze bewegwijzerde wandelingen door bossen en wijngaarden. In het uiterste zuiden van de Bourgogne en vlak bij Mâcon liggen de rotsen van Vergisson en Solutré in een fraai wijng gebied. Als je mijn eerste boek hebt, dan zie je op de cover een illustratie van de **Roche de Solutré**, die fier boven het landschap uitsteekt. Een bijzondere plek, waar je zeker eens een kijkje moet nemen als je in Mâcon of omgeving bent. Rij in dat geval over de D17 en D54 naar Solutré-Pouilly en volg de bordjes naar de Roche de Solutré, waar je een museum hebt over de rijke historie van de rots en een pad voor een wandeling naar de top. Daar heb je een prachtig uitzicht. Hou je van mooie uitzichten? Rij dan verder over de D54 tot je bij een splitsing komt en ga er rechtsaf richting Pierreclos. Er volgt een fantastische rit en iets verder zie je links chambre d'hôte La Grange du Bois. Ertegenover ligt een kleine parkeerplaats waar je een fenomenaal uitzicht op de rotsen van Vergisson en Solutré hebt. Een wereldplek om de twee rotsen tegelijk te kunnen zien.

WIJNGAARDEN EN EEN MIDDELEEUWSE PAREL

Na een mooie afdaling door het bos en over de smalle weg richting Pierreclos kom je uiteindelijk op de D185 richting dit wijndorp en verschijnen ook de eerste wijngaarden met op een heuvel **Château de Pierreclos**. Je kunt dit kasteel bezoeken en meer over de geschiedenis te weten komen. Het is ook een wijndomein met chambres d'hôte voor een overnachting op een unieke locatie. Om naar de volgende bestemming te rijden ga je ruim 24 kilometer door wijngaarden, landerijen en bos tot je bij het dorpje Laizé komt. Als je over de D82 rijdt, zie je voor het dorp rechts in de wijngaarden de gebouwen van een wijndomein, Domaine de Naisse. Probeer hier een afspraak te maken voor een proeverij, want er worden prima wijnen gemaakt en de prijs valt reuze mee (zie de wijntips). Daarna kun je de roadtrip volgen richting Azé, waar een prehistorische vindplaats met een paar grotten ligt. De grotten werden ooit bewoond door hollenberen en mensen. Hier ga je ruim 300.000 jaar terug in de tijd. Ben je meer geïnteresseerd in een middeleeuws pareltje? Kies dan de richting van Martailly-les-Brancion en ga in dat dorp linksaf over de D14 naar de **Site Médiéval de Brancion**. Toen ik er voor het eerst was, wist ik niet wat mij overkwam. Ik had de tip gekregen van de eigenaresse van de gîte waar wij verbleven en ik ben haar er nog steeds dankbaar voor. Het is een klein ommuurd middeleeuws dorp met een kasteel, hoog op een heuvel. De auto kun je iets buiten het dorp parkeren en na een korte wandeling kom je door de stadspoort in een andere wereld. De tip om er aan het eind van de middag naartoe te gaan was goud waard. Het dorp is heel authentiek en echt bijzonder is de middeleeuwse markthal, die deels in de heuvel is ingegraven. Als je door de straatjes omhoogloopt kom je vanzelf bij het eind van de heuvel waar een kerkje ligt dat zo wonderschoon is dat ik het nooit meer zal vergeten. De Église Saint-Pierre de Brancion stamt uit de 12e eeuw en is prachtig gerestaureerd. Binnen kun je nog originele fresco's zien en oude grafstenen. Als je

dan, net zoals ik, het kerkje aan het eind van de middag uit loopt naar de rand van de heuvel, kun je genieten van een weids uitzicht in de avondzon. Denk er wel aan dat na half zeven zowel het kasteel als het kerkje dicht is. Toen ik er met Marian was waren wij de enige twee bezoekers en terwijl wij richting de auto liepen hoorden wij achter ons twee inwoners smoezen: “Sont-ce les derniers visiteurs?”

Terug naar Tournus gaat vervolgens via een mooie afdaling en aan het eind van de dag kun je terugkijken op een onvergetelijke dag in de Mâconnais.

TIP

Scan de QR-code voor meer informatie.

Wijnproeven en kopen in Saône-et-Loire

Ook voor Saône-et-Loire heeft de caviste in Parijs een mooie selectie gemaakt van wijndomeinen waar hij zelf graag komt om voor zichzelf te kopen en in te kopen voor de winkel in Parijs. Het zijn kleinschalige en zelfstandige wijnboeren, waar met zorg wijn wordt gemaakt die verrassend goed is en meestal voor een aantrekkelijke prijs te koop is. In 2021 hebben sommigen last gehad van hagelschade, waardoor lokaal soms 90% van de oogst niet meer geschikt was om wijn van te maken. 2022 is daarentegen een heel mooi wijnjaar geworden.

Frantz Chagnoleau

Volgens Jordi is Frantz Chagnoleau een van de beste wijnboeren in de Mâconnais. Hij maakt bijna alleen witte wijnen: Macon-Villages, Viré-Clessé, Saint-Véran en Pouilly-Fuissé. Al deze wijnen zijn simpelweg geweldig en kunnen zich zonder moeite meten met de beroemde wijnen uit de Côte de Beaune. Rijp en precies, maar altijd strak en mineralig.

LE CARRUGE
71960 PIERRECLOS
+33 385 387 817

Domaine de Naisse

Elodie Brenot en haar man Christophe maken degelijke wijnen (Mâcon-Villages et Viré-Clessé in wit, Gamay en pinot noir in rood) en vooral voor een kleine prijs! Hier kun je prima terecht voor je dagelijkse bourgogne, want de prijs-kwaliteitverhouding is geweldig. Het domein en het proeflokaaltje liggen midden in de eigen wijngaarden. Reserveren voor een proeverij is verplicht.

CHEMIN DE NAISSE
71870 LAIZÉ
+33 385 334 529

La Vigne Mouton

Margaux en Valentin konden na hun studie in Beaune dit wijndomein overnemen. Er worden nu biodynamische witte en rode wijnen gemaakt, waar mogelijk zonder zwavel. Het zijn altijd frisse, lichte en verfijnde natuurwijnen, met precisie en focus. Je vindt hier wit van chardonnay, maar ook van aligoté, en rood van gamay plus een mooie pinot noir. De cuvée Ratatouille is gemaakt van alle vier de druivensoorten. Heel origineel!

LES CR DESBOIS
71460 CHISSEY-LÈS-MÂCON
+33 634 546 475

Château de Lavernette

Op de grens van de Mâconnais en de Beaujolais worden op dit domein biodynamische wijnen gemaakt. Van de simpele Bourgogne tot de Pouilly-Fuissés, je kunt hier heel mooie wijnen vinden. Bovendien vind je er geweldige beaujolais en Saint-Amour: wijnen met diepgang door hun lange lagering in de kelders.

LA VERNETTE
71570 LEYNE
+33 385 356 321

Nog een paar aanraders voor wijnliefhebbers:

La Soufrandière/Bret Brothers in Vinzelles. Een mooie reeks biodynamisch wijnen en een plek waar je blind wijn kunt kopen. Een valeur sûre!

Domaine Saumaize-Michelin in Vergisson. Wijnen met een klassieke stijl en mooie houttonen. Nooit overrijp en altijd met een goede balans.

Domaine Jacques Saumaize in Vergisson. Een wijnboer die ook Saumaize heet en ook een topproducent. Voornamelijk wijnen uit Saint-Véran en Pouilly-Fuissé. Bij welke van de twee Saumaizes in Vergisson je ook belandt, de wijnen zijn er top. Een vergissing maakt hier dus niet veel uit.

Domaine J.A. Ferret in Fuissé. Dit domein maakt deel uit van Louis Jadot in Beaune, maar werkt verder zelfstandig. Audrey Braccini maakt hier absolute topwijnen. Exclusiever en dus wat duurder, maar stuk voor stuk de moeite waard.

Wil je nog meer wijn proeven? Dan zijn dit ook prima adressen in de Mâconnais: **Domaine Nicolas Maillet** in Verzé, **Château des Rontets** in Fuissé en **Éric Forest** in Vergisson.

12.

Tot Slot

Met de roadtrip door de Mâconnais ben je aan het eind gekomen van deze Frankrijk Binnendoor Regio-gids over de Bourgogne. Ik hoop dat je er de nodige inspiratie uit hebt kunnen halen voor een onvergetelijke tijd in dit – letterlijk en figuurlijk – heerlijke stukje Frankrijk.

Toen ik begon met het schrijven van deze Regiogids beleefde ik alles als het ware opnieuw: de fietstochten door de wijngaarden, het bezoek aan Guédelon, de roadtrips en natuurlijk de wijnproeverijen en de lekkere plekjes voor een lunch of diner. Ik heb in dit boek zo goed mogelijk weergegeven hoe ik de Bourgogne heb leren kennen en telkens weer ervaar. Dat de Bourgogne meer is dan de drie departementen Yonne, Côte-d'Or en Saône-et-Loire weet ik maar al te goed, want vooral het hart van de Bourgogne met de Morvan is fantastisch. Als je de eerste Regiogids over Zuidwest-Frankrijk hebt, kun je daarin de roadtrip van Chablis dwars door de Morvan vinden. Dat is ook meteen het leuke van de Frankrijk Binnendoor Regiogidsen: met elke gids kun je het volgende puzzelstukje leggen om Frankrijk verder te ontdekken. Hoe? Kijk naar de complete route voor in de gidsen en je zult zien dat de routes van de Frankrijk Binnendoor-boeken op diverse plaatsen met elkaar zijn te verbinden. Op die manier kun je simpel je eigen unieke reis of roadtrip samenstellen.

Meer informatie over de Regiogidsen is te vinden op frankrijkbinnendoor.nl/regiogids.

De wijnstreken van de Bourgogne lopen als een rode draad door deze Regiogids. En met suggesties van caviste Jordi Couwenhoven heb je handige adressen voor kleinschalige wijnboeren om wijn te proeven en te kopen. Dat maakt deze Regiogids extra aantrekkelijk voor wijnliefhebbers. Als je de route in het boek volgt vanaf Chablis in het noorden van Bourgogne tot de Mâconnais in het zuiden heb je namelijk een unieke Wijn Roadtrip Bourgogne voor een wijnvakantie die je niet snel vergeet. Als je in Chablis, Beaune of Mâcon de in 2023 geopende Cités des Climats et vins de Bourgogne bezoekt, kom je veel te weten over de wijnen van de Bourgogne. Absoluut de moeite waard, ook als je al een wijnprofessional bent.

Ik wil je voor het vervoeren van wijn nog een tip meegeven. In juni 2023 was ik voor dit boek in de Mâconnais en het was er behoorlijk warm. Ik had op diverse plekken wijn gekocht en een van de wijnboeren drukte mij op het hart zijn wijn niet in de auto te laten liggen als ik richting huis ergens zou overnachten. Hij adviseerde mij om losse flessen in de koffer(s) tussen de kleren te stoppen of in handdoeken te rollen. Dozen met flessen wijn moest ik van hem zoveel mogelijk onder de andere bagage leggen. Ik moet zeggen dat het een gouden tip was, want toen wij na een dag rijden thuis waren bleken de flessen helemaal niet te warm te zijn!

O ja... het vierde deel gaat over Zuidoost-Frankrijk en zal boven op de Roche du Solutré beginnen.

REGISTREER JE BOEK

Scan de QR-code voor toegang tot de gratis website met Google Maps, gps-routes, het gratis luisterboek en extra tips met handige links.

FRANKRIJKBINNENDOOR.NL

In 1999 schreef ik mijn eerste verhalen over Frankrijk en publiceerde ik ze op het internet. Nog steeds schrijf ik over mijn ervaringen op frankrijkbinnendoor.nl. Zet de link naar de website bij je favorieten, want er komen regelmatig nieuwe blogs, tips en roadtrips bij. Daarnaast kun je naar podcasts luisteren met de leukste verhalen over Frankrijk.

Je kunt ook lid worden van Frankrijk Binnendoor. Je krijgt dan toegang tot complete roadtrips, unieke reisverhalen en speciale tips die alleen voor leden zijn. Je kunt als lid ook een tiental e-books over Frankrijk gratis downloaden. Speciaal voor de lezers van mijn boeken is er een exclusieve aanbieding om **VIP-lid** te worden. Je hebt dan voor altijd onbeperkt toegang tot alle content van de website met extra's die anderen niet krijgen. Op frankrijkbinnendoor.nl/boek/vip lees je er alles over en krijg je meteen 30 euro korting. De aanschaf van dit boek heb je daarmee dan ruimschoots terugverdiend!

Veel plezier met Frankrijk Binnendoor!

Ruud Couwenhoven

Scan de QR-code om het e-book van deze Regiogids te downloaden. Handig tijdens je vakantie in Frankrijk! Met de code FBBG3 krijg je een aantrekkelijke korting. Downloaden kan op frankrijkbinnendoor.nl/bg/ebook.

Merci Beaucoup!

Ook voor deze Regiogids heb ik weer de hulp gehad van een fantastisch team. Ik heb de tekst geschreven, praktisch alle foto's gemaakt en de routes uitgestippeld.

Marian corrigeerde het manuscript als eerste, maar was ook onderweg in de Bourgogne mijn extra paar ogen. Zij ziet namelijk details die ik snel over het hoofd zie.

Jordi, onze zoon, bereikte in 2022 de halve finale van de tweejaarlijkse verkiezing **Meilleur Caviste de France** en behoort al sinds 2014 tot de beste wijnadviseurs van Frankrijk. Hij heeft de tips voor de wijndomeinen in de Bourgogne verzorgd. De illustratie van het wijndorp op de cover is van **Brigitte Waelpoel-Vogten**. Het manuscript werd geredigeerd en gecorrigeerd door **Simone Lier-Timmermans** die mijn schrijfstijl intact laat, maar de tekst beter maakt. De **Oranje Vormgevers** hebben opnieuw voor de vormgeving gezorgd. De drukproef werd kritisch gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd door **Renske Berckmoes**. Daarna was het aan drukkerij **Wilco** om een handzaam en luxe gebonden boek van de persen te laten rollen. De mensen van **mo'media** zorgden weer voor de distributie naar de boekhandel in Nederland en België.

Ten slotte wil ik mijn lezers, de luisteraars van mijn podcasts en iedereen die mij volgt via internet en social media enorm bedanken. Jullie reacties, opmerkingen en feedback geven mij veel inspiratie om nieuwe verhalen over Frankrijk te blijven schrijven. Tot deel vier!

Frankrijk Binnendoor Regiogidsen

In deze serie verschijnen ook Zuidoost-Frankrijk, Bretagne en Noordwest-Frankrijk.

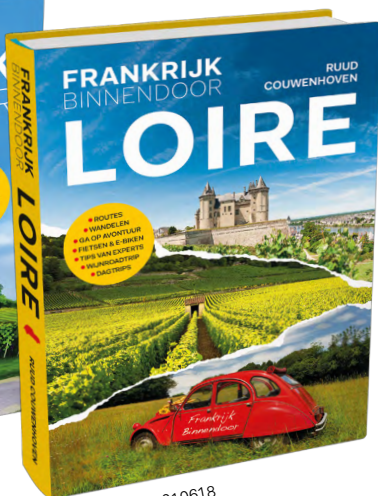
Meer informatie vind je op
frankrijkbinnendoor.nl/regiogids
of scan de **QR-code**

Nog meer inspiratie?

ISBN 9789083010625

ISBN 9789083010618

Bestellen kan op frankrijkbinnendoor.nl/boeken of scan de **QR-code**. De boeken van Frankrijk Binnendoor zijn ook verkrijgbaar in de boekhandel.

